

Trăiască ROMÂNIA!

Sărbătorim 60 de ani de la crearea statului național român unitar în spiritul fierbinte al unității naționale, într-o Românie liberă, independentă și suverană, într-o țară a muncii și dreptății, mamă bună a tuturor fiilor ei, indiferent de naționalitate, într-o Românie străbătută de puternicul patos al construcției socialiste, într-o Românie care-și urmează neabătut partidul său comunist, într-o Românie unită ca o caldă familie în jurul tovarășului Nicolae Ceaușescu, patriot revoluționar și internaționalist consecvent, în a cărui identitate strălucesc, la cel mai înalt preț, ca niște carate durabile, lupta pentru binele țării și strădania pentru pacea lumii

„Noi chemăm toate statele să ne întrecem nu în cursa înarmărilor, nu în sporirea cheltuielilor militare — care vor diminua nivelul de viață al popoarelor — ci în lupta pentru dezvoltarea producției materiale și spirituale, pentru pace, pentru a asigura accesul popoarelor la cuceririle uriașe ale civilizației, pentru a realiza adevăratul umanism, în care omul trebuie să fie mai presus de toate, pentru libertatea, independența și bunăstarea națiunilor.”

NICOLAE CEAUȘESCU

Uniți pentru totdeauna

La noi, la români, istoria nu e literă moartă, depozit rece de date, praf așternut peste arhive, filă festivă ce se scutură din calendar, ci izvor sacru de viață a națiunii, apă vie regeneratoare a ființei și a conștiinței noastre, ale fiecăruia, în acest ceas, azi ca și ieri. Ca și geții, care sorbeau din Istros înainte de luptă, împărțându-se, sorbim, la rindu-ne, din fluviul de fapte ale trecutului, ne închinăm la chipurile înaintașilor, pentru a ne ridica mai tari, mai teferi, mai nestrămutați în hotărîrea noastră de a urma lucrarea generațiilor, „lucrarea secolelor”, pe care o moștenim. Sint zeci și zeci de generații care dau sevă acestui îndemn, iar dintre toate, în acest an de rememorare, este mai vie ca oricând, în mintea și inima noastră, lucrarea generației anului 1918.

(Continuare în pagina 6)

ILIE PURCARU ■

Adevărata strălucire

Aniversarea înfăptuirii unității naționale reprezintă fără îndoială un moment deosebit în viața fiecărui popor. O asemenea sărbătoare are însă cu adevărat strălucire în măsura în care coincide cu o perioadă de progres și înflorire a societății, de afirmare a țării respective în concertul națiunilor lumii.

Intr-o astfel de ipostază fericită se află astăzi România socialistă care își aniversează șase decenii de deplină unitate statală cu satisfacția de a fi recuperat deja o parte substanțială a distanței care o separa de țările dezvoltate economic și totodată cu perspectiva certă de a reuși într-un viitor apropiat, la jumătatea deceniului viitor, să atingă nivelul de țară cu dezvoltare medie.

(Continuare în pagina 21)

MIRCEA ANGELESCU ■

Fermă aprobare, vibrantă adeziune

Activitatea delegației care a participat la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, delegație condusă de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a fost aprobată de ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din 24 noiembrie în unanimitate. Comunicatul dat publicității apreciază că delegația Partidului Comunist Român s-a încadrat în totalitate mandatului încredințat, orientărilor generale ale politicii interne și externe a României. În aceste zile, în telegramele sosite pe adresa Comitetului Central, oamnenii muncii de pe întreg cuprinsul țării, întregul popor, români, maghiari, germani și de alte naționalități, într-o impresionantă unitate de voință și acțiune, dau o înaltă apreciere tinutei politice demne, exemplu de slujire devotată și competență a intereselor supreme ale poporului român, ale cauzei generale a socialismului, păcii și progresului, cu care președintele țării a expus și susținut poziția României la Consfătuirea de la Moscova.

Această unanimitate și hotărîtă aprobare a fost din plin evidențiată în cadrul întâlnirilor avute sîmbătă și luni de tovarășul

Nicolae Ceaușescu cu reprezentanții clasei muncitoare, tărînimii, intelectualității, tineretului, cu reprezentanți ai armatei și ai Ministerului de Interne, întâlniri care au prilejuit o fierbinte manifestare a sentimentelor de neînmurîță dragoste, de înaltă prețuire, pe care întreaga noastră națiune le nutrește pentru conducătorul partidului și statului, pentru activitatea sa neobosită consacrată înfloririi patriei, bunăstării și fericirii poporului, triumfului cauzei socialismului și păcii, au pus în evidență, încă o dată, principiul fundamental ce călăuzește partidul nostru — acela conform căruia toate angajamentele, tratativele sau obligațiile pe care țara le asumă pe plan intern sau internațional sînt supuse dezbaterii și aprobării organelor reprezentative ale întregului popor, poporul fiind pînă la urmă singurul în drept să-și sune cuvîntul și să aprecieze dacă ele sînt bune sau nu, dacă corespund intereselor construcției socialismului și cauzei independenței țării.

Semnind Declarația în numele României socialiste, secretarul general al partidului,

(Continuare în pagina 2)

NICOLAE CRISTACHE ■

1 Decembrie 1918

Stătuse Timpul. Se simțea dator
Față de-un neam cu un destin de
piatră ;
Clipa zvîcni. Se preschimbă-n
cocor
Și, -nscrisă-n cer, redeseună o
vatră.

O vatră-n cer, o vatră pe pămînt

Destinul nostru crește între ele ;
De-am număra strămoșii în
mormînt,

Ar fi atîți cit numărul de stele !
Acolo, jos, pămîntul țării mele
Fu cîndva viu în daci și

în romani ;
Sub noi — părinți, deasupra
noastră — stele,
O sfințită simetrie de două mii de
ani !

VASILE VERSAVIA ■

Ne-am regăsit

acum 60 de ani șvabii s-au declarat
în unanimitate pentru unirea Ba-
natului cu România

Ne-am unit cu dreptatea
ne-am unit cu egalitatea
ne-am unit cu poporul
care de secole căuta libertatea

ne-am regăsit gîndirea noastră
ne-am regăsit valoarea noastră

ne-am unit cu o credință
ne-am unit cu generozitatea
ne-am unit cu un popor
care ne-a garantat a noastră
ființă

ne-am regăsit limba noastră
ne-am regăsit datinile noastre

ne-am unit cu frăția
ne-am unit cu omenia
ne-am unit cu un suflet larg
ne-am unit cu patria noastră
a tuturor
România

NIKOLAUS BERWANGER ■

Frăție

Cînd peste lume
se revarsă mesajul zorilor,
iar în oglinda ochilor
se pregătește de zbor
alb porumbel în drum spre
tine,

dă-l mai departe,
precum se dau din mină-n
mină
izvoarele prealimpezi ale
patriei,

cînd se deschid în noi
petalele uriașe ale frăției
și sub bolta pieptului nostru
bate în ritmuri egale
dragostea de țară,
dă-o mai departe !

MURGU PĂL ■

În românește de CSEKE GĂBOR ■

ANUL XXVII-NR.48 (1225) - 30 NOIEMBRIE 1978

Flacăra

SĂPTĂMINAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

Patru ani de la Congresul al XI-lea al P.C.R.

Durabile înfăptuiri

Au trecut patru ani de când, la București, au avut loc lucrările Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român. Astăzi, din prezentul fierbinte al fapte, hărniciei și cutezanței sale, poporul trăiește satisfacția îndeplinirii istoricelor hotărâri adoptate atunci de forumul comunistilor. Pe măsura hotărârilor și chemării Congresului al XI-lea de a da viață Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, acești ani au fost ani de muncă încordată și rodnică, în care s-a lucrat cu spor în toate sectoarele construcției socialiste. Ca urmare a unui program de investiții fără precedent în istoria noastră, sute și sute de întreprinderi moderne, de înaltă tehnicitate, au intrat în funcțiune în această perioadă, puterea industrială devenind astfel considerabil mai mare decât acum patru ani și, totodată, fiind mai rațional distribuită pe întreg teritoriul țării. Agricultură s-a angajat, la rindul ei, pe drumul modernizării, al dezvoltării intensive. Preocuparea, mai stăruitoare decât oricând, de atingere a unor niveluri superioare de productivitate, de economisire și valorificare superioară a resurselor naturale, de promovare a tehnologiilor moderne, de sporire rapidă a eficienței întregii activități economice își găsește deplină justificare prin faptul că societatea noastră în ansamblu și fiecare membru al ei sînt profund interesați ca eforturile îndreptate spre dezvoltare să rodească din plin, ca sporirea avuției naționale să se bazeze, înainte de toate și într-o proporție din ce în ce mai mare, pe factorii intensivi, hotărâtori pentru accelerarea progresului multilateral al patriei, depășirea stadiului de țară în curs de dezvoltare, egalizarea nivelului de dezvoltare al țării noastre cu cel al țărilor avansate din punct de vedere economic.

Succesele obținute în aceste direcții au permis să se majoreze simțitor o seamă de prevederi esențiale ale actualului plan cincinal, prin adoptarea unui program suplimentar de dezvoltare a economiei, în cadrul lucrărilor Conferinței Naționale a partidului, în decembrie anul trecut. După cum este cunoscut, încă de pe acum producția suplimentară obținută însumează peste 40 miliarde de lei — din cele 100 miliarde prevăzute — faptul acesta dovedind că este întru totul posibilă realizarea în întregime atât a prevederilor cincinalului, cât și ale programului suplimentar. Dealtfel, corelația potrivit căreia este în interesul fiecărui cetățean ca puterea economică a țării să sporească rapid, neîncetat, de aceasta depinzind creșterea bunăstării generale, a fost evidențiată cit se poate de limpede de anul de după Congresul al XI-lea. Adoptarea Programului de creștere suplimentară a producției a făcut posibilă, de exemplu, și inițierea unui Program de creștere mai accentuată a nivelului de trai, pe baza căruia, după cum se știe, se asigură majorarea cu 32 la sută a retribuției reale a oamenilor muncii, simțitor mai mult decât se stabilise la Congresul al XI-lea.

Atenția deosebită pe care Congresul al XI-lea a acordat-o creșterii rolului științei în producția materială, în întreaga viață socială, și-a găsit în acești din urmă ani o tot mai largă materializare, prin asimilarea celor mai noi cuceriri ale progresului tehnic contemporan, prin preocuparea pentru legarea tot mai strînsă a cercetării și învățămîntului cu producția. Totodată, criteriile științei au fost tot mai stăruitor aplicate în organizarea, planificarea și conducerea activității economico-sociale, deosebit de importantă și de semnificativă în acest sens fiind introducerea noului mecanism economico-financiar.

Trebuie subliniat că eforturile de perfecționare a vieții economico-sociale s-au îmbinat, pe parcursul acestor ani, cu procesul de adîncire a democrației socialiste, cu multiplele măsuri al căror rezultat a fost crearea unui cadru organizatoric unic în felul său, capabil să asigure participarea activă, nemijlocită, a clasei muncitoare, a întregului popor la soluționarea tuturor problemelor activității economico-sociale. În strînsă legătură cu acest proces care deschide perspective noi evoluției întregului mecanism democratic în direcția trecerii treptate spre fazele superioare ale organizării comuniste a vieții sociale, deosebit de rodnică s-au arătat a fi acești ultimi patru ani, și pe planul formării omului nou, ale cărui trăsături, după cum este știut, au fost magistral definite în Codul etic adoptat de Congresul al XI-lea. Politică ideologică și de educație socialistă promovată de către partidul nostru, de dezvoltare a conștiinței socialiste a maselor, de generalizare la scara întregii societăți a trăsăturilor moralei comuniste, își găsește intruchiparea într-una din realitățile cele mai impresiionante ale României de azi, în omul cu o concepție înaintată despre muncă și viață, cu un larg orizont cultural, cu înalte calități morale, cu un adînc simț al responsabilității față de destinele patriei și ale umanității.

Este știut, de asemenea, că perioada care a trecut de la Congresul al XI-lea a adus o deplină confirmare aprecierilor și concluziilor sale asupra evoluției și perspectivelor proceselor fundamentale ale vieții internaționale, asupra capacității forțelor progresiste și democratice din lume de a impune apărarea păcii. Pornind de la considerentul că rolul unui stat în viața internațională depinde de aportul său la edificarea unei lumi mai bune și mai drepte, țara noastră a acționat, pe parcursul acestor ani, pentru cauza păcii și înțelegerii între popoare, pentru libertatea și progresul națiunilor, pentru statuarea unei noi ordini economice și politice internaționale, în deplin acord cu voința îndreptățită a tuturor statelor de a se dezvolta în deplină independență, de a se afirma nestînjinit în marea competiție a civilizației universale. Prin multiplele inițiative, propuneri și acțiuni pe plan internațional, în care și-au găsit reflecția întocmai orientările programatice ale Congresului al XI-lea, România a adus o contribuție reală și substanțială la întărirea securității în Europa și în lume, la stimularea cursului de destindere în relațiile internaționale, la edificarea unor relații interstatale bazate pe principiile deplinei egalități în drepturi și respectului reciproc. În acești ani s-a vădit, astfel, aportul hotărâtor al tovarășului Nicolae Ceaușescu la elaborarea și înfăptuirea politicii interne și externe a României socialiste, puse în slujba intereselor fundamentale ale poporului român, a cauzei socialismului, păcii și cooperării în lume.

Acum, la patru ani de când, la București, aveau loc lucrările Congresului al XI-lea, eveniment ce va rămîne înscris în istoria partidului și poporului nostru, se arată tot mai puternic rolul său covârșitor în dinamizarea energiilor și forțelor creatoare ale întregii națiuni, în accelerarea progresului economic și social al țării, în creșterea — prin demersurile sale de politică externă — a prestigiului României în lume. Unitatea de nezdruccinat a națiunii în jurul partidului, abnegația cu care clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, toți oamenii muncii — români, maghiari, germani și de alte naționalități — urmează Partidul Comunist Român, conducătorul încercat pe calea progresului și civilizației, constituie garanția că hotărârile Congresului al XI-lea vor fi îndeplinite exemplar, că viața în țara noastră va urma neabătut Programul de înfăptuire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

D. CONSTANTINESCU ■

Fermă aprobare, vibrantă adeziune

(Urmare din pagina 1)

delegația României, au pornit de la ideea că ea corespunde pe deplin intereselor vitale ale poporului nostru, ca și ale celorlalte țări care au semnat-o. Declarația semnată la Moscova, se arată în Comunicatul Comitetului Politic Executiv, scopurile pe care și le propune răspund intereselor poporului nostru, ale statelor participante la Consfătuire și ale tuturor statelor lumii, ale tuturor popoarelor pentru că ea pune pe primul plan lupta pentru pace, pentru dezarmare, pentru soluționarea problemelor complexe ale lumii de astăzi pe calea tratativelor, pe baza principiilor respectului independenței și suveranității naționale, ale neamestecului în treburile interne, ale dreptului fiecărui popor de a fi stăpîn pe bogățiile naționale, pe destinele proprii, de a-și făuri viața în mod liber.

Realizarea dezarmării și înfăptuirea păcii nu sînt probleme rezolvate. Este necesară în acest scop întărirea solidarității și conlucrării dintre toate forțele și popoarele care se pronunță pentru pace. Prevederile Declarației sînt de natură să stimuleze lupta popoarelor în interesul propășirii economice și nu în scopul perfecționării mijloacelor de distrugere. România este preocupată în gradul cel mai înalt de concretizarea acestor obiective înscrise în documentul Consfătuirii. Consecvență acestor principii, țara noastră consideră deosebit de importante acele propuneri ce privesc dezangajarea militară în Europa și în lume, cu precădere cele ce se referă la cerința retragerii trupelor străine de pe teritoriile altor state, lichidarea bazelor militare străine, diminuarea rolului blocurilor militare și crearea condițiilor de dizolvare concomitentă a Tratatului de la Varșovia și a N.A.T.O. lichidarea politicii de bloc, eliminarea forței din viața politică mondială, asumarea de către toate statele a obligației de a renunța la folosirea forței și la amenințarea cu forța, în toate formele ei de manifestare, tratativele, calea politică, urmînd să constituie singurul mod de abordare a chestiunilor litigioase.

Acționînd hotărît în direcția dezarmării și destinderii, partidul nostru nu ignoră existența în viața internațională a tendințelor de perpetuare a politicii de forță și dominație, de nesocotire a atribuțiilor fundamentale ale unor țări și popoare și se preocupă consecvent, cu grija patriotică și înalt simț de răspundere, pentru întărirea capacității de apărare a țării. Așa cum a subliniat în repetate rînduri tovarășul Nicolae Ceaușescu, analiza evenimentelor internaționale îndreptățește încrederea că există condiții și posibilități pentru împiedicarea agravării situației internaționale, că lupta pentru pace a cuprins mase largi și a luat o asemenea amploare încît nu se poate afirma că ne aflăm în fața unui război iminent. Printr-o acțiune solidară a țărilor socialiste, a tuturor forțelor revoluționare progresiste, în viața internațională poate fi instaurată o politică nouă, o nouă ordine economică internațională, de colaborare echitabilă și reciproc avantajoasă, de egalitate în drepturi a tuturor națiunilor. O importanță deosebită o are în acest context punctul din Declarație referitor la necesitatea ca relațiile dintre țările socialiste să se afirme ca un tip nou de relații internaționale, superior, menit să exercite o puternică influență asupra tuturor popoarelor, asupra cursului destinderii, oferind lumii modelul de raporturi bazate pe principiile independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, solidarității și întruajutorării tovarășești.

România se pronunță și acționează consecvent pentru lărgirea și intensificarea relațiilor cu toate statele lumii fără deosebire de orînduirea socială și așază în centrul acestor relații dezvoltarea raporturilor de prietenie și colaborare cu toate țările socialiste, inclusiv în domeniul militar. Fidelă obligațiilor asumate ca membru a Tratatului de la Varșovia, țara noastră este hotărîtă să-și respecte riguros îndatoririle în cazul unei agresiuni imperialiste în Europa împotriva unei țări socialiste. Fundamentul acestei colaborări pornește și în acest domeniu de la principiile generale admise în raporturile dintre

țările socialiste, ținînd seama că fiecare armată națională este subordonată exclusiv ferurilor supreme de conducere din țara respectivă, partidului și guvernului respectiv și răspunde numai în fața propriului popor.

De aprobarea întregului nostru popor se bucură de asemenea modul în care delegația română a abordat în discuții unele probleme militare ale Tratatului de la Varșovia; România, consecventă poziției sale principiale, nu se poate declara de acord cu adoptarea unor măsuri ce nu au fost convenite între toate statele membre, așa cum prevede însuși Tratatul. Așa cum a subliniat secretarul general al partidului, armata română nu se va afla niciodată sub altă comandă decît a partidului și guvernului țării, va fi întotdeauna numai la ordinea poporului român. „Dacă vreunul din aliații noștri din Europa, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, va fi victima vreunei agresiuni imperialiste, vom acționa cu toată hotărîrea în conformitate cu angajamentele luate în Tratat, cit și în tratatele de cooperare și asistență mutuală pe care le avem. Vom face aceasta și dacă va exista Tratatul de la Varșovia, și dacă nu va mai exista”. „Desigur, sublinia în continuare secretarul general, e necesar uneori să iei arma în mînă și să-ți faci datoria, chiar cu prețul vieții. Dar nu acesta trebuie să fie țelul nostru! Nu acesta este țelul politicii noastre, al partidului, al construcției socialismului! Ţelul nostru este să împiedicăm un nou război, să asigurăm pacea popoarelor, posibilitatea de a-și construi viața în mod liber, așa cum doresc, de a conviețui în bună colaborare toate țările lumii, fără deosebire de orînduire socială! În direcția aceasta trebuie să ne concentrăm toate eforturile! Citeodată, e mai greu să lupți pentru pace, decît să iei arma în mînă!”

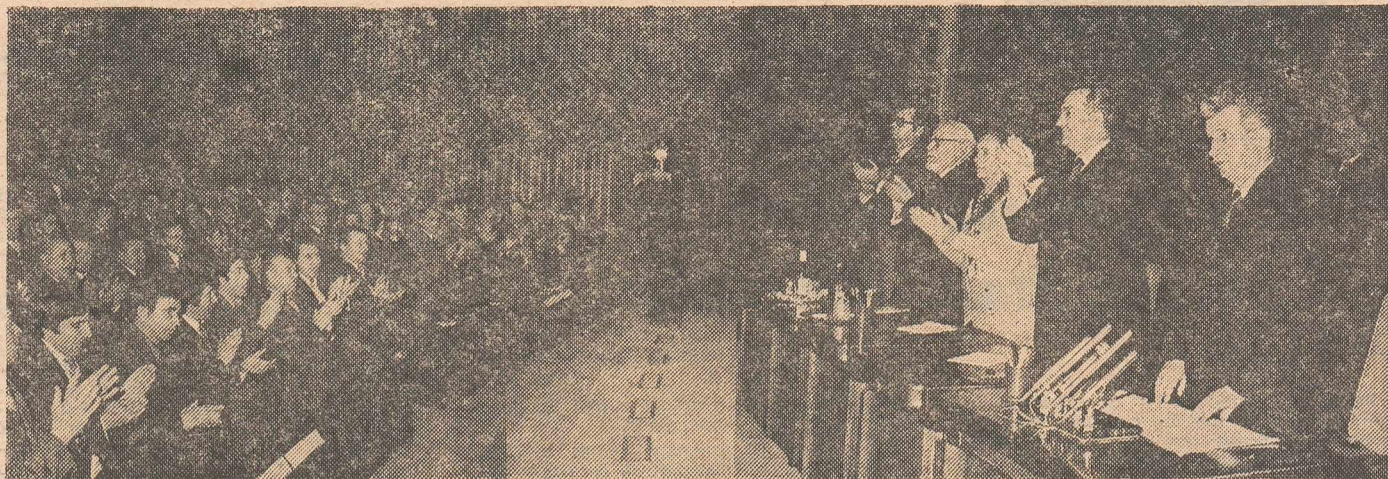
Militînd pentru adîncirea procesului de destindere și în același timp preocupîndu-se în continuare de întărirea capacității de apărare și de luptă a armatei, de conlucrarea cu armatele prietene, România pornește de la premisa că măsurile de menținere a capacității de apărare trebuie să aibă un caracter rațional, astfel încît să nu împovăreze poporul — țara — să nu aibă repercusiuni asupra îndeplinirii programelor de dezvoltare a societății, să nu împietzeze asupra ridicării continue a nivelului de trai al maselor populare, țelul suprem al edificării noii societăți. Această poziție este determinată de actuala situație internațională, de convingerea că nu sînt necesare cheltuieli militare suplimentare, că cea mai bună cale de întărire a capacității de apărare este dezvoltarea economică, ridicarea nivelului de trai — pentru că aceasta va constitui garanția sigură a luptei împotriva oricărei agresiuni, clasa muncitoare și întregul popor știînd că au de apărut o viață liberă și demnă, că au de apărut socialismul și comunismul. România este ferm hotărîtă să nu treacă la mărirea cheltuielilor militare peste bugetul aprobat de Marea Adunare Națională. În acest spirit, delegația română s-a pronunțat cu toată fermitatea ca țările participante la Tratatul de la Varșovia să nu urmeze calea adoptată de țările N.A.T.O. ci, dimpotrivă, să adopte calea acțiunii hotărîte pentru reducerea înarmărilor, a cheltuielilor militare, să spună un NU hotărît cursei înarmărilor și să facă totul pentru a opri această cursă care reprezintă un grav pericol nu numai pentru dezvoltarea economică, dar însăși pentru viața tuturor popoarelor.

Ca un singur om, țara întreagă își exprimă în aceste zile ferma aprobare și vibrantă adeziune la politica internă și externă a partidului și statului, elaborată și înfăptuită sub conducerea tovarășului Nicolae Ceaușescu. Întregul popor își manifestă hotărîrea nestrămutată de a-și înzece eforturile pentru întărirea și modernizarea bazei tehnico-materiale a socialismului, pentru îndeplinirea cu succes a planului cincinal, a programului elaborat de Congresul al XI-lea de dezvoltare și mai rapidă a patriei noastre, de ridicare a bunăstării maselor, aceasta constituind esența societății care se edifică în România, asigurînd ca tot ce se realizează să servească poporului, fericirii, bunăstării și independenței sale.

GÎND ȘI VOINȚĂ UNANIMĂ ÎN SLUJIREA NEABĂTUTĂ A POLITICII INTERNE ȘI EXTERNE A PARTIDULUI

„Fiind clasă conducătoare a societății, este normal ca întreaga clasă muncitoare să cunoască toate măsurile și tot ce urmează a se înfăptui, să-și spună cuvântul și să hotărască cum trebuie să acționăm”.

Întîlnirea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu reprezentanții ai clasei muncitoare

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, s-a întîlnit, sîmbătă, 25 noiembrie, la sediul C.C. al P.C.R., cu numeroase delegații de oameni ai muncii, reprezentînd mari colective de muncă din întreprinderi din Capitală și din județe ale țării, care au exprimat rugămintea să fie primite de secretarul general al partidului pentru a fi informate mai pe larg asupra desfășurării Consfătuirii de la Moscova a Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, precum și în legătură cu activitatea și poziția delegației României la această consfătuire.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost întîmpinat cu vibrantă căldură și însuflețire de participanții la această întîlnire — muncitori, maiștri, tehnicieni, ingineri —

români, maghiari, germani și de alte naționalități, care au ovacionat îndelung pentru partid și secretarul său general. S-a scandat, cu însuflețire, minute în șir „Ceaușescu — P.C.R. !”, „Ceaușescu și poporul !”, „Ceaușescu — Pace !”.

În această fierbînte manifestare a delegațiilor clasei muncitoare și-au găsit expresie sentimentele de nefermîrită dragoste, de înaltă prețuire, pe care întreaga noastră națiune le nutrește față de conducătorul partidului și statului nostru, pentru activitatea sa neobosită consacrată înfloririi patriei, bunăstării și fericirii poporului, triumfului cauzei generale a socialismului și păcii în lume.

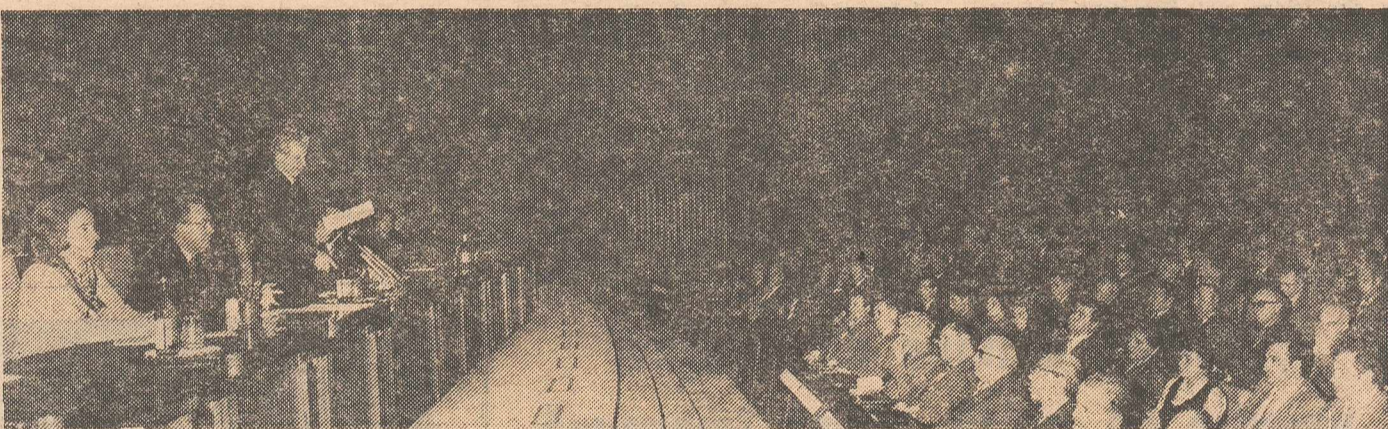
Cuvîntarea secretarului general al partidului a fost urmărită cu deosebită atenție, cu deplină aprobare și intensă satisfacție, ea fiind subliniată, în repetate rînduri, cu vii și îndelungi aplauze.

Participanții — și prin ei întreaga noastră clasă muncitoare — și-au reafirmat astfel încrederea în gloriosul Partid Comunist Român, simțămîntele de nefermîrită dragoste, stimă și recunoștință față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, și-au exprimat totala adeviere și înalta apreciere față de activitatea pe care a desfășurat-o la Consfătuirea de la Moscova.

Pătrunsă de înaltă răspundere ce-i revine, clasa noastră muncitoare și-a reînnoit hotărîrea de a acționa, cu toată energia, împreună cu întregul popor, pentru înfăptuirea politicii interne de construire a socialismului și a politicii externe a partidului și statului nostru, de luptă fermă pentru cauza destinderii, dezarmării, securității și păcii, pentru întărirea colaborării cu toate țările socialiste, cu toate statele, pentru făurirea unei lumi mai bune și mai drepte.

„Am afirmat hotărîrea fermă a poporului nostru de a milita pentru dezarmare și pentru o pace trainică în lume”.

Întîlnirea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu reprezentanții ai țărănimii, intelectualității și tineretului

Tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a întîlnit, sîmbătă, la sediul Comitetului Central al partidului, cu delegații ale oamenilor de știință, artă și cultură, din cadrul învățămîntului, ale tineretului, ale Consiliului Național al Agriculturii.

Cei prezenți la întîlnire au întîmpinat cu deosebită căldură pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, exprimîndu-și, și cu acest prilej, prin puternice și îndelungi aplauze, adevierea totală la politica internă și

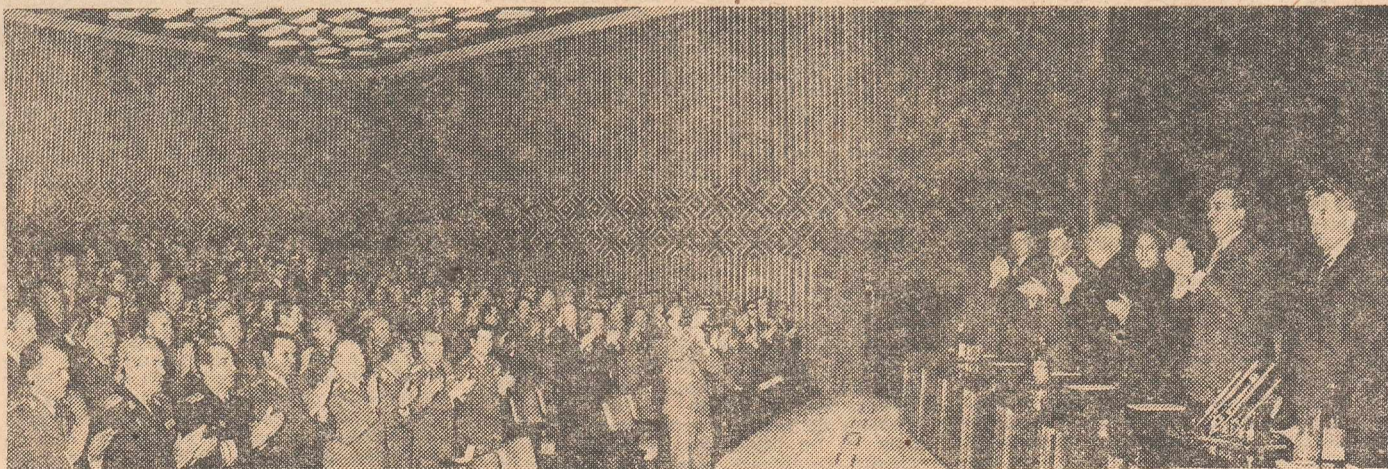
externă a partidului și statului nostru, hotărîrea nestrămutată de a-și aduce din plin contribuția la transpunerea în viață a hotărîrilor Congresului al XI-lea, înalta stimă, considerație și dragoste față de secretarul general al partidului.

Făcîndu-se mesagerii gîndurilor și sentimentelor largilor categorii de oameni ai muncii — români, maghiari, germani și de alte naționalități — pe care le-au re-

prezentat la noua întîlnire cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, participanții și-au reafirmat voința de a se uni și mai strîns în jurul partidului, al secretarului său general, de a înfăptui neabătut Programul Partidului Comunist Român, de a contribui cu abnegație și dăruire la înflorirea continuă a patriei, la creșterea prestigiului internațional al României socialiste, la realizarea idealurilor de pace și progres ale omenirii.

„Am ferma convingere că fiecare armată națională va fi tot mai puternică — numai în măsura în care va fi conștientă de misiunea și rolul său și va ști că servește în primul rînd interesele națiunii sale, cuceririle ei revoluționare, împotriva agresiunii imperialiste”.

Întîlnirea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu reprezentanții ai armatei noastre și ai Ministerului de Interne

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, comandantul suprem al forțelor noastre armate, s-a întîlnit, în cursul zilei de luni, la sediul C.C. al P.C.R., cu reprezentanții ai armatei noastre și ai Ministerului de Interne.

La intrarea în sală, comandantul suprem al forțelor noastre armate a fost întîmpinat cu vibrant entuziasm, cu aplauze și urale îndelungate. Participanții au scandat, minute în șir, „Ceaușescu — P.C.R. !”, „Ceaușescu și poporul !”, „Ceaușescu — Pace !”, „Ceaușescu, România — stîmna noastră și mindria !”.

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu a fost urmărită cu profund interes și subliniată în repetate rînduri cu îndelungi aplauze și ovații. Participanții, și prin ei toți ostașii țării și lucrătorii Ministerului de Interne, și-au manifestat totala aprobare și sprijinul unanim față de poziția delegației române, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, care răspunde în cel mai înalt grad intereselor supreme ale națiunii noastre socialiste, cauzei independenței și suveranității naționale, destinderii, colaborării și păcii în întreaga lume.

Și acum, ca întotdeauna, armata noastră și lucrătorii Ministerului de Interne și-au reînnoit cu putere angajamentul de a ridica neconținut nivelul de pregătire de luptă și politică a unităților și marilor unități, de a se afla întotdeauna sub comanda partidului și guvernului țării, de a fi mereu la ordinea poporului român, de a-și face cu credință datoria sacră față de patrie, de a apăra cu fermitate și cu vigoare cuceririle revoluționare ale națiunii noastre, munca sa pașnică și realizările obținute în construcția socialistă, libertatea și independența Republicii Socialiste România.

Pe platformele industriei socialiste, oamenii, indiferent de naționalitate, vorbesc o limbă unică: a muncii, a calității, a eficienței

Marea familie de pe strada Tuberozelor

Pe strada Tuberozelor din Oradea, la numărul 26, stă una din cele mai mari familii muncitorești din Bihor. Peste 4000 de lucrători, români, maghiari și de alte naționalități, laolaltă cu munca lor diurnă, cu neîncetatele căutări pentru perfecționarea produselor, se numesc simplu „Infrățirea”. După nivelul producției, întreprinderea ocupă locul al treilea între unitățile constructoare de mașini-unelte din țară. De la constituirea ei, în 1949, sub această denumire, a dat mai bine de 80.000 de mașini din care o mare parte pe piața externă. În acest an, la „Infrățirea”, se produc 5.338 mașini-unelte în 31 de tipodimensiuni.

Desigur, toate succesele colectivului se datoresc printre altele — așa cum ne spune zilele acestea maestrul principal Constantin Pitaru, din atelierul de mecanică grea — strădaniei permanente a muncitorilor și inginerilor pentru îmbunătățirea parametrilor de funcționare, a calității produselor ce poartă emblema întreprinderii. „Mai sint, bineînțeles, de luat în seamă — spunea interlocutorul — și disciplina tehnologică, precum și disciplina muncitorească în sensul ei mai larg și, așa zice, chiar mai important. Este într-adevăr un limbaj al muncii prin care comunicăm perfect și în clipele de mare concentrare, ca și în cele de răgaz. Și noi, care știm ce preț are înțelegerea asta, când ea e adevăr de muncă și fapt de viață, nu putem să uităm că toate marile rezultate pe care le-a raportat colectivul nostru până azi vin și din acest lucru neînregistrat în nici o

fișă de materiale, neprins în nici un desfășurător al cifrelor de plan”.

Cele spuse de maestrul Pitaru le gândesc toți oamenii muncii cu care am discutat — și, cu siguranță, nu numai aceștia — indiferent de forma în care își exprimă gândul. Dacă un lucru cere efort deosebit, întreaga formație de muncă răspunde ca un singur om. Dacă un muncitor trece printr-o întâmplare grea, colegii săi îi vin cu tact și prompt în ajutor. I-a ars unuia agoniseala unei vieți întregi: pină să fie despăgubit de ADAS, colegii îi și ajutaseră cu o sumă substanțială să-și refacă gospodăria. Un mare necaz l-a lovit pe Petru Mateias din secția montaj. Cei din atelierul de mecanică grea, alături de muncitorii secției sale, și nu numai aceștia, au strâns imediat peste 23.000 de lei să-l ajute. Dar prietenii și colegii de muncă nu sint săritori numai la necazuri. „E unul dintre cele mai obișnuite lucruri — ne spunea, de asemenea, Constantin Pitaru — ca acela care-și face o casă să fie ajutat pină și-o termină de colegii de muncă. Mai este oare nevoie să spun că îl ajută fără nici o plată sau că, la fel ca și în întreprindere, munca îl alătură prietenii pe oameni, fără să țină seama de ce naționalitate sint?”

În acest uriaș grup de prieteni, care este colectivul muncitoresc de la „Infrățirea”, toți împart deopotrivă și zilele de lucru dar și duminicile vieții. Încordările muncii, ca și bucuriile, îi găesc totdeauna alături. Colegii îi sărbătoresc pe tinerii care-și întemeiază familii, dar și pe cei care,

după o viață de muncă, se retrag în liniștea anilor de pensie. Așa au fost înconjurați în ultima vreme cu tandrețe și cu multă căldură, după mai bine de 30 de ani de trudă, admirabili meseriași ca: Teodor Porumb, Magyari Emeric, Constantin Moroșanu sau Hajnal Gheorghe.

„Și pentru că sintem în fond prieteni, nimeni nu se supără dacă în ședințe este eriticat că nu face cit poate să facă. Fiindcă în privința asta nu sintem deloc îngăduitori, ne-a spus rectificatorul Masceas Ștefan. Calitatea producției ne interesează pe toți și depinde de toți, români, maghiari, indiferent ce-am fi. E drept că la aceasta contribuie și receptivitatea C.O.M. la propunerile muncitorilor. De curind am propus și s-a aprobat ca la fiecare comandă să se precizeze exact rebuturile ca să se poată interveni imediat ce este cazul pentru remedierea deficiențelor. Sint convins că în felul acesta vom avea de câștigat, așa cum am fost convins altădată când am propus ca o comisie de la întreținere să verifice pierderea de ulei la mașini și să găsească soluții de diminuare a acesteia. A pierderii, adică. A doua zi comisia s-a și constituit, iar azi acea pierdere este deja foarte mult redusă”.

Unul din lucrurile pe care țin foarte mult muncitorii de la „Infrățirea” să-l observe, dacă treci pe la ei, este că întreprinderea are un fel de corp didactic de meșteri. Un obicei vechi folosit și în alte părți face ca tinerii să se formeze pe lângă cei mai bătrâni în meserie. Aici este un fel de titlu, invidiat și mai ales respectat, calitatea recunoscută a unui maestru sau a unui muncitor de a forma noi meseriași. În întreprindere sint numeroși acești dascăli ai meseriilor, oameni care au muncit din greu o viață întreagă și care își respectă această calitate neoficială mai abtitor decit mulți titulari de catedre adevărate.

Am stat de vorbă cu unul dintre acești dascăli de la „Infrățirea”. Se numește Gheorghe Fehete și este lăcătuș în secția montaj. Lucrează aici de 26 de ani și este printre cei mai buni meseriași, unul din cei care astăzi nici nu mai pot socoti exact cîți au învățat meserie de la el. „Apoi, nu-i numeri, dar te răsplătește fiecare cu toate bucuriile lui. De cite ori aud de succesele unuia dintre cei pe care i-am ajutat și eu să se formeze ca meșteri și ca oameni, îmi zic că e bine ce-am făcut și, cu cit jș mai mari succesele lor, mi-s mai dragi și mă bucur și eu. La noi la montaj s-au ridicat mulți oameni de ispravă. Datorită calităților lor nu puțini au fost chiar promovați în diferite munci de răspundere. Mie îmi ajunge dacă vă spun că și tovarășul Gheorghe Groza a devenit meserie tot la noi. Acolo a învățat să fie un bun lăcătuș, iar dacă astăzi este președintele C.O.M. să știți că este nu numai un bun organizator, dar și un comunist de mare omenie. Creșterea tinerilor meseriași e o treabă esențială pentru întreprindere. E ca un fel de școală și mai e și altceva, poate că noi înțelegem mai bine, mai corect, mai adinc vreau să zic, cuvîntul **rebut**, decit unii profesori din școlile cele adevărate. Vedeti, poți rebuta o piesă; o mașină complicată, alcătuită din subsansamburi și o multime de piese, n-ai voie și nici nu poți s-o rebutezi în întregime. Omul e o mașinărie infinit de complicată. Cine-ți dă voie să rebutezi un meseriaș? Un om?! Așa ceva e nepermis. Și noi nu ne-am îngăduit asta niciodată”. O astfel de concepție pe care o exprimă muncitorii ca Gheorghe Fehete, sau Varga Gavril, sau Teodor Copăceanu, sau Szerző Coloman sau mulți alții la „Infrățirea” se află la temelia calității întregului colectiv și a calității producției.

Pe strada Tuberozelor, din Oradea, la numărul 26, stă o familie de oameni minunați.

DORIN GHERGHINESCU ■

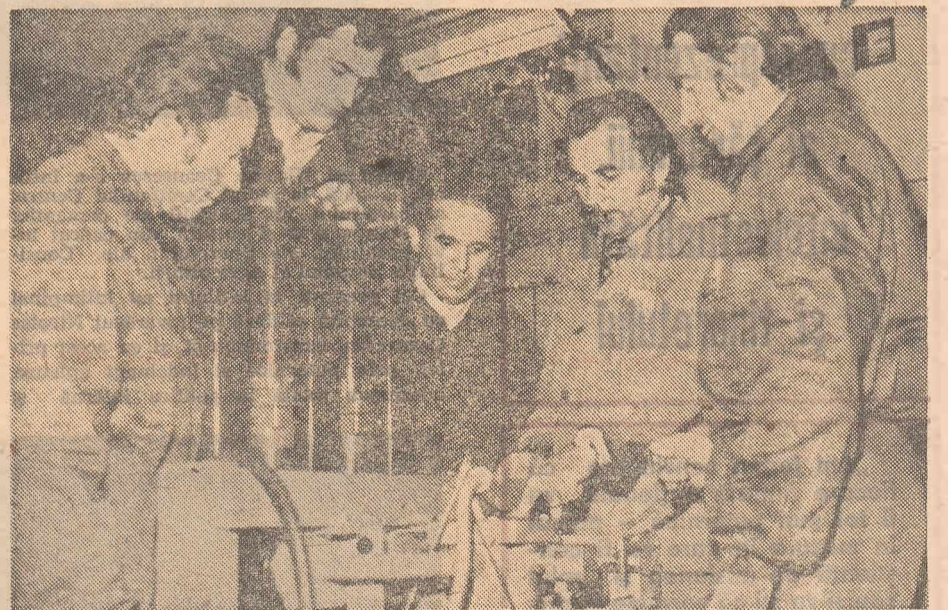
„Sintem o mină de oameni, muncim de multă vreme împreună și eu spun că ne înțelegem ca frații”

Acum citeva zile, cînd intram pe poarta Combinatului chimic „Azomures”, știam, printre altele, că unitatea respectivă, un adevărat portdrapel al industriei municipiului Tirgu Mures, asigură 18 procente din totalul îngrășămintelor chimice folosite în agricultura noastră. Cu alte cuvinte, deși de pretutindeni ne înconjurau reortele și eprubetele unui uriaș laborator, încit am avut senzația că ne aflăm într-o uzină desprinsă din paginile unui roman științifico-fantastic, ne-am gîndit totuși că toată această imensă și teribilă îngemănare a științei și tehnicii se face în numele mării sale, bobul de griu. Si mai exact spus, dincolo de siluetele zvelte ale instalațiilor, dincolo de sutele de țevi, contorionate în cele mai felurite chipuri, și dincolo de o liniște oarecum mai ciudată, întreruptă din cînd în cînd de sunete stridente, greu de descifrat ca semnificație, ne-am gîndit că, iată, oamenii combinatului „Azomures”, deși stăpîni și minunitori ai unor procese tehnologice dintre cele mai complicate, nu sint decit niște slujitori ai ogoarelor, muncitori ai pînii.

Întru totul de acord cu gîndurile și impresiile de mai sus, Ion Inșurățelu, secretarul comitetului de partid pe întreprindere, avea să ne declare că, după părerea sa, despre chimistii combinatului s-a tot scris, motiv pentru care, a adăugat dînsul, n-ar fi lipsit de interes să luăm, așa, la împlinare, și o formație de electricieni oameni care asigură funcționarea întregii aparaturii electrice a instalațiilor și utilajelor. Și pentru a vă convinge că vom lua la împlinare o astfel de formație, iată, peste citeva clipe va sosi aici, la sediul comitetului, maestrul principal Samoilă Bagothay. Din punctul dumneavoastră de vedere, al presei, vine cu totul și cu totul întimplător, dar, din punctul nostru de vedere, vine pentru rezolvarea anumitor treburî. Intrucît maestrul Bagothay este și membru în biroul comitetului de partid și totodată este și președintele consiliului de control muncitoresc. De ce vă invit să

scrieți despre formația sa de electricieni? Pentru că formația respectivă asigură exploatarea, întreținerea și reparația instalațiilor electrice de la toate cele patru fabrici de amoniac. Și treaba asta, care este munca și datoria lor dîntii, o fac bine, chiar foarte bine, fie că unii vorbesc limba română, fie că alții vorbesc limba maghiară. Adevăratul limbaj al formației maestrului Samoilă Bagothay, ca dealtfel limbajul întregului nostru combinat, este cel al muncii, al productivității, al eficienței economice”.

Scuzîndu-se încă de la bun început că nu are prea mult timp la dispoziție, intrucît, vorba lui, „munca mă așteaptă și nu țin seama de interviuri”, maestrul Samoilă Bagothay avea să atace, ca să zicem așa, din primul minut, fără nici un fel de altă introducere: „Despre mine nu sint prea multe lucruri de spus. Lucrez aici, în combinat, de peste 15 ani, cînd am venit în Tirgu Mures direct de pe băncile școlii tehnice din Baia Mare. Atît despre mine. Sintem o mină de oameni, 26 la număr, repartizați pe cinci echipe conduse de Victor Bartha, Iosif Pop, Ilie Fanga, Andrei Turcu și Ioan Cindea. Muncim de multă vreme împreună și eu spun că ne înțelegem ca frații. Datoria noastră, principala, este de a face tot ce se poate pentru o bună funcționare a instalațiilor electrice din dotarea fabricilor de amoniac. A fost greu încă de la început, deoarece nivelul tehnic al instalațiilor era ridicat chiar de-atunci, de la începutul începuturilor. Și ar fi trebuit să ne fie și mai greu acum, cînd au apărut atitea modificări. Numai că între timp ne-am mai dotat și noi, profesional, adică am ținut pasul cu tot ce era nou în meseria noastră. Așa se face că ar fi trebuit să ne fie greu, mai greu ca la început, dar, iată, nu ne este chiar așa de greu. Poate că m-am exprimat eu mai încilcît, că nu sint meșteri la vorbit, motiv pentru care am să vă dau un exemplu: o tonă de amoniac de la fabrica numărul 4 este

de trei ori mai ieftină decit aceeași tonă de amoniac produsă la fabrica numărul 1. Sau, ca să nu las vorba neterminată, la fabrica numărul 4 lucrează doar 7 oameni, iar la numărul 1 lucrează 70. Din acest destul de grăitor exemplu se desprinde, cred eu, cit de diferită și chiar dificilă este munca noastră, a electricienilor la cele două fabrici de amoniac. Și totuși, chiar și în astfel de condiții, trebuie neapărat să facem o treabă bună, cu o înaltă conștiință profesională, deoarece, ca să mai dau un exemplu, dacă unul dintre noi face o intervenție de mîntulală la un încălzitor electric din stația de sinteză, acel încălzitor trebuie demontat, verificat și remontat, iar toată această operație durează cel puțin 4 sau 5 zile, timp în care producția stă”.

Așa cum afirma secretarul comitetului de partid, tovarășul Inșurățelu, despre oamenii maestrului Samoilă Bagothay nu se pot rosti decit cuvinte de laudă. Sint oameni care își fac din plin datoria, fapt care, să subliniem, este el însuși de o excepțională valoare, valoarea constantă și sigură a muncii, a stării normale a muncii, a încrederii că instalațiile și utilajele au o bună și neîntreruptă funcționare. Și totuși, oricît de bine ar fi pus la punct un

proces tehnologic, oricîte măsuri de precauție ai lua, apar, inevitabil, situații de tot felul, cum a fost cea de-acum două săptămîni, cînd la instalația de conversie a gazului metan, într-unul din încălzitoarele s-a format, dat fiind procesul chimic specific, o bucată de cocs, întimplare destul de frecventă, ca să zicem așa, la instalația respectivă. Această bucată de cocs, născută aproape din nimic, exact cînd se încheiase reparația capitală a încălzitorului, a făcut un scurtcircuit. Urma, deci, din nou demontarea încălzitorului, eliminarea urmărilor scurtcircuitului și o sumedenie de alte operații. Timpul normal de lucru, 5 zile. Dar s-a muncit fără preget, 19 ore în total, și totul s-a încheiat cu bine.

Si exemplele ar putea continua, depășind cadrul oarecum restrîns al formației maestrului Samoilă Bagothay, depășind chiar și cadrul Combinatului chimic „Azomures”. Adevăratul limbaj, care-i uneste pe oameni în efortul lor pentru o viață mai bună, este limbajul muncii, al umărului pus în comun, acolo unde este mai greu, pentru o stare normală a muncii, o stare normală a vieții.

VICTOR NIȚA ■

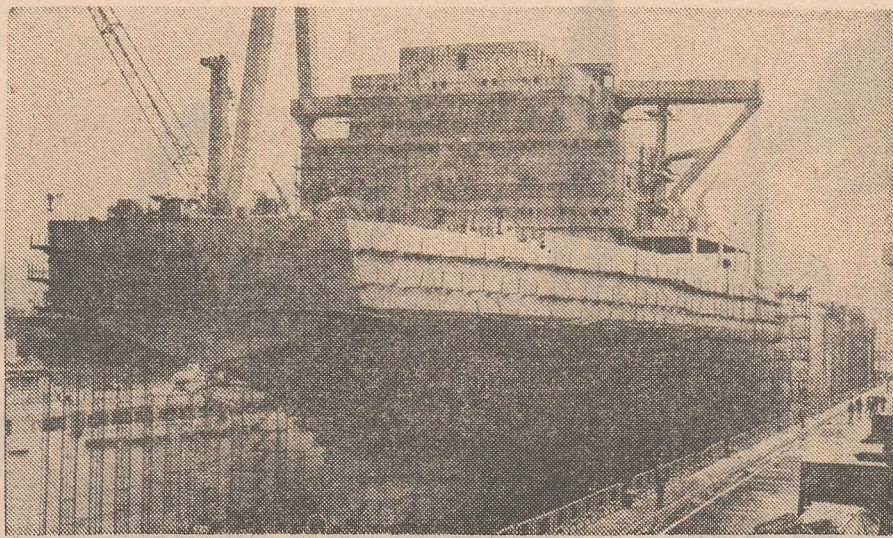
O asemenea navă cum este „Unirea” nu poate fi decât rodul efortului unit al întregii țări

Constanța. Zi splendidă cu un soare generos care bucură un oraș ce își vede cu sîrg de-ale lui. Marea este calmă, siluetele navelor ce așteaptă să intre în port punctează fin orizontul. Mai aproape, șantierul naval dominat de uriașul petrolier „Unirea” mai înalt chiar și decât clădirile Navrom-ului. „Independența”, prima navă-amiral a flotei românești, a plecat în cea de-a șasea cursă. Așa cum spuneam și cu altă ocazie, formula navă-amiral este depășită. La ordinea zilei este flota-amiral. Argumente: al treilea petrolier de 150 000 tdw se află în faza de montare a bloc-secțiilor, iar pentru al patrulea se debitează tabla. Cu exact 60 de ani în urmă, șantierul care construiește gigantul de azi număra câteva barăci în care aproape două sute de muncitori cirpeau plini de zel mici nave pescărești. Ritmul dezvoltării navalității constănțene ține de ritmul dezvoltării unei țări, de înaltele ritmuri de dezvoltare a României.

Puntea principală a petrolierului „Unirea” este plină de schele, tubulatură și cabluri. Spinarea „pahidermului” seamănă cu un șantier de construcții. Nava se află în faza de armare. Ce înseamnă foarte exact armare? Ne răspunde unul dintre dispecerii coordonatori, inginerul Vasile Nicoară, om obișnuit cu presa, pentru că a lucrat și pe „Independența” și cînd lucrezi pe asemenea nave, trebuie să te descurci în egală măsură și cu ziaristii. „Ce înseamnă armare? Montarea agregatelor pe poziții, predarea montajelor, predarea la C.T.C. și apoi beneficiarului.” Vasile Nicoară este dobrogan din tată în fiu, dar după studii bănațeni deosebiți a terminat facultatea de mașini tehnice la Timișoara. Copil al nisipului, al mării albastre, obișnuit să-i tipe pescărușii la jumătatea zilei, cînd e muncă în toi, Vasile Nicoară a cerut să vină pe șantier. Aici unde au lucrat părinții și unde lucrează acum și frații săi. „Au venit pe șantier și bănațeni, colegi de facultate, oameni care, se spune, nu pleacă de lingă casă nici să-i picie. Cum să nu vin tocmăi eu? Am lucrat întâi pe „Tomis”, apoi pe „Independența”. Cum a fost pe „Independența”? „Greu. Instalații noi, ultramoderne. O adevărată școală. Și pentru noi, și pentru echipaj. Așa am ajuns însă să construim petroliere: învățînd din mers”.

Inginerul Cezar Uzea, tot dispecer coordonator, este de fel brăilean, iar facultatea a terminat-o la Galați. „M-am ținut tot timpul aproape de apă și, după cum vedeți, bucuriile n-au întârziat.” Care bucurii? „Mai multe. Lucrez pe „Unirea” considerată de toți o navă-simbol. O navă care semnifică, alături de „Independența” și de celelalte petroliere ce se vor lansa la apă, reușita românilor de a avea o flotă pe măsura dezvoltării întregii țări.

Ne strecurăm printre schele și țevi, intrăm într-un labirint de coridoare după care coborim în pintecele navei. Sala mașinilor, pe trei niveluri. Imagine de film științifico-fantastic. Jules Verne rămîne undeva în copilărie. În postul central de comandă numeroasele cabluri încep să capete un rost. Se instalează tablourile de distribuție și pupitrele de comandă ale motorului principal. În acest imperiu al cablului, peste 125 de kilometri puse cap la cap, se sudează cu pasiune contronometru. Cel mai tînăr sudor cel puțin după înfățișare, pare a fi Mihai Dochia.

— Cîți ani ai?
— 17.
— Impliniți?
— Cu buletinul în mînă, la 20 octombrie.

— De unde ești?
— Din Fălticeni — Suceava.
— Și cum ai ajuns aici?
— L-am citit pe Creangă cît l-am cilit și pe urmă m-a luat soră-mea, care este vopsitorică pe șantier, și mi-a zis, gata, la muncă. Și așa, din opt frați și surori cîți eram acasă am plecat șapte, o soră a rămas la Fălticeni.

— Unde sint ceilalți?
— Mai am un frate pe la Galați, o soră și un frate la Alba Iulia și cu ce v-am mai spus s-au făcut opt.

— Îți place munca aici?
— Bineînțeles. Îmi plac și Constanța, și marea, și vapoarele și i-am promis mamei că pe 24 ianuarie, la anul, vin cu vaporul acasă, că s-or face 120 de ani de la Unire. Pînă atunci, mă găsește 1 decembrie aici, cu echipa lui Ion Pușcașu. V-am spus de toate astea pentru că mie mi-a plăcut mereu istoria și, iată, acum lucrez la unul din cele mai mari vase românești „Unirea”.

Coborim vreo douăzeci de trepte. Treceam pe sub cîteva furtunuri, ocolim două instalații și ajungem în pragul compartimentului separatoare-combustibil. Peste tot, tablă groasă, pereți din tablă, podea din tablă, totul din tablă. Consum enorm de metal. Metal folosit cu chibzuință la debitare. S-a ajuns la un indice de 90,4. Se va ajunge în 1979 la 91 la sută. Aflu cifrele în timp ce încerc să mă descurc cu o bucată sănătoasă de metal, („o nimica toată față de cei-ai aici”), care-mi bara trecerea. Cel cu „nimica toată” e din Făcăeni-Ialomița, se numește Ion Sereca și are meseria de tubulator naval.

— Se face greu mult la Făcăeni? aruncă așa, ca nuca în perete.
— Se face.

— De unde știți? continuu îndirjit.
— Cum dracu' să nu se facă, e înima Bărăganului, doar. E drept că pe acasă mă duc mai rar, e treabă pe vapor, dar griul ne doare pe toți. S-ar zice că acum sint constănțean, că stau cu sora-mea la bloc, cu chirie, ea e șefă de unitate la

un magazin de pe Tomis, dar se mai întoarce gîndul și către Făcăeni.

— Care e munca dumneavoastră?
— Tubulator. Numai în compartimentul ăsta am pus vreo 2 000 de metri de tub.

— Și în toată cariera de tubulator?
— Păi cine face socoteli din asta? Am lucrat la toate navele de 55 000.

— Cîți sînteți în echipă?
— 12. Dar din Ialomița, numai doi. Însă, cum se spune, sintem un colectiv încheiat.

— Cît câștigați pe lună?
— La categoria mea, a cincea, peste trei mii. Mai trimit acasă la părinți și-mi string și bani să mă însor la anul.

Facem drumul invers. Urcăm iar scările, trecem iar prin coridoarele întortocheate. Lipsește tangajul ca să mă simt bine. Între timp, pe punte nu s-a schimbat nimic. „Astea sint instalațiile de aer care merg de la pupă la provă, și ajung și la comandă”. Informația o am de la Tudor Marin, lăcătuș mecanic la docuri, care face parte și din echipa de teatru a șantierului.

— Chiar azi avem spectacol, în cadrul Festivalului național „Cîntarea României” cu piesa Comoara scrisă de Nicuță Tănase și Niță Stoianescu.

— Ce rol aveți?
— Ofițer de miliție.

— E polițist?
— Nu prea. La un combinat, un tehnician s-a distanțat de mase și e bînuit și de furt, iar eu îl iau la întrebări.

— Cum se termină piesa?
— Foarte frumos. Toată formația, pe trei rînduri, coboară în sală cîntînd și aruncînd flori publicului.

— Și cu hotul cum rămîne?
— Se întîmplă un eveniment în combinat și el face un act de eroism. Și se mai constată, adică eu constat, că sint ofițer, că tehnicianul nu furase și, în plus, într-o oră jumătate, se și transformă din punct de vedere etic.

— Vă place piesa?
— O trăiesc pe viu.

— Ați fost vreodată ofițer de miliție?
— Nu, dar viața de acolo seamănă cu cea de la noi. Oamenii simpli, cinstiți, muncitori, cite unul o mai ia razna, dar îl apucă ceilalți de guler.

Pe punte, tot soare, mai cald chiar, și Tudor Cîcu ține morțiș să-mi prezinte echipa lui de confecționeri-schele. Se dă la o parte o trapă și de sub punte apar la lumină, cu chipurile murdare, cu niște fesuri de lînă indesate cu pricepere pînă peste ochi, cu părul mare peste salopete, Adrian Roncea de 22 de ani, Constantin Sprincenatu de 27, și Ion Cioc de 22. A.R.: „Eu am lucrat la autotamioane, la Brașov. Oraș mare, frumos, dar am văzut la televizor că se construiesc nave gigant și mi-am spus că nu trebuie să-mi scape. Așa sint eu, îmi plac lucrurile mari. Acum fac schelele pentru instalația hidraulică”. C.S.: „Am fost mecanic agricol la I.A.S. Ostrov. Am plecat de acolo în '73. Eram obișnuit cu vapoarele pentru că de la Ostrov la Călărași mergeam chiar cu vaporul. Pe atunci cea mai mare navă construită la Constanța era „Tomis”, de 55 000 tdw, și iată unde am ajuns azi. Secretarul general al partidului a fost de multe ori în mijlocul nostru, așa cum a fost la Brașov, la Ploiești, așa cum lucrează în toată țara și îndemnurile sale, indicațiile sale au prins viață. Pentru că a avut încredere în noi. N-am avut noi tradiție în prea multe, dar vocație, talent am dovedit că avem. Și să dovedești toate astea pe una din marile nave ale țării, care se cheamă și „Unirea”, mie unuia îmi pare că spune foarte multe despre muncitorii unei țări.” I.C.: „Sprincenatu are dreptate. Pe șantier sint peste șase mii de oameni și numai pe „Unirea” sint aproape șapte sute. Aceasta presupune calificare, specializare înaltă, pe petroliere și pe toate navele moderne n-ai de ales, trebuie să înveți, înseamnă cămine și cantine, înseamnă oameni veniți din toată țara, cu mîntea și știința lor dobindită acolo. Cam așa pot fi privite lucrurile la noi”.

Bănațenii se trag ei către casă doar dacă nu visează vapoare. Dacă le visează, ori privesc pe Bega, ca bucurăștenii pe Herăstrău, ori își iau inima în dinți, traversează țara, și vin la Constanța. Ultima variantă a ales-o și inginerul Adalbert Orban, născut și școlit la Timișoara. Acum traversează țara invers și cu autoturism personal ca să-și vadă din cînd în cînd părinții. Adică în concediu.

— Ce v-a învățat primul petrolier, „Independența”?

— Foarte multe. Motiv pentru care ritmul de lucru pe „Unirea” este mai ridicat în condițiile unei calități deosebite. Chestiune care ține de specializare, de profesionalism. Așa se scrie tradiția.

Așa se scrie tradiția; petrolierul „Unirea” este un simbol; autotamioanele de la Brașov nu erau posibile fără întreaga dezvoltare a țării; navele construite aici reprezintă peste 25 la sută din capacitatea flotei noastre comerciale; dezvoltarea șantierului naval Constanța este rezultatul încrederii pe care ne-a arătat-o secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Iată cîteva dintre adevărurile dezvăluite de oamenii muncii de pe șantierul constănțean. Mai exact, de pe șantierul petrolierului de 150 000 tdw „Unirea”. O viață, o lume. O țară pe o navă. Pentru că această navă n-ar fi existat fără această țară. Pentru că ritmurile înalte de construcție a navelor n-ar fi fost posibile fără ritmurile înalte de construcție a țării. Pentru că tot ceea ce are mai bun și mai modern o industrie se încorporează și în acest ultramodern petrolier, a doua navă-amiral a flotei românești.

MIRCEA RAICIU

Pe orice șantier din țară întilnești și utilaje de la Unio — Satu Mare

În acea dimineață la Uzina UNIO din Satu Mare, în secția a III-a de mecanizare, îl găsim pe maestrul Alexandru Coroiu, secretarul Comitetului de partid și președintele Consiliului oamenilor muncii, discutînd cu cîteva muncitori despre sarcinile de plan ale secției în săptămîna care începea. Îl întreb ce s-a mai întîmplat la UNIO-Satu Mare de la ultimul reportaj scris de acolo. După ce se gîndește cîteva clipe, după ce repetă întrebarea de cîteva ori ca să-și aducă aminte de toate datele, ne răspunde: — Păi, aș începe cu producția industrială pe primii trei ani ai cincinalului. Această producție s-a terminat la 9 octombrie 1978. Pînă la sfîrșitul anului se va livra suplimentar o producție de 515 milioane lei. Producția marfă pe primii trei ani ai cincinalului s-a încheiat la 15 iulie și se va da pînă la sfîrșitul anului, suplimentar, o producție marfă în valoare de 970 milioane lei.

Cel care ne însoțește prin fabrică este Ioan Tarța — secretarul Comitetului U.T.C. Aflăm că Uzina UNIO din Satu Mare, conform actelor juridice, a luat ființă în anul 1912 și erau cîteva ateliere de mobilă.

În anul 1948 funcționa aici o co-

operativă de reparat vagoane, numărul muncitorilor fiind doar de 450.

În ultimii ani și mai ales în ultimul cincinal, în cincinalul revoluției tehnico-științifice, producția industrială a anului 1948 se realizează, aici, la Uzinele UNIO din Satu Mare, numai în 4 ore iar în anul 1980 producția anului respectiv va fi realizată numai în 3 ore. Urmare firească fiind noile capacități ce vor intra în producție anul acesta. Coeficientul de spor al producției în anul 1978 este de 620 de ori mai mare decît în 1948, iar numărul muncitorilor ce lucrează aici a crescut față de perioada anilor '48 de 18,5 ori. Ce înseamnă cincinalul revoluției tehnico-științifice la Uzinele UNIO din Satu Mare? Înseamnă o mare pondere din utilajul minier necesar țării constînd din: mașini de încărcat minereu — produs de mare tehnicitate și productivitate — un tip de mașină cu comandă de la distanță, mașini de extracție a cărbunelui și mineureurilor, mori cu bile pînă la mărimea de 6 000 de mm în diametru, transportor cu racleți de mare capacitate, locomotive de mină de înaltă tehnicitate și în final sisteme de mașini pentru extracția cărbunelui compuse din magistrale de transport.

Ioan Tarța ne spune în continuare că ponderea tineretului în această uzină este de 65% — numărul uteciștilor fiind de 2 700. Acești tineri, odată cu îndeplinirea sarcinilor de producție, își completează pregătirea profesională sub diferite forme de învățămînt cum ar fi liceele industriale, secțiile de subingineri și maiștri care își desfășoară activitatea pe lingă uzină. Ca rezultat al acestui fapt producția și produsele fabricate aici sint perfecționate an de an, lună de lună, zi de zi. „Orice șantier din țară, indiferent de ponderea sa economică, este dotat și cu utilaje fabricate la UNIO îmi spune secretarul comitetului de partid, Alexandru Coroiu. Începînd cu șantierele tineretului de la Rovinari, bazinele carbonifere din Oltenia, canalul Dunăre-Marea Neagră și ultima investiție a noastră, aceea de a dota întreprinderea INOX din Tirgoviște cu utilaje metalurgice ce le fabricăm aici de o complexitate tehnică deosebită, fiind o premieră absolută în țară, sint numai cîteva din obiectivele economice în care marca uzinelor UNIO este prezentă. În viitor se vor dezvolta și extinde noi întreprinderi afiliate la UNIO cum ar fi: Fabrica de instalații și utilaje tehnologice și miniere de la Carei și Negrești Oaș.

Alexandru Olah, șef de echipă de la secția 9, prezent la discuția noastră, ne spune că de la ultimul reportaj care s-a scris despre el și tot în revista „Flacăra” au trecut 20 de ani. Atunci reporterul l-a întîlnit pe stradă plimbîndu-se de mină cu fiul său. Astăzi lucrează im-

preună cu el, fiul fiind și elev în anul V la liceul industrial. Alexandru Olah are 52 de ani și este unul din cei mai vechi muncitori din uzină. În anul 1945 a venit aici și și-a început meseria cu un ciocan și o dală aduse de acasă. Astăzi, îmi spune șeful de echipă, nici cu mîncarea nu mai vin de acasă.

La secția a 8-a, mecano-energetică, îl găsim pe Gheorghe Negrea, șef de echipă. Are 28 de ani și de trei ani conduce unul din colectivele cheie ale fabricii. Aflăm astfel că cei 24 de muncitori ai echipei deservesc 28 de mașini. De ce? Pentru că muncitorul Leș Adalbert, muncitor de înaltă calificare, lucrează simultan pe trei mașini: la mașina de danturat roți dințate, mașina de mortezat roți dințate și cea de rectificat. Leș Adalbert este cel mai „bătrîn” muncitor din echipă. Are 36 de ani, a terminat școala de maiștri — dar ne spune că nu se desparte de mașini. De ce? Fiindcă sint unele, cele de care răspunde, dintre cele mai importante ale uzinelor UNIO și vrea să aibă totdeauna siguranța că merg ca ceasul.

Am stat o zi în mijlocul oamenilor de aici, români, maghiari, germani și de alte naționalități — formînd o mare familie, aceea a muncitorilor de la UNIO-Satu Mare. Oameni care prin munca lor sărbătorească actul Unirii Transilvaniei cu Țara — prin muncă, făcînd ca produsele fabricate, aici, în nordul țării, să le reprezinte faima pe șantierele și uzinele din toată țara.

SORIN POSTOLACHE

1 Decembrie 1918 — un moment crucial

Aniversarea a șase decenii de la făurirea statului național român unitar, moment epocal în istoria poporului nostru, ne prilejuiește reamintirea, de la înălțimea epocii socialismului victorios, a drumului istoric ascendent al poporului român pentru realizarea acestui deziderat legic suprem.

Lupta pentru unitate și independență națională a constituit coordonata fundamentală și permanentă a istoriei României, idealul și năzuința seculară a celor mai înaintate forțe ale societății românești, a maselor largi populare, a însuflețit mintea, inima și pana celor mai proeminente personalități ale poporului român.

Dezvoltarea societății, progresul economic și cultural al țării, atins la începutul secolului XX, impunea în mod imperios continuarea, pe un plan superior, a acțiunilor energice ale națiunii române de la 1859 și 1877. Această necesitate obiectivă se ridica nu numai în fața poporului român, dar și în fața altor popoare din centrul și sud-estul Europei, aflate sub dominația străină.

Prin făurirea statului național unitar, burghezia, aflată în plină ascensiune, urmărea să-și asigure o piață națională unică, să dezvolte mai rapid forțele de producție și să extindă relațiile capitaliste, să-și consolideze din punct de vedere economic și politic pozițiile sale de clasă dominantă.

Mișcarea muncitorească, adânc împlintată în solul și realitățile țării, a militat de la începuturile ei pentru înlăturarea năzuințelor întregului popor de eliberare și unitate națională, legendă, totodată, de aceasta crearea condițiilor favorabile dezvoltării luptei pentru o viață mai bună a celor ce muncesc. Edificatoare în această privință este revista socialistă „Dacia viitoare” care, apreciind importanța actului din 1859, scria, în numărul său din 16 februarie 1883: „Această unire e incompletă. Peste Carpați, trei milioane de români, [...] care vorbesc aceeași limbă și au aceleași sentimente ca noi... Ei bine!..., vom spune dar verde și lămurit cugetarea noastră: Voim Dacia așa cum ea fu, fiindcă istoria și dreptul, tradițiunea și plebiscitul, trecutul și prezentul ne dau dreptul a aspira la o Dacie Română.

Acest pământ udat cu sîngele și sudoarea străbunilor noștri, inmulțit cu țărîna lor de douăzeci de ori seculară, e al nostru. Voim dar ca injusta, neomenească și nedemna de secolul în care trăim, dominarea a unei națiuni asupra alteia să înceteze, ca Românii să fie toți liberi și să

formeze un stat, iar nu să geamă sub niște dominațiuni străine și vitrege”.

Reluînd ideea „Daciei viitoare”, gazeta „Emanciparea” scria, în numărul său 2 din același an, în articolul „România iridentă”: „Voim Dacia, dar nu Dacia cămătarului... Trebuie să scriem pe steagurile care vor trece munții: Libertate și frăție, și curcanul (infanteristul — n.a.) întors acasă de la luptă să știe că se întoarce pe moșia lui. Trebuie ca acest pământ îngrășat cu sînge țărănesc, al țărânului să fie”.

Izbucnirea primului război mondial în vara anului 1914 a constituit o crîncenă și singeroasă confruntare între marile puteri imperialiste. Războiul a precipitat cursul evenimentelor, a zguduit puternic rînduile vechi, ascuțind la maximum contradicțiile sociale și naționale, determinînd un puternic val al luptei popoarelor pentru eliberare socială și națională. Războiul a ridicat și în fața poporului român probleme de mare însemnătate pentru însăși soarta națiunii. După cum se știe, în momentul declanșării războiului un mare număr de români trăiau încă în afara frontierelor statului, teritoriile românești se aflau încă sub stăpînire străină. Lupta pentru unitate națională angrena toate clasele sociale și forțele politice, atât din vechea Românie cât și din provinciile subjugate.

România a participat la acest război fără ca țelurile ei să coincidă cu cele ale marilor puteri imperialiste. Poporul român nu a intrat în război cu intenții

de cîmpire și de anexiuni, ci din dorința realizării aspirațiilor sale profunde, de veacuri, spre unire.

Dorința fierbinte a populației din Transilvania de a se uni cu frații lor de peste munți într-un singur stat național unitar și independent explică bucuria și entuziasmul cu care ea a primit, în august 1916, trupele române, ieșindu-le înainte, potrivit tradiționalului obicei al ospetiei, cu piine și sare, întocmai cum, cu trei secole în urmă, locuitorii aceluiași ținuturi primiseră oștirea lui Mihai Viteazul. „Stăm încă uluiți, nu găsim cuvinte să dăm glas bucuriei înnăbușite de suferințele seculare... Bine ați venit!” — scria în acele zile „Gazeta Transilvaniei”. Saluțînd, la rîndul său, populația Transilvaniei și explicînd misiunea armatei române, comandantul Armatei 2 române, generalul Alexandru Averescu, spunea: „Armata română, pășind pe pămîntul sfînt, pe care răsună de veacuri graul neamului nostru obișnuit, nu a venit cu gînd de dușmănie împotriva oamenilor de orice lege și orice neam, rămași pe la vetrele lor, ci dimpotrivă, însuflețită de cele mai frățești sentimente pentru tot norodul pașnic”.

Intrată în luptă, alături de Antantă, pentru eliberarea teritoriilor românești anexate la Austro-Ungaria, războiul crease împrejurări favorabile pentru realizarea integrală a aspirațiilor de unitate ale poporului român, ca rezultat al puternicelor zguduirii sociale ce s-au produs în ambele tabere beligerante. Triumful revoluțiilor

ruse, din februarie și octombrie 1917, a dat popoarelor de la periferiile vestice ale Rusiei posibilitatea să-și aleagă singure calea de urmat. Temeiul acestor acțiuni avea la bază principiile lui V. I. Lenin, care, în broșura publicată în septembrie 1917 sub titlul „Sarcinile proletariatului în revoluția noastră”, arăta: „în problema națională, partidul proletar trebuie să susțină în primul rînd proclamarea și înlăturarea imediată a libertății depline de despărțire de Rusia pentru toate națiunile și popoarele asuprite de țarism, înglobate cu forța sau ținute în granițele statului, adică anexate. Dacă nu sint însoțite de înlăturarea reală a libertății de despărțire, toate afirmațiile, declarațiile și manifestele cu privire la renunțarea la anexiuni se reduce la o înșelare burgheză a poporului sau la niște pioase deziderate mic burgheze”. (Opere complete, vol. 31, p. 169).

Victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie a constituit un stimulent pentru popoarele din Europa și Asia, care luptau pentru realizarea aspirațiilor lor de libertate națională și progres social. Sub loviturile marilor mișcări revoluționare de eliberare națională și pentru transformări sociale burghezo-democratice sau socialiste ale polonezilor, cehilor, slovacilor, sîrbilor, slovenilor, ungarilor, Imperiul austro-ungar s-a prăbușit; pe ruinele lui s-au format mai multe state independente.

În provinciile românești din Austro-Ungaria au sporit speranțele și lupta forțelor patriotice pentru eliberarea națională, în ca-

Uniți pentru totdeauna

(Urmare din pagina 1)

De ce-i prăznuim cu atîta fervoare pe cei care, cu șase decenii în urmă, la Alba Iulia, capitala Viteazului, au proclamat unirea Transilvaniei cu țara-mamă? Pentru că, proclamînd acest act, ei proclamau, în auzul întregii lumi, renașterea României, deplina și definitivă unitate a neamului, ideal străvechi, tot atît de străvechi ca și neamul, ca și limba pe care-o vorbim, ca și apartenența noastră la gîntă, vis milenar, pus temelie tuturor visurilor acestui neam. Fericită conjuncție a unor străvechi și năvalnice aspirații populare, purtate în lungul secolelor, cu o programă de luptă cristalizată într-un prielnic moment istoric, ziua de 1 Decembrie 1918, act cardinal al existenței noastre, a însemnat, astfel, un act definitoriu al conștiinței noastre de sine, desenîndu-ne locul și rostul pe harta geografică și spirituală a lumii. Profițînd de învățați, încercat cu spada de voievozi, năzuit cu toată ființa de suflarea românească din toate zările, acest act — similar ca greutate și consecințe cu întemeierea Daciei romane — a dat replică peste secole întemeierii prime, desăvîrșind unitatea statului național român, legitimîndu-ne ca națiune. Se reîntemeia, astfel, fapta Viteazului, se revărsau în uralele acelei zile, reverberînd din inima Transilvaniei, prea plină și mai sonoră ca bronzul, urale venind din străfund de veac, uralele celor care, la Blaj, pe arzătoarea Cimpie a Libertății, strigaseră „Vrem să ne unim cu Țara!”, se împleteau, coalizînd forțele tectonice ale maselor, idealurile generației pașoptiste, făuritoarea primei uniri, cea care, prin glasul Bălcescului, proclamase vibrant în auzul lumii: „Vrem să fim o nație, una puternică și liberă prin dreptul și datoria noastră, pentru

binele nostru și al celorlalte nații, căci voim fericirea noastră și avem o misiune a împlini în omenire”.

Avem o misiune a împlini! Această misiune strălucit purtată de generația Revoluției, generația Unirii, generația Independenței, generația idealului național împlinit, a ajuns vie pînă la noi. Continuăm a o împlini, azi, cu sporită fervoare, cu o și mai aprinsă dăruire, cu o și mai nestrămutată credință în viitorul de aur al țării, întemeiat pe marile fapte ale prezentului, chiar dacă țelurile par diferite, diferite fiind și epoca în care le slujim.

Dar toți cei ce știu a citi cu bună-credință în faptele noastre de azi, în marile fapte ale construcției României noi, în actul nostru edil, ca și în actul nostru politic, în actul nostru de cultură și de spiritualitate, înțeleg bine că tot ceea ce întreprindem e o slujire. Slujim libertății și independenței, slujim unității noastre, slujim patriei pe care o dorim „puternică și liberă prin dreptul și datoria noastră”, slujim „pentru binele nostru și al celorlalte nații”, iar această slujire a idealurilor națiunii și societății noastre, ca și a idealurilor de pace, concordanței și progres, e, pentru noi, suprema misiune, nu numai proclamată, ci devenită fapt.

Sub aceste nobile semnificații se desfășoară, în aceste zile, celebrarea marelui act de la 1 Decembrie 1918. El e prăznuț într-o țară și într-o epocă în care idealurile generației Unirii au devenit o realitate, exprimînd consonanța istorică a socialismului cu aspirațiile seculare ale poporului, emancipînd și afirmînd principiul unității, al solidarității și frăției tuturor fiilor acestui pământ, indiferent de naționalitate, ca lege supremă a muncii, a existenței, a civilizației și a devenirii noastre.

Act epocal al istoriei românești, act care, după cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, „a deschis noi perspective atît dezvoltării forțelor de producție, științei și culturii, cît și afirmării poporului nostru, a aspirațiilor sale de progres, a voinței sale de pace, a hotă-

rîrii de a-și făuri o viață demnă, liberă, de a trăi în prietenie și colaborare cu vecinii săi, cu toate popoarele lumii”, Unirea din 1918 n-a putut, desigur, să limpezească, să dea soluții zbuciumului, contradicțiilor, frămîntărilor unei societăți în care nevoile, interesele, idealurile maselor largi se loveau, brutal, de barierele sociale și naționale ale unei orînduirii ostile poporului, în care țara își destrăma înțelesul — și chiar ființa — în realități și structuri osebite, opuse, ireconciliabile. „Fără indoială — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — că actul Unirii n-a putut rezolva toate problemele sociale și naționale, n-a împlinit toate așteptările maselor largi care luptau pentru noi condiții de viață, pentru relații egale între toți cetățenii patriei, fără deosebire de naționalitate”. Nici o orînduire, din cele vechi, n-a fost în stare să asigure, ca factor de permanență, unitatea de interes, simțire, ideal a membrilor săi. Acest țel și l-a propus socialismul. Acest țel a revenit, ca misiune istorică, muncitorimii, în frunte cu Partidul Comunist Român, care, prin actul insurecțional din August 1944, prin revoluția democratică și, mai ales, prin revoluția și prin construcția socialistă, prin anii de maximă amplitudine ai succesorilor noastre pe toate planurile marcați de Congresele al IX-lea, al X-lea și al XI-lea ale partidului, au transformat radical peisajul țării, înfățișarea ei, fizionomia societății noastre, a unui popor care, astăzi, a devenit o singură ființă cu creația și cu munca sa. Într-o țară cu o economie prosperă, în care producția noii industrie este de 40 de ori mai mare decît acum patru decenii, în care pămîntul rodește înfînt mai bogat, mai harnic, în care învățămîntul, cultura, știința cunosc o perpetuă ascensiune, în care democrația e o realitate în continuă perfecționare și adîncire, în care, pentru întia oară, s-a rezolvat, pe deplin, problema națională, înlăturîndu-se orice discriminare pe criterii etnice, într-o țară în care au prins rădăcini puternice, înflorînd mereu, condițiile afirmării plene,

majoră, a tuturor fiilor, unitatea moral-politică a poporului, sudura deplină a colectivității noastre umane au devenit nu numai un factor de permanență, dar și un motor al dezvoltării civilizației și progresului, cu iradiere egală pentru toți membrii societății. Un întreg popor, strîns unit în jurul partidului, al secretarului său general, își exprimă, astăzi, prin fapte pilduitoare, adevăratele ființe la o politică închinată țării, prezentului ei, viitorului ei, fericirii omului, împlinirii personalității lui în marea familie a națiunii noastre socialiste.

Sărbătorim șase decenii de la făurirea statului național unitar strîns uniți, ca și o familie la aceeași masă. O masă pe care s-au așternut, pentru toți, aceleași roade, zămislite prin munca noastră unitară, „prin dreptul și datoria noastră, pentru binele nostru și al celorlalte nații”. Ce poate fi mai impresionant, mai tulburător, mai tonifiant, decît o astfel de sărbătoare? Ce poate fi mai uman, mai cald, mai adevărat, mai curat, decît stringerea, la aceeași masă, a unei unice, indestructibile familii? Această masă au desenat-o Carpații. A desenat-o, simbolic, cadranul solar de la Sarmizegeusa. Au desenat-o, cu inimile, generații de luptători, în meșteșugul idealului sacru al unității noastre. Un ideal care, azi, pentru prima oară, s-a împlinit în major, prin ziua și prin fapta contemporană, amplu deschise spre viitor.

Chemarea pentru aniversarea celor 60 de ani de la marea Unire, lansată de Consiliul Național al Frontului Unității Socialiste, s-a constituit, astfel, pentru toți fiii acestui pământ, români, maghiari, germani, de alte naționalități, ca un vibrant și însuflețitor apel, împede înțeles, profund asumat. Apelul de a da patriei — patriei noastre unice — toate eforturile, toată energia, toată dăruirea, astfel ca patria, mereu mai puternică, să poată răspunde nădejzilor care, din veac, scînteiază pe chipul ei, spre gloria și spre fericirea pe care acest eroic popor le merită.

În destinele poporului român

drul căreia un rol important au avut prizonierii români transilvăneni din Rusia. În Proclamația acestora, adoptată la Darnița, lângă Kiev, la 16/29 aprilie 1917, se exprimă, în puține cuvinte, năzuința spre unire a românilor de pe tot întinsul vechii Daciei. După adunarea de la Darnița, zeci de mii de voluntari români din Transilvania s-au îndreptat spre România, pentru a se înrola în armata română și a lupta pentru idealul național.

Marile manifestații și demonstrații organizate în tot cursul anului 1918, participarea întregului popor la cauza unirii, acțiunile inițiate de asociațiile și societățile culturale, în fruntea lor aflându-se intelectuali și oameni politici ca Nicolae Iorga, Barbu Ștefănescu-Delavrancea, M. Sadoveanu, dr. I. Cantacuzino, Nicolae Titulescu, Traian Vuia, Octavian Goga, Vasile Lucaciu, ca și membri ai Consiliului Național român de la Paris, în frunte cu Take Ionescu ș.a., exprimau actul de voință al întregii națiuni române, a cărei atitudine a contribuit în mod decisiv la grăbirea procesului de lichidare a unui regim despot și agresiv, la sfărșimarea căușelor aspirării naționale în tot Imperiul austro-ungar.

Către sfârșitul anului 1918 lupta pentru formarea statului național român unitar intră în etapa decisivă. Destruerea monarhiei austro-ungare a accelerat lupta pentru unirea Bucovinei și Transilvaniei cu România. Alături mișcarea revoluționar-democratică cit și mișcarea pentru unitate națională au acționat în același sens.

La 18/31 octombrie 1918 s-a constituit la Arad Consiliul Național Român Central, „ca unicul for care reprezintă voința poporului român”, format din șase social-democrați: Tiron Albani, Ion Fluieraș, Enea Grapini, Iosif Jumanca, Iosif Renoiu, Basiliu Surdu și șase reprezentanți ai P.N.R.: Vasile Goldiș, Aurel Lazăr, Teodor Mihail, Ștefan Ciceo-Pop, Al. Vaida Voievod și Aurel Vlad.

Pe întreg teritoriul Transilvaniei s-au format consilii naționale și gărzii naționale, regionale și locale, care activau sub conducerea Consiliului Național Român Central.

Evenimentele din Transilvania au influențat și au grăbit, la rândul lor, desfășurarea celor din Bucovina. La 15/28 noiembrie Congresul reprezentanților populației din Bucovina, prin hotărâre unanimă, a decis unirea necondiționată a Bucovinei cu România. Astfel, Țara de Sus, denumită de habsburgii Bucovina, care păstrează osemintele lui Ștefan cel Mare și ale altor voievozi, locuită dintotdeauna de români și alături de care, în timpul stăpînirii străine, s-au așezat și alte naționalități, cum sint ucrainenii, polonezii, germanii, evreii, își ocupa acum, după 144 de ani de dominație străină, locul cuvenit în fruntările istorice ale patriei mame.

În acest timp, românii din Transilvania pregăteau marea adunare de la Alba Iulia. În manifestul lansat la 7/20 noiembrie 1918 și publicat în ziarul „Românul” din 8/21 noiembrie, se arată că: „mersul irezistibil al civilizației omenești a scos și neamul nostru românesc din întunericul robiei la lumina conștiinței de sine... Vrem să trăim alături de celelalte națiuni ale lumii, liberi și independenți”.

Alba Iulia – locul de convocare al Adunării – era pe deplin indicat pentru desfășurarea Marelui Sfat Național: era un vechi centru al Daciei, centrul celei dintâi uniri politice a românilor sub Mihai Viteazul, locul martiriului lui Horia, Cloșca și Crișan, locul întemnițării lui Avram Iancu; era orașul cu numeroase și adânci semnificații în istoria poporului român.

Adunările pentru alegerea deputaților în Marele Sfat, la care au participat țărani, muncitori, meseriași, intelectuali, virșnici și tineri, au afirmat solidaritatea tuturor românilor în jurul celei mai mari probleme din istoria poporului, voința lor nestrămutată de unire. „N-avem nevoie să ne-o spunem unul altuia – scria în acele zile Ilie Cristea, în ziarul „Glasul Ardealului” din 17/30 noiembrie 1918 – e destul să ne privim în ochi pentru ca să ne convingem că ceasul a sosit. Cuvîntul, păstrat pînă acum în culele cele mai adânci ale sufletului, se va rostî unanim, mare și nestrămutat. Unirea noastră va fi indiscutabilă”.

La 1 decembrie 1918 (18 noiembrie stil vechi) s-au strîns la Alba Iulia, pe Cîmpul lui Horea, peste 100.000 de oameni, veniți să consfințească actul legitim, obiectiv și progresist, de încheiere a procesului de formare a statului național unitar român. La adunare erau prezenți 1.228 de delegați, aleși prin vot de cercurile electorale sau de organizațiile politice și de instituțiile românești din Transilvania, printre care oameni politici și fruntași ai mișcării naționale. Au fost prezenți 150

Răsunetele Unirii

Mare-i lumea, d-apoi țara ! –
Ardelenii zic din evi cărunți,
De pe cînd duceau povara
Dorului de frați de peste munți

Toți fiind, precum i-e slova,
Pe la Maramureș, cosingeni,
Descindeau cînd la Moldova,
Cînd la Dunăre, printre munteni.

Ba-nălțau o ctitorie,
Ba cu dușmanii băteau război...
Pe comuna lor moșie
Cînd ploua, cădeau aceleași ploii.

Ca-n grădina lor pîrleazul,
Tot treceau așa peste Carpați
Și-ntr-o zi Mihai Viteazul
Sub un steag i-a fost unit ca frați.

Iar de la Viteaz cetire,
Legămînt al primei întregiri,
A rămas pe veci Unire
Scriș pe steag, în cuget și-n simțiri.

De aceea-n primăvara
Vajnicului pașoptist curaj
„Vrem să ne unim cu Țara !”
Proclamară într-un glas la Blaj.

Țara mină dînd cu mină,
Horă mare-ntinse-ntr-un ghenar
De avu răsunet pînă
La Arad, Oradea sau Sătmar.

Și-au pornit ca la-nvîrtită
Ardelenii-n iureș nesupus
Iară pohta cea pohtită
Tot la Alba Iulia i-a dus.

Astfel, unde Voievodul
A purtat coroana mindrei țări

Un popor culese rodu
Celei mai străvechi însămințări.

Dar mai trebui o dată
Intr-un August însuret, pe veci,
Cum a fost, reîntrupată
Țara sfirtecată-n 'Patruzeci.

Nesecata apă vie
Ce din veac ființa ne-a ținut
Datu-ne-a de-atunci țarie
De stîndard nebiruit, de scut.

Una sintem azi-stăpînii,
De-orice neam am fi, pârtași
frățești,

Unul pentru toți românii
Soarele răsare-n București.

Flacăra veghind comoară
Se înalță-n stemă printre brazi,
„Mare-i lumea, d-apoi țara !”
Liber, zicem fiecare azi.

NICULAE STOIAN

de delegați ai social-democrației române, reprezentînd aproape 70.000 de muncitori organizați, atît români cit și maghiari, germani și de alte naționalități. Adunarea de la 1 decembrie 1918 a adoptat istorica „Declarație de la Alba Iulia”, prin care proclama solemn unirea Transilvaniei și Banatului cu România pentru toate veacurile.

Astfel, prin actul istoric din 1918 s-a încheiat procesul multiseclar de făurire a statului național român unitar. Voința atît de clar exprimată a poporului român, jertfele grele date pe cîmpul de luptă au împus marilor puteri ale Antantei să recunoască, în tratatele de pace încheiate la Paris, în 1919 și 1920, actul împlinit de mase al făuririi unității naționale.

Merită subliniat faptul că pentru unire s-au pronunțat și numeroși reprezentanți ai naționalităților conlocuitoare. Astfel, în manifestul din 3 noiembrie 1918, semnat de cei mai de seamă reprezentanți ai vieții culturale și obștești ungare, printre care Ady Endre, Bartok Béla, Bölöny Görgy, Kodály Zoltan, Varga Jenő se spune: „Față de națiunile surori nu avem nici o pretenție. Și noi ne considerăm o națiune reinnoită, o forță acum eliberată, ca și acei frați care se ridică fericiți la o viață proaspătă pe ruinele monarhiei. Ne trezim ușurați la conștiința faptului că nu mai sintem forțați să fim stîlpîi aspirării. Să trăim unul lingă altul în pace ca națiuni libere cu alte națiuni libere”. La rîndul său, prefectul maghiar al județului Arad, doctor Varjassy Lajos, afirma: „Eu găsesc cit se poate de natural ca un popor plin de demnitate să nu mai vrea să tolereze robia – cum nici noi (ungurii – n.n.) nu am tolerat-o față de Austria”.

Conținutul identic al programelor mișcării revoluționare burghezo-democratice de eliberare națională a românilor, caracterul și componența forțelor sociale participante la această luptă au ilustrat și au dovedit unitatea de aspirații, comunitatea idealului național. Făurirea statului național român unitar nu a aparținut unei singure clase sociale, unei păături sociale sau unui partid politic, ci ea a constituit scopul și acțiunea întregii națiuni române. De aceea, coordonata fundamentală a politicii externe românești, promovată după 1918 de toate guvernele și partidele politice, nu putea să fie alta decît aceea de a impune spre confirmare și recunoaștere pe plan internațional energicele hotărîri pe care masele populare le adoptaseră prin lupta lor necurmată.

Așadar Marea unire din 1918 n-a fost rezultatul unor evenimente întimplătoare, de conjunctură, nici al înțelegerilor din spatele ușilor capitanate ale diplomației europene sau un dar al unor mari puteri la masa tratatelor – cum eronat și tendențios afirmă unii istorici și politologi din străinătate. Istoricii și politologii serioși, care își respectă profesia, știu că ea a fost actul energic de voință al întregii națiuni române. Cit privește „darul” marilor puteri, dacă este să vorbim de vreun dar, n-am putea decît recunoaște decît pe acela al suferințelor și jignirilor, al sărăciei pricinuite poporului român prin jafurile de proporții practice de marile puteri, care n-au lăsat să le scape con-

juncturile favorabile politicii lor expansioniste în vatra etnică a românilor.

Realizarea unității statului după mai bine de 18 secole de luptă – cea mai mare înfăptuire națională a poporului român – a avut consecințe din cele mai profunde în viața societății românești; ea a realizat cadrul național și social-economic care a permis creșterea mai rapidă a forțelor de producție, precum și a forțelor progresiste ale societății, în frunte cu mișcarea muncitorească revoluționară, dezvoltarea luptei pentru progresul multilateral al României. Să-luînd unirea, mișcarea revoluționară a subliniat legalitatea ei, arătînd că „Provinciile românești [...], locuite în marea lor majoritate de o populație românească apăsată de secole de dominație străină, împiedicate astfel în dezvoltarea lor economică, politică și culturală, aceste provincii s-au emancipat de sub aceste dominațiuni, devenind libere”. Partidul Socialist și Comisia generală provizorie a sindicatelor au adresat prin ziarul „Socialismul” din 17 februarie – 2 martie 1919, un apel tuturor forțelor proletare și socialiste din teritoriile reunite „pentru unificarea lor, formînd un singur bloc socialist, un singur partid proletar care să ducă înainte lupta clasei muncitoare din noua Românie...” Avînd la bază concepția materialismului dialectic și istoric, partidul socialist adoptă principiul organizatoric și politice mai ferme și se unifică pe plan național, la marea congres din luna mai 1921. Pentru a marca atît continuitatea cit și saltul calitativ pe care îl făcea, primul partid politic unificat la scara țării întregite și-a luat denumirea de **Partidul Socialist – Comunist din România**.

În primii ani după unire a fost adoptate însemnate reforme cu caracter burghezo-democratic, cum a fost votul universal, egal, direct și secret, reforma agrară, care a expropriat peste 6 milioane de hectare, reforma administrativă ș.a. În 1923 a fost adoptată o nouă Constituție care proclama caracterul unitar al statului român independent și suveran, egalitatea tuturor cetățenilor în fața legilor, fără deosebire de naționalitate.

În deceniile care au urmat a avut loc o accentuată dezvoltare a industriei, a bazei tehnico-materiale a societății, a activității politice, culturale și artistice. S-a dezvoltat în mod deosebit mișcarea muncitorească revoluționară, forțele progresiste s-au afirmat tot mai viguros pe arena vieții politice a țării. Unirea a deschis calea unității dintre muncitori, țărani, intelectuali; dintre toți fiii patriei, fără deosebire de naționalitate, care doreau ca România să se dezvolte în cadrul statului unitar, pe o cale democratică, ca problemele sociale să fie rezolvate în folosul maselor populare.

Actul unirii nu a împlinit însă toate așteptările maselor largi populare care luptau pentru noi condiții de viață. „Așteptările maselor muncitoare – spunea recent secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu – n-au putut fi realizate, ca dealtfel și în alte țări, datorită faptului că cercurile conducătoare, clasele dominante, care în anumite împrejurări au jucat un rol istoric în dezvoltarea socială, au avut limitele lor și în nici un caz nu concepeau ca puterea să fie

predată poporului”. La aceasta trebuie avut în vedere și faptul că o mare parte din averea poporului se afla în mâinile monopolurilor străine, ceea ce știrbea într-un anumit grad independența națională.

A revenit orînduirii socialiste misiunea istorică de a soluționa problemele fundamentale ale societății românești în interesul întregului popor. Ea a lichidat înapoierea economică moștenită de la orînduirea burgheză, făurînd o industrie națională puternică și modernă, ca bază trunică a progresului multilateral al țării, a bunăstării maselor, a consolidării independenței și suveranității naționale. Înăfăptuirea principiilor democrației socialiste în întreaga organizare socială asigură participarea poporului la conducerea economiei, a treburilor de stat și obștești, la elaborarea și înăfăptuirea politicii interne și externe a țării.

Trăgînd învățăminte din lupta sa îndelungată și grea pentru unitate națională și independență de stat, poporul român acționează consecvent pentru dezvoltarea prieteniei și colaborării cu toate țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, cu țările nealiniate, cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduirea socială, militează cu fermitate pentru securitate și colaborare în Europa, pentru dezarmare și, în primul rînd, dezarmarea nucleară, pentru lichidarea subdezvoltării și realizarea unei noi ordini economice internaționale, pentru afirmarea principiilor noi de relații între state, pentru edificarea unei lumi mai bune și mai drepte.

Întreaga politică internă și externă a țării noastre poartă amprenta puternicei personalități a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, al cărui rol determinant, esențial, în elaborarea obiectivelor dezvoltării noastre economico-sociale asigură organizarea și conducerea științifică a întregii activități de aplicare în viață a programului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate.

Aniversînd glorioasă eveniment al făuririi statului național român unitar, evocăm cu îndreptățită mîndrie – cum afirmă, de asemenea, secretarul general al partidului – „istoria eroică, de secole a poporului român, în decursul căreia a ars mereu vie flacăra luptei pentru unitate, libertate și neatințare, pentru scuturarea jugului exploatare și aspirării, pentru afirmarea deplină și neîngrădită a geniului său creator, pentru asigurarea progresului și civilizației patriei noastre”.

Istoria umanității demonstrează că, în toate orînduirile, imperiile se desfac sub loviturile popoarelor care vor să trăiască libere și independente și știu să-și impună voința.

În ceea ce ne privește pe noi, românii, care am cunoscut în decursul istoriei noastre consecințele nefaste ale dominației străine și prețul greu al dobîndirii unității și libertății, am rămas credincioși pămîntului nostru străvechi, străvechilor idealuri ale unirii și libertății. O dovedește aceasta munca vastă a partidului și statului nostru, a întregului popor..

GH. ZAHARIA

A ne face datoria față de patrie

Fiecare kilowat gospodărit cu răspundere

— Ca gospodar șef în materie de distribuție a energiei electrice în întregul județ, secția Brăila are, firește, sarcina de a fi prima unitate care să se înscrie cu rezultate proprii convingătoare în actuala campanie de economisire a prețioasei energii. Este aceasta o teză justă, tovarășe inginer?

— Inger Cristian Rădulescu, șeful secției sus-numite: Justă desigur, și, după cum o să vedeți, foarte actuală. Prin natura funcțiilor pe care le îndeplinește secția, avem un ceea ce se cheamă consum tehnologic propriu. Un consum normal. Propunându-ne să-l reducem am trecut la aplicarea unei serii de măsuri tehnice și organizatorice.

— Iertați-mă fiindcă vă intrerup. Aceste măsuri au, probabil, o eficiență tradusă în kilowați-ore economisiți și deci cu atât mai mult chiar și un nespecialist își poate pune întrebarea următoare: de ce abia acum au fost ele aplicate? Măsurarea energiei consumate pe linii și posturi de transformare era lucrul cel mai elementar care trebuia făcut chiar de la începutul instalării rețelelor.

Inger Cristian Rădulescu: Dumneavoastră aveți dreptate, în parte, să ridicați o asemenea problemă. În anii trecuți au fost luate măsuri asemănătoare dar de mai mici proporții. Acum la îndemnul organelor de partid capacitatea resurselor creatoare este mai puternică, cu alte cuvinte, trebuie să o recunoaștem, am primit și noi sarcinile și stimulentele necesare. În ceea ce privește controlul propriu-zis era organizat și în anii din urmă dar recent folosim programe de calcul, respectiv calculatorul electronic, pentru a trage concluzii fundamentate științific în materie de consum real, pierderi etc.

— Din cele ce spuneti rezultă că grafica reducerii consumurilor proprii are o înțuț pozitivă. Este exact?

Inger Cristian Rădulescu: În 1970 consumul nostru tehnologic normal era de 14,27 la sută. Anul acesta avem un consum sub 10 la sută. La cei 7,26 la sută consum planificat pe 10 luni noi am realizat o reducere, prin metodele amintite, care însumează circa 11 megawați-oră.

— Normal ar fi acum să-mi vorbiți

despre economiile realizate de către consumatorii la care secția distribuie energie electrică. Aveți cuvântul!

Inger Cristian Rădulescu: Ar fi normal dar, din păcate, realitatea este cam neplăcută. Pe zece luni în județul nostru s-au obținut unele economii de energie electrică. Întreprinderea „Laminorul” peste o mie de megawați-oră, Întreprinderea de utilaj greu „Progresul” peste cinci sute de megawați-oră, Șantierul naval la fel. Și mai pot da și alte exemple. Pe total însă consumul planificat pe județ a fost depășit cu mai bine de

rente de energie. În compensație parcă ne-am deplasat împreună cu un tehnician al secției, tovarășul Leonid Celac, la Combinatul de prelucrare a lemnului, unitate brăileană care a marcat pe primele 10 luni o depășire la consumul planificat de energie. Tovarășul Constantin Dobrescu, inginer șef al combinatului, ne-a mărturisit că regretă această depășire dar că „este a consumului planificat și nu a consumului normal, care este ceva mai mare”. Așa o fi, noi n-am putut să verificăm toate consumurile normale la cele câteva sute sau chiar mii de elec-

tricități încă dacă ei, consumatorii, au economisit ceva energie. Vă pot spune însă despre ce am aflat noi în această privință. În săptămâna de la 13 la 18 noiembrie tehnicienii noștri, deplasându-se în teren, au deconectat 52 de transformatoare electrice folosite în sistemul de irigații. Aceasta va aduce desigur economii importante. Iar acțiunea continuă.

— Ceea ce spuneți, pe lângă aspectul pozitiv, ridică și o problemă deosebit de importantă în gospodărirea energiei electrice. Dacă dumneavoastră ați deconectat abia acum transformatoarele înseamnă că de la data când n-au mai fost folosite pompele de irigare — cine mai udă acum pământul! — până astăzi, sau până mâine când veți ajunge să deconectați toată rețeaua, ele, transformatoarele consumă în gol. După cum tot în gol vor fi consumate pe timpul verii când oricum irigarea pământului nu se face 24 de ore din 24. În unele zile mai și plouă sau pur și simplu pământul n-are nevoie de apă.

Inger Cristian Rădulescu: Aici nu vă putem da nici un răspuns. Noi trimitem energie către o instalație care nu ne aparține. Nu putem opri de aici energia fiindcă din linie se aprovizionează și alți beneficiari.

(În acest caz se cuvine să mai deschidem o paranteză și sperăm ca aceste rânduri să fie citite de cei în drept, de proiectanții fostelor și viitoarelor sisteme de irigații. Modul de alimentare cu energie electrică prin transformatoare mici montate pe stâlpi și conectate permanent este după cum se vede păgubitor. Trebuie găsit sistemul ca fiecare transformator să fie conectat în rețea doar atunci când mecanismul acționează pompa de irigare.)

— Și o ultimă întrebare: consumatorul din sectorul particular, omul la casa lui înțelege că economisirea energiei electrice reprezintă un comandament de primă urgență unde ideea al meu se traduce cu al nostru?

Inger Cristian Rădulescu: Mă bucur că vă pot da un răspuns în mare măsură pozitiv. În săptămâna amintită am controlat 1384 de consumatori casnici, noi așa fi numărăm, unde am găsit doar 63 de deficiențe. Și nici o amendă. Adică nimeni n-a încălcat cu bună știință normativele de consum. Amenzii am aplicat în sectorul comerț și instituții.

VICTOR CONSTANTINESCU

Un paradox: becuri în Brăila cu intrerupător la Galați!

75 000 de megawați-oră. Este o depășire mare și ea se datorează în principal unui mare consumator care se află chiar la marginea orașului nostru și anume Combinatul de hirtie și fibre artificiale.

— Și cum motivează combinatul depășirea?

Inger Cristian Rădulescu: În nici un fel față de noi. După cum știți noi sintem o secție a Întreprinderii de distribuție a energiei electrice din Galați. Combinatul fiind un mare consumator este sub directă observare și îndrumare a întreprinderii, adică a Galațiului.

(Se cuvine aici o paranteză. Ne-am exprimat mirarea față de această situație mai ales atunci când, solicitând ca un tehnician al secției să ne însoțească la combinat, am primit răspunsul precum că secția din Brăila n-are dreptul să controleze această unitate industrială...tot din Brăila. Ni se pare un formalism foarte păgubitor. La urma urmei, deși secție, unitatea din Brăila gestionează energia electrică a unui județ întreg și are o armată de tehnicieni cu dotare corespunzătoare ce poate interveni operativ în timpul zilei și al nopții, permanent acolo unde se înregistrează depășiri cu-

tromotoare răspindite pe fluxurile tehnologice. După cum n-am fi putut stabili dacă toate consumurile normale au la bază criterii științifice. Sugerăm că poate și este necesar să fie o treabă a centralei industriale de care aparține combinatul cit și a distribuitorului de energie. Ceea ce putem nota direct este faptul că în condițiile în care tehnicienii combinatului găsesc unele soluții de economisire a energiei sint locuri parcă exceptate de la regula bunei gospodării. În atelierul central de mecanică am găsit strunguri care mergeau în gol avind totodată și lămpile personale aprinse. Aprinse într-o zi cu soare care pătrundea din belsug prin ferestrele mari. La PAL, la finisări, linile tehnologice par a fi încărcate insuficient ceea ce aduce desigur o pagubă de energie. Dar să revenim la dialogul nostru.)

— Înainte de a veni la dumneavoastră am făcut o călătorie în județ. Majoritatea suprafețelor agricole sint irigate. Aici, la pomparea apei, se consumă energie electrică. Se consumă dar se poate și economisi. Cum stau lucrurile de fapt după părerea dumneavoastră?

Inger Cristian Rădulescu: Nu știm

Un raid bucureștean la miezul nopții

În prea multe locuri n-a fost nevoie de bliț!

S-au făcut o mulțime de calcule în ultima vreme, care de care mai convingătoare. Spre exemplu, e bine de știut că un singur bec de 60 de wați consumă într-un an cît cinci sau șase aparate casnice (televizor, frigider, radio, mașină de spălat etc.) în trei luni. Sau, cînd într-un bloc de zece etaje iluminatul părților comune se face cu becuri de 40 de wați, fără automat de scară, într-un an, prin funcționarea celor 10 becuri se consumă 1 600 kWh. Dacă fiecare din cele 10 becuri de 40 W ar fi înlocuit cu unul de 25 W și va fi pus în funcțiune corespunzător automatul de scară, consumul s-ar reduce la circa 330 kWh pe an. S-ar realiza astfel o economie de 1 270 kWh/an, energie care poate fi utilizată la fabricarea a circa 2 500 perechi de încălțăminte...

S-au făcut și s-au publicat în presă o mulțime de astfel de calcule, extrem de convingătoare, de edificatoare. Noi ne-am hotărît să vedem cu ochii noștri ce se face practic în această direcție, cum se reflectă spiritul gospodăresc al cetățenilor, al omenilor muncii, în fața acestui imperativ al zilelor noastre, care este economisirea energiei electrice. Sîmbătă noaptea, timp de trei ore, am străbătut deci o parte a Bucureștiului, pînă după miezul nopții, căutînd atenți sursele de lumină cele mai incendiare, festinul dezmațat al lucșilor, risipa orbitoare, chiar într-o noapte ceoșoasă. Pentru că trebuia să începem de undeva, am început din capătul de sud al orașului, mai exact dinspre cartierul Pantelimon. Intrăm la Întreprinderea de prefabricate „Granitul”. S-a construit aici de curînd o hală nouă, dar deocamdată lipsește gardul împrejmuitor, așa că de intrat intrăm pur și simplu, fără să ne întrebăm nimeni de nimic, admirăm luminile din curtea întreprinderii, un fel de depozit în aer liber luminat ca ziua, apoi intrăm în hala cea nouă, unde un utilaj de proporții impresionante se află în probe tehnologice. Ofițerul de serviciu este plecat undeva la gară, pentru niște vagoane de ciment, dar ne însoțește acum însuși portarul întreprinderii, care încearcă să ne dea explicațiile de rigoare. Nu, după părerea dînsului nu sint prea multe becuri, chiar dacă hala e pe jumătate goală, și apoi nici n-ar fi prea multe de făcut, fiindcă așa a prevăzut proiectantul și dacă s-ar apăsa pe comutator s-ar stinge toate becurile odată! Observăm că sint și rînduri care

nu ard, dar mai observăm și vreo două camere incuiale, pe sub ușa cărora se strecoară însă puternice raze de lumină. „Aici stau electricienii!”, ni se spune, așa că, acum sintem lumuriți buștean. Dăm bună seara și plecăm mai departe.

Nu prea departe. Doar câteva sute de metri mai încolo, la Punctul comercial „Cosmos”, aflat la capătul tramvaiului 14, trei becuri puternice de neon invită trecătorii să admire sacii de cartofi și varza depozitată pe trotuar, fără nici un fel de pază — o virtuală „autoservire” pe gratis, dar cel puțin bine luminată! Cîțiva pași mai departe, avînd în spate cinematograful de cartier și în față Șoseaua Pantelimon, un bloc aflat în construcție își luminează cu dăruire încă de pe acum scările, probabil în ideea că viitorii săi locatari nu vor achiziționa un automat de scară. Nu e nici țipenie de om primprejur, doar trecători intriziați, grăbiți spre casele lor, iar blocul acesta încă fără număr zace liniștit scaldat în lumina interioară la adăpostul căreia, poate, ar trebui să lucreze cineva...

Îndreptîndu-ne spre centrul orașului, admirăm și fotografiem două blocuri, de această dată locuite, luminate „à gijorno” în părțile lor comune, ba să nu-ți vină să crezi, chiar pe balcoane, după cum vom vedea! Primul este cel cu numărul 260 de pe Șoseaua Pantelimon (blocul 46), avînd o scară fără intrerupător, desigur,

dar și fără milă de kilowații risipiți în noaptea, strălucînd de la mare distanță. Al doilea, avînd numărul 126 de pe aceeași arteră (blocul 120), prezintă o foarte curioasă inovație arhitectonică: zeci de becuri, cîte balcoane există, luminînd exteriorul, fațada blocului cu alte cuvinte, O feerie, o mulțime de licurici inotînd în noaptea! Dar cît o fi costînd o asemenea fantezie?!

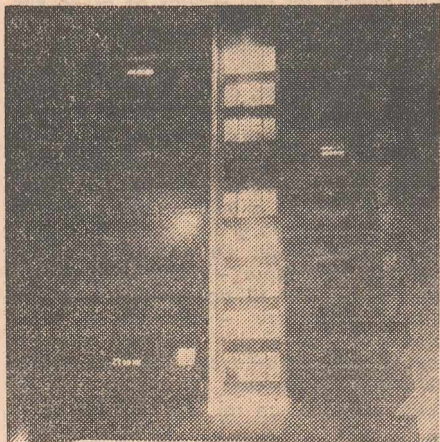
Mai „la vale”, Șoseaua Iancului 33 (bloc 105 A), un bloc avînd la parter mai multe spații comerciale. La „Cafea-dulciuri” ard, e adevărat, doar trei tuburi de neon din opt, dar și asta e prea mult, lucru vizibil cu ochiul liber, pentru o cămăruță de numai cîțiva metri pătrați, în vreme ce magazinul alăturat, „Alimentara”, avînd un spațiu comercial de cel puțin zece ori mai mare, nu-și permite să ardă decît un singur bec, aproape de intrare. Disproporția este prea mare pentru a nu fi băgată în seamă: în vreme ce „Alimentara” este practic cufundată în întuneric, la „Cafea-dulciuri” colegul Minecan poate fotografia fără mari eforturi, ca în plină zi!

Ne apropiem de Piața Iancului, Luminile sint în general discrete, bine chibzuite, fără exces. Cea mai mare parte a unităților comerciale au luat deja măsurile de bună gospodărie a energiei electrice, iar o parte dintre blocurile din zonă (nu toate, din păcate) au instalat

automate de scări. N-am întîlnit excese nici în iluminatul public, cu două excepții. Din Bulevardul Republicii, foarte aproape de Piața Iancului, se deschid spre stînga și spre dreapta două intrări, avînd fiecare cîte cel mult o sută de metri: Intrarea Sergent Panțiru Ion și Intrarea Plutonier Luicu Vasile. Pe una patru, pe alta cinci becuri puternice de neon, a cîte 500 W, risipesc o lumină care se lăfăie nestingherită de nimeni, nici măcar de puținii trecători care bat trotuarele scaldate în lucși, fiindcă de prea multă lumină nici umbră nu se mai poate face.

Ne întoarcem spre Piața Obor. Vrem să vedem de aproape cum arată marea magazin universal Bucur-Obor noaptea, dar va trebui să mărturisim că n-am putut admira prea bine mărfurile expuse și care, desigur, la ora 1 noaptea nici nu le-am fi putut cumpăra. Motivul este unul singur, dar foarte serios: cei de la Bucur-Obor, magazin avînd o suprafață comercială dintre cele mai mari în Europa, nu se joacă deloc cu consumul energiei electrice, ba chiar o gospodăresc cu chibzuință, cu spirit de răspundere. În piața propriu-zisă cîteva becuri extrem de puternice ne iau ochii, ochi care abia dacă apucă să mai citească firma atît de bine luminată: BUFET! Peste drum, o uriașă clădire se află și ea destul de bine luminată: este Secția a III-a, mecano-electrică, a Întreprinderii „Aversa” București. Cum tot cu o întreprindere am început, ne hotărîm să încheiem la fel. Intrăm deci. Pe cele opt etaje ale clădirii în speță lucrează cam zece, cincisprezece, hai să zicem douăzeci de muncitori... Majoritatea hălelor, avînd spații mai mari decît o sală de gimnastică, poate chiar dublu ei, sint luminate ca ziua! La etajul al patrulea, de exemplu, unul sau doi muncitori lucrează efectiv la această oră. Restul strungurilor și al celorlalte mașini stau, cei cîțiva oameni sint „întrezițați” care încă mai lucrează, sau poate o fi schimbul al treilea, dar cam firav schimb. Asta e altă poveste însă, așa că ne oprim la risipa de lumini, sute de lucși și de kilowați pierduți în gol, nici cea mai neînsemnată atenție pentru gospodărirea energiei. La fel la grupurile sociale, unde vestiarele și sălile de dușuri zac goale într-o mare de lumini, vizibilă de la mare distanță. Sosește în cele din urmă ofițerul de serviciu al întreprinderii, care declară că-l cheamă Alexandru Clenciu, care susține că în restul întreprinderii lucrurile sint mai la locul lor, de parcă în materie de gospodărie ar fi îngăduită vreo lege a compensației. Nu, risipa nu e îngăduită în nici un fel.

GRIGORE DUMITRESCU
Fotografii de VASILE MINECAN

Șoseaua Pantelimon, nr. 260

Intrarea Sergent Panțiru Ion

Înseamnă a-i spori neîncetat avuția!

Cui folosește electro LUXUL?

Aproape că ușa este deschisă în parmență. Peste pragul ei, în două șiruri, unul care intră și unul care iese, în magazinul „Electrolux” din Capitală, de pe Calea Victoriei, se perindă mii de oameni de dimineață până seara. De cum intră, dacă stai dooparte și observi, îi vezi pe fiecare că-și urcă ochii în plafon și astfel, cu pleoapele mijite, mai rămâne atent la linia orizontalității doar atât cât să nu dea peste ceilalți cumpărători. Sus, pe plafon, sint zeci de feluri de lustre, ca tot omul să aibă de unde să-și aleagă ce-l poartă în inimă și ce-l poate buzuțar. Buzunarele oamenilor pot destul de mult, ne dăm seama, fiindcă în magazinul acesta se aduc zilnic aproape două camioane de marfă. În primul rând de lustre. În privința poftelor inimii cumpărătorului însă lucrurile sint ceva mai complicate. Dacă omul e cumpănit și știe bine ce vrea, neîndoielnic are de unde să-și aleagă o lustră frumoasă cu un abajur sau chiar cu două și cu trei brațe. Dar dacă tocmai li vine în gând de a transforma prilejul cumpărării obiectului respectiv într-un mijloc de a-și impresiona rudele de la țară, în fața lui — mai exact deasupra capului lui — se deschid, de asemeni, posibilități multiple. Uitind că are de luminat o cameră obișnuită de apartament și că apartamentul lui, de asemeni obișnuit, n-are interioare de palat senorial și nici nu-i prevăzută, din sufragerie până-n dormitor, cu bulevarde, omul plătește și pleacă mîndru cu caracația aceea cu cite opt sau cu zece brațe, croindu-și cu ea pîrtie printre trecători. În cel mai scurt timp opt sau zece becuri își vor revărsa lumina peste tavanul lui ca-ntr-un tâpșan însoțit iar omul va fi un risipitor, chiar dacă nu-și dă seama și chiar dacă, ducindu-și mina la buzunarul unde-și ține banii, va spune că el plătește plăcerea de-a avea o lustră imensă, cu sumedenie de becuri. Din cerculețul pe care în grabă pare că și-l trasează astfel cu creta în jurul său, s-ar zice chiar că are dreptate. Dar cum asemenea cerculețe, de fapt, nu pot să deseneze în juru-le decât copiii cînd joacă șotron, este limpede că risipitorul tot risipitor rămîne, uitînd de pămîntul cunoștințele ce-l vor fi fost transmise cîndva la orele de geografie economică din școală, și anume că, de exemplu, metalele rare, din moment ce sint rare, sint foarte scumpe, iar molibden nu s-a descoperit deocamdată la Ciulnița și nici wolfram la Boroaga.

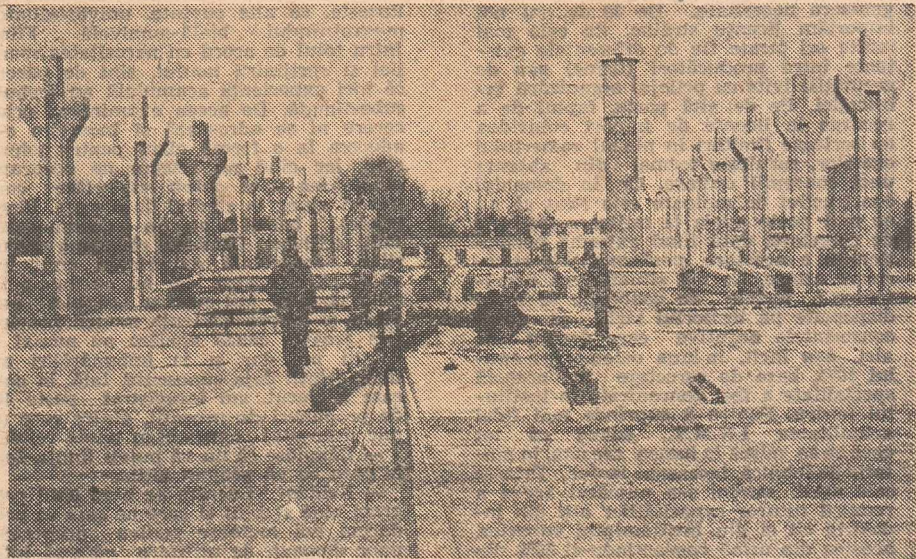
Întorcîndu-ne însă la magazinul „Electrolux”, și la orice magazin de acest fel, de fapt, trebuie să recunoaștem că mentalitatea cumpărătorului imaginat mai sus este, la rîndul ei, generată chiar de către cei ce fabrică lustrele respective, atît de bogate în ramificații și diverse încręgături. Șeful unității, Tudor Nicolae, vrea să ne convingă de contrariu și folosește chiar aceste cuvinte: „S-a terminat treaba cu pălăria aceea mare și cu cele 10-12 globuri de pe lingă ea. Acum lustrele sint mai concentrate, ca să zic așa, și sint și mai frumoase...”. Am vrea să-l credem pe șef dar din păcate adevărul stă deasupra noastră, bine strîns de plafonul magazinului și vizibil sub formele cele mai diverse chiar ale risipei de care vorbeam, risipă de metal — cupru, oțel inoxidabil, aluminiu —, de materiale plastice, de cabluri, de becuri. De pildă, chiar în mijlocul „Electrolux”-ului se lăfăie o lustră impresionantă prin mărimea brațelor sale. Aflăm că este compusă pe la Cehu Silvaniei de către o cooperativă meșteșugărească. Costă, cu abajururi cu tot, 1.378 lei. E din lemn de paltin, ne explică șeful unității, și dacă nu ne spuneae dumnealui niciodată n-aveam să ne dăm seama, judecînd după vopseaua vișinie, absolut nepotrivită, cu care a fost acoperit un asemenea lemn de preț. Mai alături, o altă lampă de iluminat cu șase brațe, cu abajururi roz-aurii la capătul unor țije metalice gîlbui, așa-zisa lustră EM 646 produsă de „Electrometal” Timișoara, costă și ea, datorită desigur materialelor pe care le conține, 1.486 de lei. Privind-o dintr-o parte, șeful unității ne spune că „e scoasă din comerț” (!!!) deși, e mai clar decît lumina unui bec de 100 w, „Electrolux” face parte deocamdată tot din rețeaua comercială. Astfel stînd lucrurile, iar pe lista exemplorilor mai avînd posibilitatea să adăugăm și lustre executate la „Victoria” Timișoara, I.I.S. Oradea sau „Electrometal” Cluj-Napoca (despre a cărei lampă de iluminat EM 639 șeful unității susținea că are 4 becuri, cînd oricine, fără a se înscrie cu dumnealui într-un concurs de numărătoare, vede 6), se cade să înțelegem că risipa care generează la rîndu-i o mentalitate a risipei se oprește, ca să-și plece umbra, și prin bătaura comerțului, iar ideea potrivit căreia lucrătorii din comerț n-au, în privința aceasta, nici o răspundere, nu poate fi susținută cu deplină temei pînă la capăt, din moment ce ei viad chiar ceea ce tot singuri au contractat. Tudor Nicolae ne mărturisea de fapt că el însuși își alege marfa din depozitele I.C.R.M. De aceea, fără a fi de părere că „Electrolux” să se numească „Electromodestia”, credem că același nume nu trebuie să însemne totuși electrosipă...

DUMITRU ELIADE ■

Pe șantierul investiției de la Doaga întîrzierile nu se pot recupera cu explicații!

La Doaga, în județul Vrancea, funcționează, cu bune rezultate, o puternică întreprindere de materiale de construcții. Pentru diversificarea producției acesteia, s-a hotărît extinderea unității cu o secție de prefabricate pentru locuințe, cu o „fabrică de case”, cum o numește inginerul Constantin Cimpeanu, directorul I.C.M.-ului, despre a cărei necesitate, în condițiile creșterii fără precedent a numărului de apartamente puse la dispoziția oamenilor muncii din țara noastră, nu credem că e cazul să vorbim prea mult. Noua secție, cu o valoare totală a investiției apropiindu-se de 100 de milioane de lei, ar trebui dată în folosință în septembrie 1979, dar ne-a fost dat să constatăm, zilele trecute, că lucrările sint în serioasă restanță și că ele înaintează în ritm de melc! Pentru a nu mai lungi vorba, să spunem că, după opinia beneficiarului, întîrzierea depășește 5 luni, finanțarea deschizîndu-se la 20 noiembrie în loc de 30 iunie, cum era prevăzută în graficul inițial, constructorul, reprezentat la fața locului de subinginerul Costică Zaharia, șef de lot în cadrul Șantierului 4 Tecuci, ținînd de Grupul de șantier Galați, ținînd de Trulul de construcții industriale Brăila, fiind de părere că întîrzierea e chiar mai mare: „față de grafic sintem rămași în urmă cu aproximativ 60 la sută.

Și beneficiarul și constructorul, mai puțin primul și mai mult al doilea, se grăbesc să dea vina pe proiectant, punîndu-ne la dispoziție, între alte argumente, un articol din ziarul județean „Milcovul”, intitulat „Un șef de proiect care nu mai ajunge la Doaga”, cu referire directă, chiar dacă nu nominală, la inginerul Constantin Dobrescu din Institutul de cercetări și proiectări pentru industria materialelor de construcții din București, șeful proiectului „fabricii de case”, acuzat de predarea cu întîrziere a documentației și de dese modificări aduse proiectului inițial. Pînă la a da cuvîntul proiectantului, cu care vom discuta mai tîrziu, la revenirea în Capitală, să-l cităm pe Costică Zaharia: „proiectul n-a fost predat la timp; partea de rezistență n-a fost terminată nici pînă acum; la fundații, de pildă, am lucrat după 6 proiecte, pe care I.C.P.M.C.-ul le-a tot schimbat; dacă n-am primit documentația conform graficului, în schimb ni s-au transmis fel de fel de modificări și renunțări la soluțiile inițiale, modificări la stîlpi, la amplasarea unor instalații și așa mai departe”. Beneficiarul, reprezentat în dialogul nostru de inginerul Constantin Cimpeanu și de maestrul mecanic Toader Mihalache, secretarului Comitetului de partid pe întreprindere, se arată dispus să împartă vina pentru întîrzierea realizării investiției între proiectant și constructor. Aflăm astfel că proiectantul, deși n-a încheiat documentația la timp, a înaintat unele categorii de lucrări, care sint, de asemenea, rămase în urmă, pentru că Șantierul 4 Tecuci n-a dus la Doaga forță de muncă suficientă, fapt de care ne lămurim în locul în care, cu încetineală și prin eforturi sporadice, se înalță hala viitoare „fabricii de case”. Costică Zaharia ne spune că are pe șantier 80 de oameni, ar fi nevoie, dată fiind amploarea investiției, de cel puțin 200, dar nu numărăm decît vreo 20! Prefabricatele, produse chiar de I.C.M. Doaga, se află în poziție de montaj, dar constructorii lucrează abia la săpături! E creat un front de lucru larg, pe care s-ar putea intra cu mai multe macarale, dar la fața locului se află una singură! E clar că, avînd de realizat o investiție în imediata apropiere, 54 de milioane de lei alocați pentru construcția unei secții de tuburi iperrom, de asemenea, în serioasă întîrziere față de grafic, „ar trebui să fie dată în folosință în februarie, dar nu vîd cum va fi terminată înainte de mai” (Costică Zaharia), Șantierul 4 Tecuci dirijează puțina forță de muncă prezentă la Doaga către lucrările secției de tuburi, după principiul — neexprimat, dar lesne de priceput — al grabei care încurcă treaba! Pus în fața evidenței, șeful de lot nu acceptă nici un argument, continuînd să dea din coate spre a trece toată răspunderea pe seama proiectantului. Aduce în discuție o serie de motive puerile, cum ar fi renunțarea la citiva meseriași, Ghiță Vartic, Eftimie Ciubotaru sau Melu Candoseală, trimși acasă pentru „consum de băuturi alcoolice”, ca și cînd astfel de probleme, de comportament, ar fi trebuit rezolvate de alții! Susține că „Grupul ne-ar trimite atîția oameni cîți am core, dar deocamdată n-avem nevoie de ei”, afirmație gratuită, de vreme ce, chiar în lipsa

Constructorul susține că are suficienți oameni pe șantierul „fabricii de case” de la Doaga, dar, după cum se poate vedea în imagine, aici nu lucrează, la ora 10,30, decît 4 muncitori, unul dintre ei, cel din planul apropiat, apărîndu-se de frig cu mina dreaptă în buzunar! După grafic, acoperirea halei ar trebui încheiată într-o lună dar, apreciînd stadiul actual al lucrării, numai mobilizarea foarte serioasă a forțelor ar putea să ajute la respectarea termenului. Constructorul însă nu se grăbește. El pare mai puțin interesat de treabă și mai mult de punerea întîrzierilor pe seama altora

grinzilor de rulare de 6 și, respectiv, 12 metri, nelivrate la timp de I.M.C. Deva, constructorii ar putea foarte bine să lucreze la părțile exterioare, la așezarea unei mari părți din pardoseli, la montarea tablei cutate și așa mai departe, ceea ce, am constat, nu se întîmplă! Cu alte cuvinte, Costică Zaharia caută cu orice preț pațul din ochii altora, al proiectantului, în primul rînd, dar nu vede birna din ochii proprii! El pare să aibă dreptate doar atunci cînd acuză lipsa, din ultimele zile, a betonului dar, simțîndu-se vizat, directorul Cimpeanu pune lucrurile la punct, după cum urmează: „noi i-am arătat constructorului o înțelegere mai mare decît ar fi meritat; i-am făcut cofraje, i-am pus la dispoziție stîlpi, dar nu mai putem consuma pentru el ciment de la plan! Ducînd lipsă de vagoane, nu numai că nu reușim să intrăm în posesia repartițiilor de ciment de la Bicaz, dar am ajuns să avem un stoc de prefabricate de 8 mii de tone! Constructorul susține că, neprimînd proiectul la timp, n-a putut să-și întocmească necesarul de materiale, dar lucrurile nu stau așa; dacă el n-are tot ce-i trebuie, asta se datorește faptului că n-a fost prevăzător.”

Să lăsăm, pentru o clipă, șantierul de la Doaga, spre a reda dialogul purtat, telefonic, cu inginerul Constantin Dobrescu, șeful proiectului „fabricii de case”.

— Tovarășe inginer, constructorul vă acuză că ați întîrziat cu citiva luni predarea proiectului noii secții de prefabricate pentru locuințe de la Doaga. Care e punctul dumneavoastră de vedere?

— Am revenit, zilele trecute, de la Focșani, așa că vă pot informa, în deplină cunoștință de cauză, că reproșurile care ni se aduc, citiva din ele apărute, fără nici un temei, în ziarul local, nu sint reale. Aș zice că nu sintem în întîrziere cu lucrarea, ci în devans. La 30 iunie, dată de care constructorul se cramponează în orice discuție, le-am livrat documentația pentru lucrări în valoare de 18 milioane de lei, deși obligațiile noastre erau mai mici. În clipa de față, documentația furnizată acoperă 28 de milioane din întreaga investiție, dar constructorul, din lipsă de forță de muncă, n-a executat lucrări decît în valoare de 5 milioane! Pe șantierul de la Doaga, datorită unor deficiențe organizatorice, lucrează mai puțini oameni decît ar trebui.

— Credeți că, la actualul ritm de lucru, „fabricia de case” de la Doaga va fi dată la timp în funcțiune?

— Întîrzierile sint foarte mari și ele se datoresc, în principal, constructorului. Așadar, un adevărat lanț al slăbiciunilor! Fiecare se spală pe mîini, aruncînd vina pe celălalt, deși părerea noastră e că toți factorii, proiectant, constructor și beneficiar, sint în culpă pentru stadiul mai mult decît nemulțumitor al investiției de la Doaga.

În sfîrșit, să revenim la Doaga. După vorbele, mai mult sau mai puțin auto-critice ale gazdelor noastre, am înțeles

că, dat fiind stadiul actual al lucrărilor, secția de prefabricate pentru locuințe, proiectată pentru aproximativ 2.000 de apartamente pe an, riscă să nu fie gata la timp. Firește, pe măsura ce termenul de dare în folosință se va apropia, constructorul va găsi, sperăm, resurse materiale și umane spre a accelera ritmul lucrărilor, diminuînd în consecință ziua întîrzierii actuală. Dar aici, în această de dorit și probabilă acțiune, mai intervine un factor, pe care ne propunem să-l discutăm în cele ce urmează, atrăgînd atenția forurilor responsabile, Ministerului Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții în primul rînd, asupra unui alt pericol ce pîndește realizarea importantă — ca valoare bănească și, mai ales, socială — investiției de la Doaga. Este vorba despre dificultățile pe care întreprinderea respectivă le întîmpină în primirea unor mașini și agregate indispensabile punerii în funcțiune, la timp, a „fabricii de case”. Subliniem acest aspect al problemei pentru că e posibil ca întîrzierile actuale să fie recuperate, fără ca acțiunea aceasta să însemne un câștig real pentru I.M.C., care s-ar putea să ajungă în situația de a tergiversa inaugurarea secției din cauza lipsei unor utilaje vitale. Astfel, I.U.P.S. Suceava n-a trimis nici pînă în prezent la Doaga pompele hidropneumatice contractate și confirmate prin Adresa 2299/21 02 1978; I.A.A. Alexandria a anunțat că nu poate livra, din cauza acoperirii tuturor capacităților de plan, aeroterme înainte de trimestrul 4 al anului viitor; I.P.S.U.I.C. Satu Mare a binevoit, recent, să informeze că socotește netemeinic contractul 763/1978, prin care se angaja să expedieze la Doaga o betonieră de 750 de litri pînă la data de 30 12 1978, informînd că nu-și poate respecta angajamentul inițial decît în trimestrul 2 al anului viitor; I.M.M.U.M. Baia Mare face cunoscut la Doaga, prin Adresa 7934/18 07 1978, că nu are nici o posibilitate de a furniza o stație de sortat agregate înainte de 1980 (!!), etc. etc. Ridicînd din umeri, inginerul Constantin Cimpeanu sublinia, nu fără amărăciune, că „toate aceste utilaje, ca și altele necontractate, separatoare, reductoare, condiționează darea în folosință a secției de prefabricate pentru locuințe”.

Înfățișînd fără menajamente modul defectuos în care se desfășoară lucrările pe șantierul de la Doaga, stăre de excepție în contextul muncii serioase și responsabile din domeniul amplului și judicios întocmitului program de investiții, menit să dezvolte în ritm accelerat economia noastră națională și să conducă la o repartizare armonioasă a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, invităm organismele competente, locale și centrale, să intervină cu hotărîre și energie spre a determina factorii direct răspunzători, în primul rînd pe constructor, să acorde „fabricii de case” de la Doaga o atenție sporită, ținînd cont de faptul că orice întîrziere a dării în folosință poate însemna aici citiva sute de apartamente mai puțini pentru oamenii muncii.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Din nou despre motorul fără vilbrochen

Specialiștii s-au deplasat la fața locului

— De ce un institut, și încă unul național, destinat motoarelor termice, tovarășe dr. inginer Valentin Cosoroabă?

— De la început precizez că este vorba despre o nouă, în sensul că Institutul Național de Motoare Termice există doar de trei ani, ceea ce reprezintă foarte puțin pentru o astfel de instituție, dacă ar fi să mă refer doar la problemele de organizare necesitate. De 30 de ani noi importăm licențe străine, de cele mai multe ori tarate fie de diferențele existente între producători (firme) sau de greutatea ivite cu prilejul organizării fabricației. Pe de altă parte, faptul de a recurge la licențe de import coincide cu serioase limitări în planul comerțului exterior, rezultate tocmai din absența unei concepții unitare. Or, în domeniul construcției de motoare este știut că nu se mai poate apela la mijloace mădese de cercetare, dată fiind extrema perfecționare a acestora, performanțele superioare atinse. La noi situația era următoarea: forțele de concepție se aflau dispersate pe teritoriul țării, cu toate consecințele negative care decurg de aici. Așa încât, în luna octombrie a anului 1975, baza de cercetare în această specialitate a fost concentrată în institutul nostru. Pentru a cuprinde mai fidel actualitatea I.N.M.T., adaug că tot ceea ce se mișcă în lumea aceasta, în materie de tehnică, înseamnă motor. Printre cele dintâi sarcini s-a numărat aceea a reunirii tuturor capacităților atât din industrie cât și din învățământul superior, acestea din urmă consacrandu-și 30% din bugetul lor de timp temelor specifice I.N.M.T. Din noua formulă se ivesc noile patente, prin ea se asigură schimbarea de patențe, competențele și răspunderile în acest sector reunindu-se sub cele patru inițiale deja pronunțate și revenind colectivului nostru.

Pot să vă spun că înregistrăm sute de propuneri de înlocuiri și modificări, este adevărat, multe dintre ele fiind consecința unei insuficiente cunoașteri a stadiului actual pe plan mondial și național. Totuși, nu ne permitem de a respinge, fără o cercetare prealabilă, nici chiar cele mai năstrușnice idei care ne sînt aduse la cunoștință. Ar fi de adăugat încă ceva important: unui autor iși dau seama de anumite dificultăți ale motoarelor studiate și-și imaginează că le pot remedia, dar scapă din vedere o realitate de fapt și anume aceea că, suprimind o slăbiciune observată, se pot ivi altele mai greu de prevăzut, sau că știința născută în mîntea lor s-a mai produs, pe plan mondial, și se află chiar în studiu dacă nu în faza de experimentare. Este vorba despre întregul volum de informație pe care puțini particulari îl pot deține. În ceea ce mă privește stîmpez pe oricine se consacră unei idei și luptă pentru izbînda acesteia. Pînă în prezent, doar unul singur a reușit să producă o nouă: Wankel. În R.F.G. s-a înființat un institut special pentru studierea acestui gen de motoare, dar se pare că se va renunța,

în ciuda eforturilor de pînă acum, la fabricarea tipului Wankel. Explicația ține de o imensă calitate a motorului devenit clasic: universalitatea sa. El poate echipa orice obiect care trebuie să se miște, de la micromodelele cunoscuțe pînă la motoarele navale. Celelalte formule nu au depășit, încă, stadiul de mecanisme, aria lor de aplicabilitate fiind restrînsă la anumite domenii. Le lipsește, cu alte cuvinte, universalitatea mecanismului bielă-manivelă. Fiind întru totul de acord cu necesitatea apariției și sprijinirii noului, sînt de părere că nici experiența acumulată nu trebuie subestimată. De aceea examinăm orice cerere ni se adresează și încercăm s-o aducem la o formă clară pentru tehnician, iar cînd nu reușim ne preocupăm eliminarea unor opinii subiective care uneori ajung la stadiul de obsesie, bineînțeles, bazați pe o documentare fără echivoc. Gîndesc că suma eșecurilor reprezintă experiența unui institut ca al nostru, dar nu ne putem limita doar la atât pentru că aici este vorba și despre eficiența muncii noastre. Din această cauză apelăm nu numai la soluții noi dar și la îmbunătățiri ale unor soluții deja cunoscute. Iată, în anul care a trecut, am înregistrat peste 480 de propuneri de invenții, dintre care un mic procentaj reprezentau unele reluări.

— Bănuiesc că nu vă puteți limita doar la ceea ce vă propun alții...

— Evident! Lucrăm pe bază unui program bine stabilit și care ne cere să producem noi motoare pentru acoperirea unor domenii de utilizare care sînt între în fabricație, dar nu oricum, ci etalonate peste cele existente. În prezent, lucrăm la generația de motoare a anilor '80, care vor trebui să prezinte avantaje tehnice și economice pentru a le putea nu numai folosi dar și vinde altora. În general, viața unui tip de motor se limitează între 5 și 15 ani.

— Care este primul motor de concepție românească?

— La 23 August 1979, vom avea acest motor exclusiv românesc. El a fost deja prezentat președintelui țării, tovarășului Nicolae Ceaușescu, la banchetul de probe, cu prilejul vizitei pe care a făcut-o aici la 24 iunie anul acesta. Este un motor de 360 cp., destinat autobusculelor de 25 de tone, tractoarelor industriale cu încălzător frontal de 4.5 mc. tractoarelor buldozer grele, excavatoarelor de 5-7 mc (echipate cu 2 asemenea motoare), autoscreperelor cu cupă de 20-25 mc, autogrederele grele etc. Acest motor ne lipsea pentru toți utilizatorii amintiți și era adus din import.

— Cît s-a muncit pentru obținerea lui pe căi proprii?

— Cinci ani, deci cercetarea a fost începută chiar mai înainte de înființarea institutului nostru. Aproape 200 de oameni au colaborat la realizarea lui.

— Vreți să spuneți, cumva, că un motor nou nu se poate concepe decît în colectiv?

— Într-un fel da, pentru că se impune colaborarea unui întreg șir de specialiști

ca de pildă: termiști, gazodinamicieni, specialiști în lubrificații, electricieni, automatisti, tehnologi, metalurgi, și cred că nu i-am numit pe toți. Deci, nimeni nu se poate încumeta să realizeze astăzi, de unul singur, un motor nou. El poate emite concepția generală. Motorul de 360 cp despre care am amintit este integral românesc, dar nu original, adică, el reprezintă un caz particular evoluat din altele, un motor care n-a pornit de la zero ci care a valorificat bogata experiență existentă. Nu-l brevetăm, dar dispunem de exclusivitatea fabricării lui. Am menținut principiul bielă-manivelă, binecunoscut.

— În mod inevitabil, a sosit momentul în care pot să vă întreb dacă motorul propus de inginerul timișorean, Iosif Roșiu se înscrie într-o categorie sau altă din cele două expuse?

— Eu cred că inginerul Roșiu nu susține nici el că a realizat singur un motor nou, în întregime nou. El a propus un principiu nou, original, dar care reprezintă abia un început de drum. Și a unui drum nu prea simplu de descifrat și urmat. Personal cunosc lucrarea sa din documentația tehnică pe care am văzut-o și citit-o, ceea ce este însă insuficient pentru a mă putea pronunța afirmativ ori negativ. Specialiștii institutului o vor putea face. Și trebuie să li se asigure acel climat de obiectivitate necesar oricărei cercetări științifice. Existența unui curent de opinie, indiferent în ce sens, este de natură să impiețeze asupra obiectivității studiului, analizelor, pronunțării. Sînt însă de părere că, din moment ce obiectul cercetării este deja făcut, el trebuie neapărat încercat. Voi căuta să stau de vorbă direct cu inventatorul și să-l decid să accepte ca motorul său, așa cum este el astăzi, să fie dat spre cercetare, voi încerca să-i cîștig încrederea că se face tot ceea ce este trebuitor pentru ca stabilirea concluziilor să se bucure de obiectivitate.

Am fost informat că inginerul Roșiu ezită să lase din mînă motorul său Alarma sa este, în mare măsură, justificată doar de cauze subiective, pentru că la noi cazul său se cunoaște de-abia din luna august și acum sîntem în noiembrie. Mă refer la variația actuală, cea de a cincea. Dacă ne gîndim la soluția propusă în 1970, este cu totul altceva. Dar, după cum știu, la acea variantă a renunțat însuși autorul. Vedeți, nodul gordian al oricărui motor este dat de trei elemente: cinematic, dinamic și de randament. O nouă în materie poate trece cu bine exigențele primelor două condiții și să nu reziste la cea de a treia. Cu alte vorbe se realizează un mecanism, acesta se mișcă, toți se minunează, dar cînd se trece la stabilirea randamentelor constatările justifică total respingerea propunerii. Autorii ripostează: „I-am făcut, merge, deși este artizanal, de ce mă judecați acum la randamente? Asta este treaba voastră!” Această atitudine mi se pare greșită.

pentru că noi nu putem construi un motor numai pentru că este o nouă tehnică dacă el nu înseamnă, în exploatare un pas înainte față de precedentele motoare. O investiție de acest fel corespunde unor cheltuieli de multe milioane, pe care nimeni nu este dispus să le sacrifice dacă nu există măcar speranța unei reușite. Din această cauză înaintăm pas cu pas, cu o prudență tehnico-economică ce nu trebuie confundată cu delăsarea ori reaua-credință, ci cu o judicioasă activitate de investiții, cu o atitudine responsabilă. În cazul discutat, autorul motorului rotativ fără vilbrochen a avansat unele performanțe în care noi și nimeni nu poate crede pînă nu va exista verificarea acestora. Pentru așa ceva sînt necesare aparate și instalații de care nu dispune nici un particular. Nu ne putem pronunța fără asemenea verificări. Institutul nostru este dispus să muncească pentru tot ceea ce reprezintă interes tehnic. În această privință, vreau să vă spun că acea minută incriminată de tovarășul inginer Roșiu, încheiată în prezența colegii noastre ing. Marieta Udrouiu, înseamnă de fapt, actul de naștere al motorului propus de inventator, înseamnă un sprijin deosebit de important pentru dînsul, deoarece pînă la acea dată, ratase toate termenii și posibilitățile legale ce-i stăteau la dispoziție pentru a se menține în actualitate. Institutul nostru, prin reprezentanții săi, a făcut tot posibilul pentru a nu sufoca inițiativa inginerului din Timișoara, readucînd în actualitate motorul său. Săptămîna viitoare voi merge acolo. După care mă stăm de vorbă.

Directorul general al I.N.M.T., tovarășul dr. ing. Valentin Cosoroabă, s-a ținut de cuvînt. A fost la Timișoara, de unde ne-a adus următoarele noutăți: i-a cunoscut pe inginerul Iosif Roșiu și pe inginerul Nicolae Marcu, directorul întreprinderii „Spumotim”, a văzut motorul învîrtindu-se și a luat măsurile necesare pentru realizarea sa în condiții superioare, care să permită testările.

— În ce anume constă aceste acțiuni?

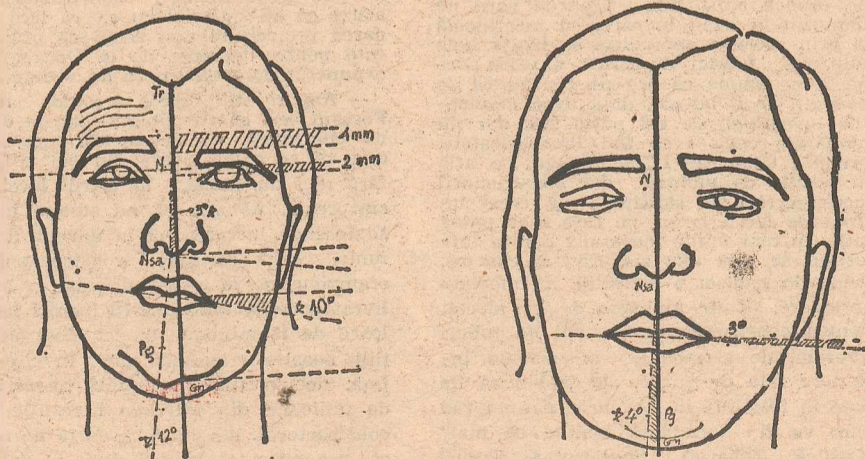
— S-a stabilit programul definitiv și complet al acțiunii privind motorul rotativ fără vilbrochen, inclus într-un act oficial și datat 24 noiembrie 1978. S-a stabilit colectivul compus din: conf. dr. ing. Radu Gaiginschi, de la Institutul politehnic din Iași, șef de lucrare, inginerii Marius Marina și Ioan Peia, de la filiala din Timișoara a I.N.M.T.-ului și, bineînțeles, autorul propunerii, inginerul Iosif Roșiu. Această formație s-a stabilit cu acordul deplin al inventatorului. Durata programului: luna martie 1979. Termen foarte, foarte restrîns, ținînd seama de volumul mare al lucrărilor necesare ca și de faptul că din punct de vedere financiar ne aflăm la fine de an. Toate piesele vor fi executate la „Electrotimis”, al cărui director a participat la ședința noastră și și-a dat acordul. Toate desenele și piesele ce se vor executa vor purta viza autorului. Am găsit și formula finanțării, așa încît, în ceea ce ne privește, propunerea tovarășului Iosif Roșiu face parte din volumul de muncă al institutului nostru. Vă rog să mă credeți însă că n-am făcut nimic special, ci ceea ce facem de obicei, adică ne-am respectat normele firești de muncă.

EMANUEL VALERIU ■

Doctorul Constantin Tuculescu, un subtil artist al chirurgiei maxilo-faciale

Chirurgia plastică se numără și ea printre minunile artizanale ale veacului nostru. Corectînd capriciile naturii și glumele eredității, artiștii medicinei izbutesc astăzi să lucreze pe țesuturile vii ale chipului omnesc ca într-un veritabil material plastic. La comanda clientului dispar nasurile de Tândărică și gusițele inestetice, buzele pot fi îngroșate sau subțiate, iar prin așa-numitele operații de liftinguri se estompează semnele senectuții, iar obrazul își recapătă (atît cît e posibil) prospețimea tinereții. Știm de asemenea că printr-o operație foarte complicată poate fi schimbată în întregime fizionomia originară. Nu ne-a fost dat să vedem asemenea performanțe, le-am întîlnit doar în romanele polițiste și filmele de groază.

Printre acești subtili și extrem de rari minutori ai bisturiului se află și doctorul Constantin Tuculescu, medic specialist la Spitalul clinic de urgență din Capitală, și nu sînt deloc puțini cei care, solicitîndu-i serviciile, au părăsit sala de operație cu liniile obrazului îndulcite și armonizate. Chirurgia plastică, chemată să rezolve fanteziile gustului, reerezintă însă pentru doctorul Constantin Tuculescu un domeniu adiacent. Prin vocation, pregătire și specializare, eroul rîndurilor noastre a abordat un domeniu mult mai dramatic al chirurgiei reparatorii. Este vorba de traumatismele facile atât de frecvente într-o lume tributară tehnicii și traficului automobilistic. Am avut ocazia să urmărim prin mijlocirea epidiascopului imagini comparative, extrase dintr-o bogată cazuistică, spectacol macabru, greu de suportat de către un neprofesionist. Ni s-au prezentat o întreagă suită de victime ale accidentelor de muncă și de circulație, sau ale altor întîmplări nefericite, chipuri desfigurate, ciopirtite, nasuri despicate, buze retezate, mandibule și obrați transformați în plăgi deschise, și am urmărit apoi, stupefiați, rezultatele obținute după investigațiile chirurgicale. De necrezut, dar cei în cauză au părăsit spitalul cu obrazul întreg, aidoma fizionomiei originare.

Înainte și după efectuarea unei operații de paralizie facială

Amintind aceste rezultate de excepție, e momentul și locul să vorbim și de o excepție între excepții. Este vorba de rezolvarea unor cazuri de paralizie facială, performanță chirurgicală unică se pare pe plan mondial, după cum o dovedesc revistele de specialitate și care i-a adus doctorului Tuculescu, anul acesta, o diplomă de inventator.

Medicul Constantin Tuculescu este absolvent al Facultății de medicină din București. După un stagiu de medic de țară, obține prin concurs specializarea în domeniul chirurgiei maxilo-faciale. Domeniul îl pune în legătură cu problemele de chirurgie generală, plastică și maxilo-facială, și cu cele de neurologie, ORL, medicină generală. Preocupat îndeosebi de mișcările mandibulare și mușchulare ale feței, încearcă să descifreze, încă din acea perioadă, cauzele și posibilele tratamente ale pa-

raliziiilor faciale. Maladia, după cum se știe, poate fi de natură virotică, traumatică sau reprezintă consecința extirpării unor tumori. Ea atacă în principal nervul facial, instalarea bolii caracterizîndu-se prin deformarea unei jumătăți a feței. Tonusul muscular dispare, un ochi rămîne în permanență deschis (chiar și în timpul somnului), comisura bucală se deplasează în jos, iar deosebirea dintre o parte și alta a obrazului devine frapantă.

Doctorul Constantin Tuculescu a constatat de asemenea că pentru corectarea acestor infirmități, chirurgia maxilo-facială executată în mod obișnuit plastii fixe. Fața capătă un aspect mai apropiat de cel normal, dar ochiul rămîne deschis în continuare, iar mișcările gurii sînt sensibil îngreunate. După 6-7 luni, de regulă, plastia cedează.

După îndelungate studii și cercetări doctorul Tuculescu imaginează și experi-

mentează un procedeu terapeutic propriu. Este vorba de legarea comisurii bucale de apoiza coronoidă mandibulară cu ajutorul unui tendon extras dintr-un deget al piciorului.

Interesant de remarcat că o metodă asemănătoare, dar mult mai complicată și greoaie, a fost semnalată în Statele Unite în revista de specialitate „Plastic and reconstructive surgery”, dar asta în martie 1975, deci după un an de la înregistrarea invenției românești la O.S.I.M.

Rezultatele obținute de medicul Tuculescu s-au dovedit spectaculoase. După intervenția chirurgicală, obrazul răpus de paralizie și-a recăpătat aspectul fizionomic normal și tonusul muscular firesc. Operația a relevat și un rezultat nescontat: pacientul a izbutit să închidă perfect și ochiul, ceea ce l-a determinat pe medic să presupună că, în fapt, nervul facial rămîne activ și în cursul maladiei, dar este împiedicat să acționeze din pricina tracțiunii mari a feței inerte.

Pentru exemplificare, vom descrie pe scurt cazul pacientei T.V. care s-a supus intervenției chirurgicale după o întreagă suită de operații nereușite, și după o suferință constantă de două decenii. La un an după operație, fosta bolnavă prezintă un aspect fizionomic normal: sprinceana căzută a revenit la poziția normală, pleoapele ochiului inert și-au căpătat mișcarea firească, piramida nasală deviată a căpătat axialitatea dorită, comisura bucală, căzută cu zece grade, nu mai prezintă în comparație cu partea sănătoasă decît o diferență de 3 grade, mentonul a revenit pe linia mediană, sanul nosogenian și geniolarial au apărut. Cele două desene, reproduse alăturat, vă înfățișează rezolvarea cazului prezentat.

Rezultate asemănătoare au fost obținute și în alte cazuri. De remarcat de asemenea că operația nu comportă riscuri deosebite și faciesul operat și-a menținut aspectul dobîndit.

Mai puțin cunoscut marelui public, și lucrînd într-o unitate medicală ce-l solicită pentru rezolvarea unor cazuri de altă natură, doctorul Constantin Tuculescu a izbutit, prin forța pasiunii și osirdia studiului experimental, să deschidă pentru întîia oară în lume o cale nouă în chirurgia reparatorie a paraliziiilor faciale.

LIVIU MAIOR ■

Sase decenii
de la fundarea
statului național
unitar român

„Istoria-ntregă, cu lupte și jertfe, trăiește-n Unirea de azi”

Cititori și cititorii în „Țara de Sus”

TȚara de Sus — ținutul Sucevei — e o țară a unicității. Este, de fapt, un conglomerat de „țări” — Țara Cimpulungului Moldovenesc, Țara Dornelor etc. — cuprinzând orașe, orașe-monumente, monumente, așezări legendare, legende fără așezări, sate, cătune, generații, munți, codri, cetăți de industrie, sanctuare de artă, miracole naturale, așezate ciorchine, unele peste altele, în îngrămădiri detritice, asemeni munților, ca într-o pulpă de fructe de diferite culori sau, mai exact, ca într-un mozaic ale cărui particule, de străluciri și structuri diferite, se încheagă, pînă la urmă, asemeni munților, într-o imagine pe cit de fastuoasă, pe atît de masivă, de rotundă, de inextricabilă în desenul și în esența ei. Munții ocupă cam două treimi din teritoriul, între ei curg obocine (care nu-s niște dealuri, ci niște spectaculoase sisteme de culmi muntoase, unice în peisajul nostru), mai încolo curg cimpulungurile (noțiune ce desființează, observa cineva, și ideea de vale, dar, raportată la munți, și pe cea de cimp), tabloul e grandios, cu fruntarii pierdute în zări, în nețărâmuriri geografice, județul Sucevei fiind, ca mărime, al doilea din România, dar nu atît grandiosul distanțelor, cît densitatea de grandios pe metru pătrat, ispravă și a naturii, și a minilor omului, îi conferă profilul unic. Țara de Sus e o rezervă națională a grandiosului, a somptuosului, de fapt un ciorchine de rezervație, de monumente ale naturii, de monumente arheologice (decretate astfel în număr de 10), de monumente ale istoriei și arhitecturii (nu mai puține de 123!), de monumente ale artelor plastice și decorative (52, pînă la ceasul de față), paleta lor înglobînd și culmile fantomatice ale Călimanilor, cel mai complex și mai vast masiv de sorginte vulcanică din România, și codri multisecolari, și finețe doar seculare, și frescele de la Voroneț, Probota, Moldovița, Humor, Sucevița sau Arbore, și obiectele prețioase, tapiseriile, miniaturile și manuscrisele de la Dragomirna sau Putna, și cetatea Sucevei, și mormîntul lui Ștefan cel Mare.

Peste toate Suceava este o rezervă a istoriei, o răsucire a ei, un ax cardinal al vechimii, al devenirii, al dăinuirii și strălucirii ei, e un ținut-bastion al românilor, e un pămînt cu o memorie istorică fenomenală, de o unică forță, de o unică bogăție, păstrînd, ca în vitrina unui muzeu, toate marile urme care, prin timp, dau sens și culoare cronologiei, adică urcușul nostru neîntrerupt, pe trepte de aur sau pe trepte scaldate în sînge. Aceste trepte au rămas intacte aici, cu atît mai intacte, mai tari, mai toferne, cu cit au fost și sînt apăsate de vreme, de întimplări, de tragedii, de istorie, de memorie. Ele încep din așezările dacilor (a căror civilizație, deshumată de arheologi, vădește majore, strălucitoare corespondențe cu cea întemeiată la Dunărea de Jos sau în Transilvania), ele urcă, prin timp, rînduite astfel încît urcușul se vede limpede, desenat statuar pe cerul vremii, spre vechile „țări” ale Țării de Sus, acele „țări” sau „terree”, premergătoare constituirii celor dintîi formații statale, ținuturi autonome, cu forme pretempurii de organizare politică, fortărețe de dăinuire, cristalizînd o civilizație, mărturisind un amplu proces de maturizare a ființei noastre. Pe aceleași dale de piatră veche, articulate strîns și articulate limpede, revelînd pasului continuitatea suirii, intrăm în cetatea Sucevei, cea construită de Petru Mușat, cea întărită de Alexandru cel Bun, cea arcurlată de duhul, lucrarea și geniul lui Ștefan cel Mare, piscul cel mai strălucitor din diadema unei întregi istorii. Reședință domnească vreme de secole, bastion suprem al independenței, al rezistenței Moldovei în fața valurilor năvălitorilor, preluînd pe umerii ei de piatră povara unui întreg destin al acestui neam, destinul grelelor bătălii pentru apărarea și salvarea ființei, această cetate a fost, în același timp, o capitală a unității neamului, pe sub arcul ei triumfal intrînd, în mai 1600, Mihai Viteazul, înfăptuind, pentru prima oară, unirea Moldovei cu Transilvania și Valahia.

Oraș al marilor bătălii pentru ființa neamului, pentru libertatea și unitatea ei, oraș în care pietrele, vechile pietre, par că sînt vie, par că vorbesc, par că gîndesc, ele reprezentînd promotoriile de cuget și cugetare ale unui peisaj grandios, deopotrivă natural și istoric, din care se deduce, se sugerează o țară veche, o amintire sau o Dacie (refăcută în rotunjimea ei chiar aici, prin spada Viteazului), cetatea Sucevei e, mai departe, vie, ea își continuă prin timp destinul, ea își continuă impetuos lucrarea, și-o împlineste, ea așază în rost alte și alte pietre, impunînd pasului, deci istoriei, continuitatea urcușului, spre o culme din care se deduce, o sugerează o altă „Țară de Sus”, o țară nouă. Cum arată Suceava, astăzi?

Fapt curios, observa un cronicar al ținu-

tului, evenimentele apropiate par, uneori, mai înțesate, mai tulburi decît cele de altădată. Contemporanul e un om cu vederea scurtă, noi, cei de astăzi, vom fi mai bine înțelegi de copii și, mai exact, de strănepoți. Dar pentru asta (și întreaga istorie a Sucevei, atît de limpede rîndită sub ochii noștri, așezată sub apa timpului succesiv, ca în vitrina unui muzeu, ne-o probează) trebuie să lăsăm documente, cit mai multe, cit mai oneste, trebuie să lăsăm, altfel spus, nu atît ideile sau interpretarea noastră asupra faptelor, cît faptele înseși, consemnarea lor. Doșarul prezentului nu se poate deschide astăzi. Nu există acea sfințită nepărtinire prescrisă de istoric, fără de care nu-i posibilă știința. Dar se poate face altceva: se pot aduna, încolonate sub date certe, sub cifre certe, sub imagini precise, pietrele viitorului mozaic, pe care cei de mine îl vor contempla în deplină conștiință a semnificațiilor.

Suceava de astăzi, spuneam, își continuă impetuos lucrarea, ea e, cum se spune, un oraș-santier, o cetate în care, adunați laolaltă, toți vechii constructori din evul Musatinilor ar însemna doar un pîlc, un minuscul, inesizabil pîlc în gigantica oaste de oameni ai șchelelor ce împinzesc, la ceasul de față, această cetate nouă și înnoită. De fapt, cetatea, în înțelesul de oraș, nu numai de întăritură defensivă, s-a construit abia în anii din urmă, se construiește, mai departe, abia acum. Orașul, sub lumina scăzută, tăinică, de noembrie, e ca un fel de amfiteatru, avînd în fund, pe un deal, drept scenă, pentru proiecții legendare, cetatea lui Ștefan, restaurată în ultimii ani, și statuia evestră a voievodului, care se vede din orice punct al orașului. Cuprinderea actuală a orașului e și ea în raport expresiv cu construcția veche, limitată în epoca ei de glorie la perimetrul cetății de piatră, dincolo de care se întinde un mare sat, cu porumbiști, cu livezi, cu case de lut și porți cioplite din bără, după motive tradiționale. Plecînd de pe cheiurile de piatră ale Veneției, un Matheo de Murano, medicul lui Ștefan, nu se va fi mirat, trecînd prin satele moldovene, să afle, chiar și la Suceava, aceeași așezare de mare sat, înconjurînd cetatea. Înfașurarea, prin veac, s-a modificat, dar nu prin expansiunea cetății, lovită de năvăliri și războaie, surpată odată cu veacul lui Ștefan, cî prin asaltul lent, ca o revărsare băltoasă, al satului peste vechile lespezi, transformate în ulițe de pămînt. O stăpînire străină vremenică, cea austriacă, desăvîrșite risipa, construind, spune cronică, din chiar dalele cetății de scaun o închisoare pentru localnici și citeva edificii de interes administrativ. (La citeva sute de ani după uimirile doctorului Matheo, un alt călător e uimit să descopere în Moldova, și nu oriunde în Moldova, ci în Suceava voievodală, niște clădiri insolite, contradicțiv armonia veche a locului, aparținînd unui stil Maria Tereza de provincie, precum în Belgradul de la sfîrșitul veacului sau într-un oarecare oraș slovac!) Suceava, chiar și în timpurile mai nouă, a rămas, astfel, ca un punct de periferie, acrosată Moldovei de sate, și dăinuind, în această atîrnare semtrurală, pînă în anii socialismului.

Suceava, la ceasul de față, este unul din cele mai mari, mai moderne și mai frumoase orașe ale românilor. Orașul, la ceasul de față, este una din capitalele industriei românești, înălțînd, în partea-i de răsărit, în Lunca Sucevei, chiar sub cetatea de scaun, o mare platformă industrială, cu impunătoare uzine și fabrici, cu mii de oameni ai noii tehnici. O altă platformă industrială ocupă partea de miază-noapte și de apus, marcînd, și ea, o semnificativă coincidență de planuri, aici fiind cea de-a doua cetate ridicată de Petru Mușat I, ca un capăt al axului defensiv cu virful de foc în fortificația de pe deal. Platforma din valea Șebeci e a industriei ușoare, cealaltă, din Lunca Sucevei, e o platformă a „greilor”, a industriei grele și a altor industrii de anvergură și forță. Un mare combinat de celuloză, hîrtie și fibre artificiale (cel mai mare din industria națională a branșei, ocupînd, la hîrtie, locul I pe țară, la celuloză locul al II-lea), un combinat de prelucrare a lemnului (cu fabrici de mobilă, de placaj, de plăci fibrolemnoase, de plăci aglomerate din lemn, de furnire estetice etc.), o întreprindere mecanică (inaugurînd, în Țara de Sus, industria construcțiilor de mașini, inaugurînd, totodată, niște recorduri, producția sporînd de 11 ori în 10 ani), o mare întreprindere de utilaje și piese de schimb, o întreprindere de reparații auto etc. revelază doar citeva din dimensiunile sub care respiră, trăiește, devine timpul de astăzi al orașului secular. Grație noilor obiective (circa 190, a-părute sau dezvoltate în ultimii 10 ani!), producția industrială a Țării de Sus a sporit, în acest deceniu, de aproape 3 ori. ea este azi de 17 ori mai mare ca în 1938, ea a atins, încă de-acum doi ani, din '76, nivelul celor 10 miliarde lei, stabilit de

Congresul al XI-lea pentru toate județele țării. Nu poți, apreciînd viața orașelor și a ținuturilor din orice epocă, să nu pornești de la asemenea cifre, de la asemenea documente, lăsate pentru urmași, pentru istorie! Un ținut care, într-un răstimp de ani, își triplează producția bunurilor materiale, e, evident, un ținut deosebit de prosper, vîdînd, deopotrivă, realismul unei politici, cea a industrializării socialiste, a echilibrului național al forțelor de producție, răspîndite armonice în întreg peisajul țării, vîdînd în același timp energia, abnegația, patosul cu care acești moldoveni de la nord, uniți sub ideile și idealurile partidului, devenite platforma de muncă și existență a întregului nostru popor, au redat locurilor lor respirația istorică și contemporană.

Cronțearul zilei de azi aliniază timp, cei doi timp, timpul de glorie al cetății, timpul de Renaștere al lui Ștefan, venind de sub bolțile care închegaseră, odată cu cel mai înfloritor stat românesc al evului de mijloc, și cel, dintîi stil de artă, lîngă timpul de astăzi, fuziunii prin nucleul de artă al capodoperei. Suceava contemporană este un univers de construcții noi, un univers de schele, împrejmuid cetatea cu etaje de oameni. Momentul este evocator, mai evocator decît mărturia cronicilor, el îți dă, observa cineva, dimensiunea, prin suprapunere, a două epoci, el nu va mai putea fi decît cu greu reconstituit de vizitator atunci cînd, nu peste mult, se va plimba prin citadela modernă, avînd ca anexă un muzeu.

Ceea ce a lăsat, pe aici, trecutul, inclusiv cel eroic, al epocii lui Ștefan și Rares, se vede, el constituie rezervația arheologică a Sucevei, restaurată prin operații costisitoare și integrate, abia acum, marii, moderne, adevăratei așezări citadine în plină edificare. Încă nu se știe precis — arheologii, desigur, o vor clarifica — în cîți ani, decenii sau veacuri s-a ridicat străvechea cetate, dar se știe cu siguranță, din datele cincinalului pe care-l străbatem, că, doar în răstimpul acestor ani, în Țara de Sus se vor preda locatarilor peste 16.000 de apartamente, din care citeva mii în Suceava. Unul singur dintre noile cartiere ale orașului, cartierul George Enescu, va însuma, în final, 12.000 de apartamente. Investițiile actualului cincinal depășesc cu 2,4 miliarde lei tot ceea ce li s-a oferit orașului și ținutului în cele două cincinale anterioare. Alinierea timpilor, din metaforă, se transformă, tot mai pregnant, în dat al victiei. În această foamă a construcției, a creației, a afirmării printr-o mare civilizație, se simte, plener, un duh de Renaștere, iar prin el logătura cu celălalt crîng de constructori, cel din capătul vremii.

Revenim la platformele noii industriei, la noile fabrici, uzine și combinate, cecelele creatoare ale ființei de azi a cetății, ale devenirii și împlinirii ei. Sintem, aici, pe niște mari estrade ale noului, al căror actori, asemeni zidarilor și mozaicarilor de pe schelele orașului, vin, împletind epocile, din evul de mijloc, al cetății lui Ștefan, al Voronețului și al Arborei, așezîndu-și prețioasa încărcătură de talente și haruri în suburbia cetății moderne, aducînd astfel, în ziua contemporană, un spirit viu, creator al veacurilor, ridicat la o altfel de strălucire. Cei mai mulți dintre ei sînt tineri, cei mai mulți au venit aici pogorînd de prin satele, obocinele și cimpulungurile Țării de Sus (într-un singur deceniu, spun statisticile, ponderea populației ocupate în industrie și construcții a crescut de la 20,3 la 32 la sută), dar ei, acești tineri, făuresc, la ceasul de față, produse de cea mai înaltă tehnicitate, căutate în 50 de țări. S-au concentrat, pe aceste platforme, filoane ale muncii, ale creației, de o unică bogăție, s-au patentat și fructificat tehnici noi, oamenii au ope-

rat cu materiile, cu uneltele, cu ei înșiși, metamorfoze și transmutații șocante ades prin îndrăzneală și inedit, dar organice, în același timp, prin profunzime și coerență, ca și plămămirile străvechii arte sau creații populare. Numărul inovatorilor, al inventatorilor, al autorilor de performanțe tehnice, puse sub semnul noii calități a producției și a muncii, se îngroașă mereu. La prima ediție a „Cintării României”, programele de creație științifică și tehnică s-au bucurat de participarea a peste 21.000 de muncitori, ingineri și tehnicieni, angrenați în rezolvarea a peste o mie de obiective tehnico-economice. La 3 noiembrie anul acesta, într-o telegramă adresată Comitetului Central al partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu, oamenii Țării de Sus, autori de nouă istorie, silind timpul să bată cu o și mai fierbinte vigoare, raportau îndeplinirea, cu 60 de zile mai devreme, a sarcinilor de plan pe primul trei ani ai cincinalului. Mobilizîndu-și capacitățile integrale, acele capacități validate de timp, renăscute major în anii din urmă, ei, acești oameni, prin viața lor și prin faptele lor, dezvăluie, ca factor de permanență și ca factor motor al succeselor, acea mare, fierbinte, impresionantă realitate, definitorie pentru epoca noastră, realitatea unității de interes, de simțire, de ideal, realitatea unei colectivități umane care a devenit o singură ființă cu munca sa și cu creația sa.

Bate, în Suceava acestor zile, pe platformele muncii, ale construcției, un vînt febril, de parcă oamenii s-ar grăbi, s-ar grăbi mai mult ca oricînd, vînd parcă să se afle, în fiecare nouă dimineață, într-un alt punct al muncii, al existenței sau al istoriei. Și-au schimbat oare unghiul față de timp sau poate timpul și-a schimbat poziția față de ei? De la orașul de pînă mai ieri, cu aerul lui de lume așezată dincolo de istorie, trăind sau murînd într-un timp vetust, perimat, bizar, și pînă la cetatea voievodală din deal, adormită sub pămînt în odăjdiiile ei, se așterne, în viziunea unui scriitor moldovean, o distanță mai mare, cu mult mai mare decît de la primul cătun păstoresc de pe apa Moldovei la Roma lui August. Cum se putea scurta o astfel de distanță, ce forță putea să apropie și să confunde, în semnificații majore, cele două capete de istorie?

Această forță e munca, munca liberă, pasionată și responsabilă, săvîrșită sub semnul noului, munca privită ca o chestiune de solidaritate, de unitate, de frăție a visului și a faptelor, în care întreg și parte și una, confundate cu înaltul perete al timpului pe care oamenii noii Sucevei îl zidesc mereu, depunîndu-și calciul eforturilor și făcîndu-l să crească tot mai semeț. Oamenii cu care am discutat aici, în aceste zile premergătoare aniversării a 60 de ani de la Unire, mi-au vorbit, toți, despre această solidaritate a urcușului, a gesturilor, a visurilor, a respirației, a eforturilor, care numai articulate, înmănunchiate, unificate, topite unul într-altul, ca undele unui riu, pot duce la țîșnirea artizană a energiilor, revărsată peste ținut, peste țară, peste viețile lor, ca o ploaie de roade. Prim-topitorul Gruia Mazarache de la I.U.P.S., membru al unui colectiv muncitoresc ce s-a mărit de peste 7 ori într-un deceniu, măridî producția de peste 15 ori, mi-a vorbit despre eforturile, încercările, căutările, antrenînd întreg acest colectiv, pentru modernizarea producției, pentru trecerea ei la o calitate nouă. La capătul acestor eforturi, încă în curs, o întreprindere care a debutat, acum cîțiva ani, cu oțeluri obișnuite, de uz general, toarnă oțeluri înalt aliate și speciale, asimilînd peste 30 de tipuri de oțeluri și fonte cu caracteristici superioare. Pavel Senciu, lăcătuș-mecanic la Combinatul de celuloză și hîrtie, mi-a relatat despre cele aproape 100 de propuneri, vîzînd toate laturile producției și soldate cu suplimentarea angajamentelor de întrecere, prezentate de oamenii muncii din combinat la ultimele adunări pe atchier și secții. Gheorghe Irimia, șeful atelierului II proiectare de la „MES” („Mecanica-Suceava”), înfățișîndu-mi citeva utilaje „în premieră”, de tehnicitate superioară, deși consumînd mai puțin metal, mi le-a recomandat ca fiind ispravă unui întreg colectiv, aliniat fără ezitare la startul noului.

La Suceava se muncește intens, se construiește intens, ziua de azi a orașului și a Țării de Sus e ca o gigantică boltă în plină edificare, cu mii și zeci de mii de oameni călătorați pe schele, confundați cu peretele timpului, pe care-l înalță mereu și mereu. Contemplat de jos, acest perete este ca un vast basorelieu, ca o uriașă tapiserie vie de trupuri, într-o mișcare, într-o creștere ca și a frescelor Sucevițel sau Voronețului, care-și poartă culorile, nuanțele, scintelelele tot mai sus. Cum îl vede, oare, cel dinăuntru, cel implicat în această splendoare arhitectonică?

Monumente și monumente, cititori și cititori — vechi sau noi — țes un unic și fastuos brocart, cel al Sucevei acestor zile.

ILIE PURCARU

„Istoria-ntreagă, cu lupte și jertfe, trăiește-n Ur

Soarele, pentru toți românii

De unde și cu ce să începi un reportaj despre București? Poate de la rolul pe care l-a avut acest oraș în viața României? Un oaspete, al cărui nume sursa la care

apelez eu acum nu-l mai reține, mărturisea următoarea impresie: „Bucureștiul este expresia vitalității unui popor. După ce vezi orașul îți dai seama că România are un duh nestăvilit care o împinge să-și implinească menirea”. Detașat sentimentalmente, neimplicat în lupta noastră eroică de a ne implini într-adevăr menirea, călătorul care sosește în București și are ochii pentru realitățile noastre poate desluși cu destulă ușurință freacă a celui nestăvilit duh de împlinire. Mistuit de incendii, amenințat de mari inundații, zguduit de cutremure, cutreierat de foamete și ciumă în timpuri mai vechi, Bucureștiul, înțelegeți că ne referim la oamenii care l-au locuit și îl locuiesc, a știut și a putut să-și regăsească de fiecare dată capacitatea de a renaște din propriul său spirit, din forța sa. Izvorul acestei inepuizabile puteri regeneratoare vine, spunem, din oamenii care îl locuiesc dintotdeauna. Ei, oamenii, întrețin bătaia de inimă a Cetății. Ei o împing în sus, spre cotele majore ale progresului și civilizației, spre deplina libertate.

Am trecut zilele acestea, premergătoare aniversării a 60 de ani de la formarea statului național unitar român, pe la Muzeul de istorie a municipiului București, am mers pe șantiere și în întreprinderi, peste tot unde se poate auzi și măsura pulsul acestui mare oraș.

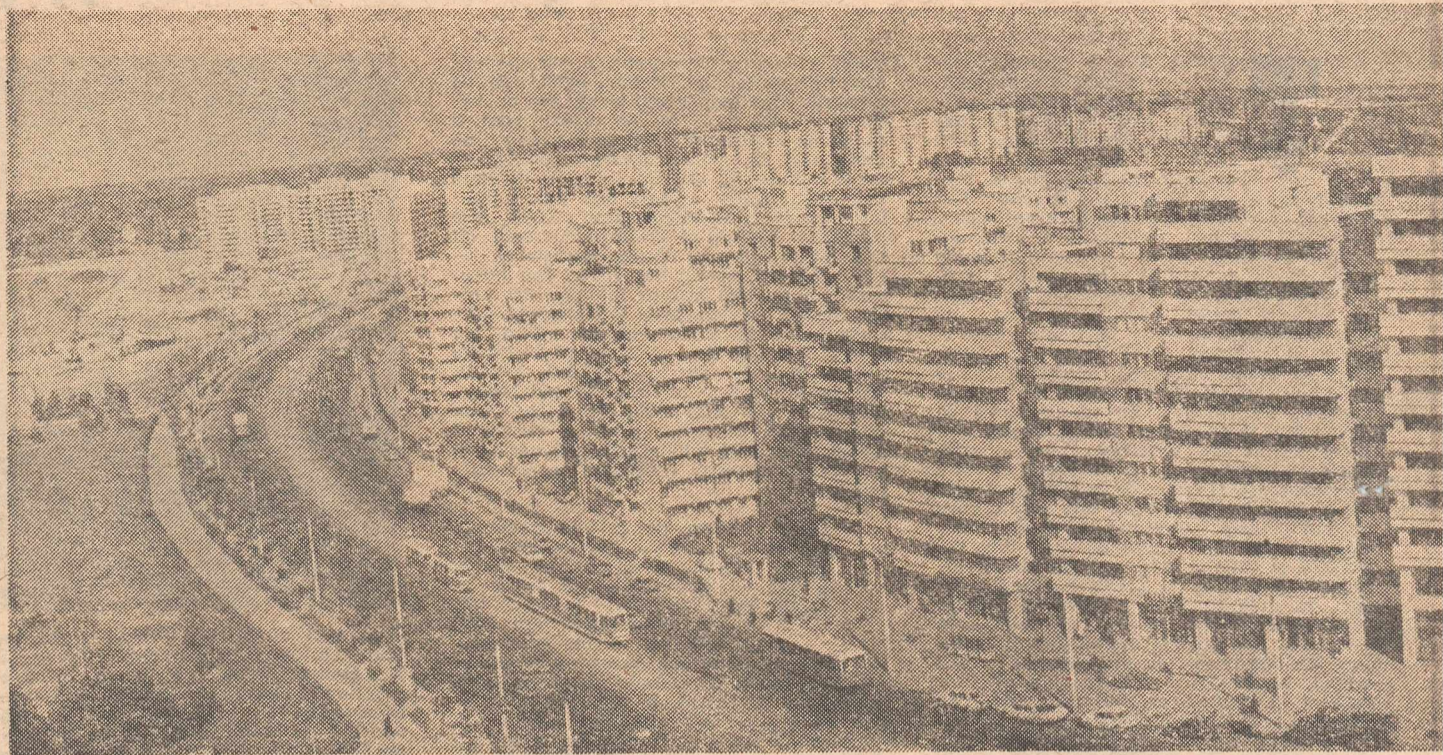
— Ce spune glasul istoriei despre vitalitatea, despre marea dorință de viață și de libertate a maselor bucureștene?

— Dacă pentru perioada feudală cel ce stăruie asupra cunoașterii istoriei Bucureștiului este surprins de puterea de luptă și sacrificiu, de uimitoarea forță de refacere a orașului, ne mărturisea Petre Dache, directorul muzeului, în perioada modernă, dar mai ales în zilele noastre, cercetătorul poate constata cu satisfacție vitalitatea sporită a maselor, manifestarea pleroră a spiritului lor creator, dragostea oamenilor pentru orașul în care muncesc și trăiesc, adeziunea conștientă a maselor la afirmarea idealurilor de libertate, independență, de păstrare întru totul a ființei noastre naționale.

— Care a fost rolul maselor bucureștene, al Bucureștiului, ca centru politic și administrativ, în realizarea Unirii de la 1 decembrie 1918, a formării statului național unitar român?

— Istoria a consemnat importanța acestui mare oraș în lupta pentru neatarnare și dreptate socială. Rolul său este confirmat de acțiunile eroice din vremea lui Vlad Țepeș, de marea ridicare la luptă sub Mihai Viteazul, de afirmarea maselor bucureștene în viața social-politică la mijlocul secolului al XVII-lea în timpul răscoalei seimenilor și a dorobanților sau în frământările din 1753 și 1764, la care participase, după cum afirmă izvoarele, „întregul norod al Bucureștilor”. Tradițiile luptei pentru neatarnare, pentru drepturi și libertăți, pentru progres social au fost ridicate pe o treaptă superioară odată cu apariția pe scena istoriei a Partidului Comunist Român. Întreaga perioadă ce a urmat proclamării independenței de stat a României a confirmat în mod strălucit faptul că Bucureștiul a reprezentat centrul politic principal al luptei pentru emancipare socială și națională. Lupta românilor din teritoriile aflate atunci în afara țării libere a fost sprijinită și încurajată de bucureșteni, a găsit în Capitala României un înflăcărat îndemn la acțiune. Cu riscul că vă spun lucruri știute de-o parte dintre cititorii revistei „Flacăra”, doresc să rețineți că, prin solidaritatea exprimată în adunări populare, în Parlament chiar, prin ajutoarele materiale acordate, precum și prin propagandă făcută prin presă, prin alte mijloace de informare, Bucureștiul a căpătat un rol politic foarte activ, a devenit un adevărat stat major care polariza energiile și adresa mesaje fiilor națiunii din afara granițelor politice de atunci.

— Dealtfel, rolul de centru politic activ al Unirii era recunoscut de toți românii.

Architectură modernă

Slavici scria în ziarul Tribuna, din Sibiu, că „Soarele, pentru toți românii, de la București răsare!”, desemnând astfel Bucureștiul ca principal centru activ al Unirii, locul de unde pleca principalul sprijin în realizarea idealului național.

— Nu numai Slavici mărturisea aceasta. „Concepția politică din Ardeal, scria printre altele Octavian Gogo, vedea în București centrul de greutate al sorții întregului românism”. Nestăvilită, lupta pentru formarea statului național unitar român a fost încununată de succes la 1 decembrie 1918, când Transilvania s-a unit pentru totdeauna cu România. Memorabila hotărâre de la Alba Iulia a făcut din ziua de 1 decembrie 1918, după cum aveau să se exprime oamenii vremii, „cea mai mare zi din istoria României”.

— Istoria a demonstrat însă că multe din idealurile și dezideratele profund patriotice și umanitare înscrise în Declarația de la Alba Iulia, document solemn al Unirii, au fost aplicate doar parțial, iar altele au fost total neglijate. Cînd au fost îndeplinite pe deplin dezideratele Unirii?

— Exponent fidel al intereselor fundamentale ale poporului, Partidului Comunist Român i-a revenit rolul de a îndeplini, printre altele acte istorice fundamentale, și dezideratele Unirii într-un cadru istoric nou, al cărui început a fost marcat de mărețul moment de la 23 August 1944. Profunde transformări economice, politice și sociale, mutațiile petrecute în conștiința oamenilor după această dată sub conducerea Partidului Comunist Român, au pus bazele noii orînduirii socialiste. „Socialismul, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, este acela care a realizat idealurile de libertate socială și națională pentru care au luptat înaintașii cei mai luminați, a îndeplinit pentru prima oară unitatea social-politică a poporului român. Națiunea română socialistă, unită prin comunitatea țelurilor și intereselor tuturor păturilor populației, indiferent de naționalitate, înflorește și se afirmă tot mai viguros asigurând făurirea unei vieți libere și fericite pentru toți cei ce muncesc în patria noastră”.

Brigada lui Bucur

În condițiile nou create, statul nostru național unitar român a dobîndit forța de nezdrunțat care îi asigură continua propășire. Țăria sa își trage seva din realizările anilor noștri. În anii aceștia, Bucureștiul nu a devenit numai cel mai mare și mai puternic centru politic al țării, ci și cel mai mare centru economic: oamenii muncii din București realizează astăzi

15,2 la sută din producția industrială a țării, producție care este, aflăm din statisticile timpului nostru, de patru ori mai mare decît producția obținută în 1965. Ceea ce se producea în întreg anul 1938, anul de vîrf al economiei capitaliste, se produce azi în Capitală în numai șase zile! Spectaculos suș! Emoționantă probă a vitalității oamenilor care populează Bucureștiul, care propășesc Bucureștiul. Cine sînt ei, acești oameni? Ne aflăm de data aceasta pe unul dintre șantierele de construcții de locuințe ale Capitalei, un șantier abia deschis aici, în triunghiul flancat de Șoseaua Olteniței și strada Bercei, un șantier al întreprinderii de construcții și prefabricate beton București. Constructorii de aici, ca dealtfel toți constructorii Bucureștiului, sînt, firește, bucureșteni, dar ei sînt mai înainte de toate constructorii țării, oameni care vin îndemnați de sentimentul unei profunde solidarități umane, în numele unei mîndrii naționale fără precedent, să construiască în Capitală. Ei vin din cîmpia Bărăganului și a Mureșului, din Munții Vrancei și din Valea Oltului, vin de pe malul mării și

de la poalele Carpaților. Ne oprim la brigada condusă de Dumitru Bucur, om lăsat la 47 de ani, de loc din comuna Bărcăneș (Ilfov), acum bucureștean. Lucrează în construcții și în București din 1955, a absolvit liceul real și este șef de brigadă. Are 25 de oameni în subordine, adică răs-punde de munca lor, de faptele lor și chiar de viața lor atîta timp cît se află pe șantier. Și pe șantier se află din zor-zor până în noapte, cît cît ține ziua-lumină unitate care măsoară nu numai timpul muncit de constructori, ci și timpul trăit de ei în această luptă de construcție a Bucureștiului. Cei mai buni oameni din brigada lui Bucur sînt, după spusese brigadierului Bucur, ciudată coincidență din nume cu a primului cititor al Bucureștiului de odinioară, cei mai buni oameni sînt deci Ion Gurgu, Anton Mereacre, Dumitru Voicu, Gheorghe Simion, Florea Iordache, Gheorghe Iordache și Ion Iordache, toți din comuna Siliștea Nouă, de unde vine zic ei, și romancierul Marin Preda, toți veri, vrednici și constructori de nădejde. Noi ne întoarcem însă la brigadierul Bucur, puțin obsedați de această tulburătoare

Opinia unui alegător

Sectorul 7

Citesc deunăzi, ca și dumneavoastră, în ziare că sectorul 7 din Capitală și-a îndeplinit planul, că se prevăd chiar în acest sector importante depășiri pînă la sfîrșitul anului, un raport sobru, succint, cifre, și procente, și indicatori, și formula binecunoscută: „Oamenii muncii din sectorul 7 raportează...”

De o bună bucată de vreme, viața, cum ne place să spunem, și de fapt expresia reprezintă un adevăr, cu subtextul că viața este cea mai puternică, de o bună bucată de vreme așadar, viața mi-a oferit șansa să cunosc acest sector îndeaproape, să-l cunosc „dinăuntru”, viața m-a obligat, nobil, să mă identific și cu o dată cu experiența specifică a acestui sector și nu o dată m-am așezat la mașina de scris ca să bat titlul însemnărilor de față, apoi am tot amînat sperînd într-un moment cînd voi cunoaște, ziceam eu, mai bine lucrurile.

Sectorul 7 din Capitală e, de fapt, o lume, aproape o jumătate de milion de oameni, dacă nu chiar o jumătate de milion. Dacă stăm bine să ne gîndim, la începutul revoluției noastre Bucureștiul întreg avea abia un milion. O jumătate de milion de oameni, cu casele lor, cu viața lor, cu munca lor, cu piețele lor, cu magazinele lor, cu școlile lor, cu uzinele, și fabricile, și cinematografele, și casele de cultură, și policlinicile lor, și creșele lor, și fabricile de piine, și croitorile, și planul de muncă defalcat din cin-

cinatul național și... vă dați dumneavoastră seama ce reprezintă, în ultimă instanță, realitatea actuală și soarta viitoare a acestor 500 de mii de oameni?

Există și aici, ca peste tot, o problemă a tineretului și a viitorului lui, a educației și a forței de muncă, a calificării și familiei, a cadrelor și a schimbului de mîine, în sfîrșit, o problemă a pensionarilor și una a construcțiilor de locuințe.

Acest Oraș cu O mare nu există, practic, înainte. Bucureștiul se termina pe la Leul, cînd auzeam, acum treizeci de ani, că cineva stă în Militari, înțelegeam bine că omul n-a ajuns încă în București, la Farmacia în Militari, seara, treceau cirezile de vite, primăvara ardea gunoiul ca la mine la Slătioara, la stăvilă Dimbovița era o provincială pitorească, Bucureștiul era departe, nu veneai în București atunci ori cînd și pentru orice, pierdeai ziua de muncă...

N-am să trec, acum, în revistă „obiectivele” acestui sector 7, pentru că nu cred să mai fie nimeni în România să nu știe că Gloriile, superbe combine, se fac pe teritoriul acestui sector, după cum nimeni nu omite că pe același teritoriu se află uriașa uzină de confecții care a pornit de la un prim șantier național al tineretului la începutul revoluției noastre, nu pomenesc acum nici Politehnica nouă, nici marile uzine constructoare de mașini grele, nici pe cele de motoare de avioane, o zi întreagă am făcut din proprie inițiativă un tur al acestui oraș în care trăiește o lume.

Ce vreau eu să spun este că aici am învățat, și ca scriitor, cum se face viața viață, cum se muncește

ea de azi"

i, de la București răsare

Colentina

rătoare coincidență care, vă mărturisim, nu este deloc căutată, și-i scotocim puțin prin memorie :

— În București pe unde ați lucrat ? îl întreb.

— Am început să lucrez pe șantierul Centrului mecanic Otopeni, apoi la Aeroportul Otopeni, Velodromul „Dinamo”, la Studiourile de filme Buftea, la Țesătoria și filatura „Dacia”, am venit în Complexul din Piața Romană, am lucrat la toate blocurile de acolo, am trecut la Fabrica de confecții, apoi la blocurile din fața Circului de stat și de pe toată strada Ștefan cel Mare, am construit cinematograful „Flamura”, ansamblul de locuințe „Nițu Vasile”, cartierele Berceni 1 și 2, Balta Albă, Drumul Taberei, ansamblul de locuințe din strada Aviator Sănătescu, alea cu 4 etaje sînt toate de mine făcute, am construit tot bulevardul Ion Șulea, Dristor, Mihai Bravu, în Șoseaua Alexandriei, în cartierul Militari, ce mai, am participat aproape în toată Capitala.

Acestea sînt bătăliile la care au participat oamenii din brigada lui Bucur. Bătălii cîștigate, probe ale eroismului nostru

contemporan, mărturiile ale vitalității poporului nostru, dornic de a construi în libertate și în pace, așa cum se manifestă și în aceste zile, în care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, întors de la Consfătuirea de la Moscova a Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, s-a întîlnit cu numeroase delegații de oameni ai muncii pentru a fi informate mai detaliat asupra hotărîrilor acestei consfătuiri. Așadar, dacă rotim privirile putem constata că brigada lui Bucur de astăzi, luată evident și ca simbol, a cititorit din nou Bucureștiul. Rezultatul muncii constructorilor bucureșteni se află în cele 400.000 de apartamente construite în Capitală între 1948 și 1978, în care s-au mutat peste un milion de oameni ai muncii, adică mai mult de jumătate din întreaga populație a Capitalei. Și dacă adăugăm la această cifră numeroasele edificii social-culturale, spațiile comerciale care însumează astăzi o suprafață utilă de circa 800.000 mp, construirea metroului al cărui prim tron-

son va fi dat în curînd în folosință, avem tabloul, sumar prezentat, al vastului proces de dezvoltare și înflorire a Capitalei noastre.

Un oraș al orașelor

Cineva îmi spunea că Bucureștiul este un oraș al orașelor. Credeți că nu avea dreptate ? Avea, și să ne convingem de aceasta „pe viu”. Iată-ne la sediul Comitetului de partid al sectorului 5, sectorul care realizează 21 la sută din volumul producției industriale a Capitalei. În acest sector își au sediul 40 de unități economice de interes republican, din 9 ramuri industriale. Și să mai reținem doar o cifră : 37,2 la sută din volumul producției pe sector îl reprezintă industria constructoare de mașini.

— Care este însă caracteristica de bază a acestui sector ? îl întreb pe tovarășul Marin Voinea, secretar cu probleme economice al Comitetului de partid pe sector.

— Sectorul 5 are un puternic caracter muncitoresc. Trăiesc aici 360.000 de oameni. Dintre aceștia, 108.000 sînt oameni ai muncii. Cei mai mulți muncitori lucrează la întreprinderea de mașini grele, mecanicul șef al acestei industrii cum mai este numită, la „Autobuzul”, la „Danubiana”. Pe teritoriul sectorului nostru funcționează 7 institute de cercetare și proiectare și 13 centrale industriale. Este unul dintre sectoarele în care s-o construit foarte mult. Se construiește și acum.

pe brînci la un comitet de partid de sector, cum nu mai ajung orele celor douăzeci și patru de ore cite ne sînt date cu zi și cu noapte, cum nu mai ajung bieții activiști acasă decît cînd se întunecă, cum pot începe ședințele la șapte seara, și cum pot să înceapă altele, din nou, la șapte dimineața, cum se construiește un cvartal de blocuri și cum se urmărește graficul producției, și transportul cartofilor la timp la piață, și calitatea laptelui la fabrica de lapte și „cum stăm, tovarăși, cu aprovizionarea de iarnă”, și cu audiențele, și cu „nu se poate, tovarăși, pînă nu mergem la fața locului”, și cu căminii de nefamiliști, și cu cine își ia răspunderea pentru o aminare de termen, și cu frunza tutunului care dacă a plouat crește prea mare și la export nu e bună, și cu piesele de la noua instalație, și cu mina de lucru la blocuri, și cu... telefonul unei activiste care vorbea cu fiica ei și întreba : „ai mincat, mamă?”, și apoi mie, „nu știu dacă înțelegi, dar n-am apucat să vorbesc cu ea de patru zile decît prin telefon, cînd plec, dimineața, doarme, cînd mă întorc e noaptea tîrziu și doarme, unde rămăseam ?” zice ea, „asa, la nefamiliști e o problemă de educație, și ei mai au încă o mentalitate de oameni în trecere și pe urma lor poporul” și iar telefonul și primul secretar, cum e și firesc, „n-ai mai ajuns, măi tovarăși, pe teren ?!”

Niciodată nu ne vom plăti noi, scriitorii, față de acești lucrători creați de revoluția socialistă care sînt activiștii de partid, cei care sînt chemați să-și asume răspunderea, și să spună da, și să spună nu și în numele nostru al tuturor, și

întrebîndu-ne mereu și mereu, la dispoziția vieții poporului.

Și iată cînd vroiam să scriu despre acest sector 7 care înseamnă o lume întregă (sînt și republici cu mai puțin de o jumătate de milion de locuitori), cînd vroiam să scriu despre activistul de partid al unui sector, care și el este unul din cei o jumătate de milion de cetățeni ai sectorului, dar din cei care răspund, în numele lor — o lecție nobilă, o lecție, unică, o lecție tulburătoare o dă primul activist de partid al țării întregi venind să întrebe poporul întreg cu privire la calea pe care trebuie să meargă un popor întreg la un moment dat. Și îmi dau seama ce ar însemna toate planurile de viitor ale acestui sector 7 pe care îl cunosc bine, planuri de dezvoltare, și de trai bun, și de progres, dacă noi n-am fi ales, acum, toți și într-o singură bătaie de inimă, calea omenească a mai bine-lui, a bunăstării zilei de mîine, a faptei pașnice. Cum zicea un țaran de la mine din sat : „Decît cu pușca mai ușor cîștigi cu demincarea”.

Mai pe vară, la o ședință a conducerii acestui sector, primarul lui se bucura, cu noi odată, gîndindu-se cum va arăta la anul un cartier pe care el îl și vedea, cu un pod suspendat peste calea ferată, cu o șosea dublă, cu parcul care... Un muncitor visa visul de mai bine al oamenilor muncii din sectorul 7 care, de curînd, au raportat cumînți îndeplinirea înainte de termen a planului lor.

Putem visa, tovarăși, așa va fi, alegătorii au fost consultați, și-au dat adeziunea, vrem să cîștigăm cu demincarea și cu mai binele...

DINU SĂRARU ■

Spre noi, 1918

Ce vremuri ne aduseră spre azi
Potop de strigăte și de suspine,
De chiot lung, de plîns trist, de brazi,
Și bici sunat acolo-n Mărginime

Ce Albe lulii se întunecau
Sub zodii de cenușă și durere
Cînd lungi spînzurători mai legănau
Aleanul nostru de a fi o vrere.

Un început de iarnă s-a lăsat
Din firea firilor peste pămîntul
Din care-au răsărit, imaculat,
Speranța și puterea și cuvîntul !

Și-au curs spre noi, din sînge și din zori,
Din cei plecați cu demnitate-n brazdă
Ca noi să răsărim dintre ninsori
Istoriei să-i fim și steag și gazdă.

Eu știu acum cînd totul s-a fost spus
Iar țara ni-i rotundă și întregă :
N-a fost lumină albă mai presus
Și oameni ce atunci să ne-nțeleagă !

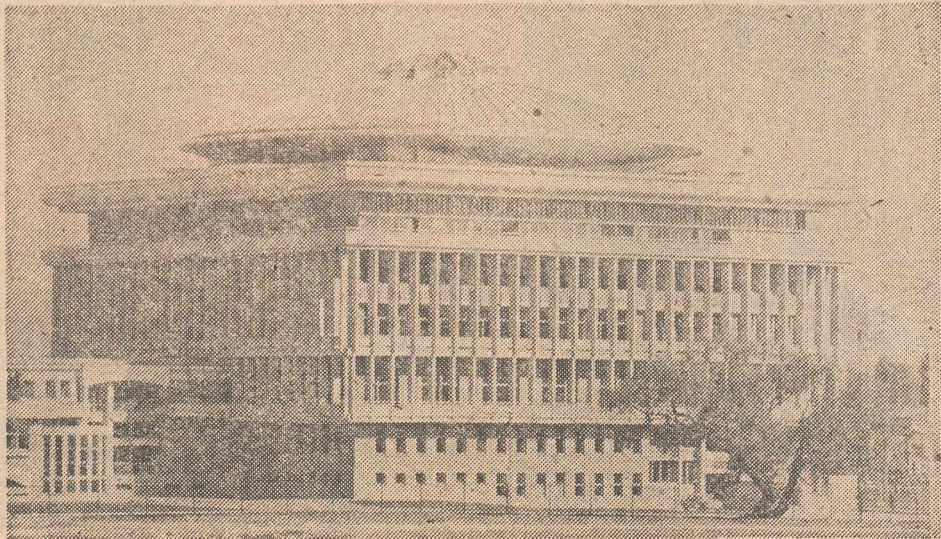
CORNELIU STURZU ■

Iași, 1978

Din întregul fond de locuințe înregistrat la ultimul recensămint, peste 2/3 sînt construite după anul 1948, iar dintre acestea, 300.530 apartamente și 3.200 de locuri în căminele de nefamiliști au fost date în folosință în perioada 1971-1976. O cincime din întregul fond de locuințe dat în folosință în Capitală după Eliberare s-a construit în sectorul 5. Numai în cartierul Berceni s-au mutat în apartamente noi mai mult de jumătate din populația sectorului.

Iată de ce am venit în sectorul 5, în acest mare oraș al Bucureștiului, în acest mare centru muncitoresc. Am venit chemați însă și de vrednicia lor : oamenii muncii din industria sectorului 5 au realizat o producție industrială suplimentară de peste un miliard lei ! Această producție vine să susțină marele angajament al oamenilor muncii din Capitală de a realiza pînă în 1980 o producție suplimentară în valoare de 25 miliarde lei ! Aceasta este adevărata măsură a capacității de a renaște, de a se reconstrui pre Sine, a Bucureștiului de azi. Este ea cu ceva mai prejos ca aceea de odinioară ? Aplicarea în viață a obiectivelor fundamentale înscrise în Programul partidului asigură ridicarea societății noastre pe noi trepte de progres și civilizație, asigură națiunii române un loc demn în marea familie a popoarelor libere, iar Bucureștiului, Capitală liberă a unei țări libere, îi asigură o nouă dimensiune. Da, România are un duh de nestăvilit care o împinge să-și desăvîrșască menirea, iar Bucureștiul, orașul de pe Dimbovița, este expresia vitalității unui întreg popor !

N. GRIGORE MĂRAȘANU ■

Institutul politehnic

Sase decenii
de la fãurirea
statului național
unitar român

„Istoria-ntregă, cu lupte și jertfe, trăiește-n Unirea de azi”

Milenară și tânără, inima Transilvaniei

In puține locuri se respectă atât de mult istoria și se caută mereu căi de a o cunoaște tot mai bine așa cum se întâmplă la Cluj-Napoca. Dacă ar fi să înșirăm numai câteva din statuile orașului închinat unor evenimente importante ale trecutului sau unor ilustre personalități am înțelege omagiul pe care s-au simțit datorii clujenii să-l aducă înaintașilor. Statuia lui Mihai Viteazul, a lui Baba Novac, monumentul lui Horia, Cloșca și Crișan, Școala Ardeleană, Lupoaica romană sau statuia lui Blaga constituie doar câteva repere ale acestei iubiri față de o moștenire lăsată de alte generații. Dar ea nu devine niciodată o simplă prosternare în fața paginilor emoționante ale istoriei, ale relicevelor strine cu pioșenie la Muzeul etnografic al Transilvaniei sau la Muzeul de istorie al Transilvaniei. În nici o clipă nu simți aici tradiția ca pe o povară copleșitoare, care interzice celor de azi să fie ei înșiși, aceștia rămânând extaziați de opera celor dinaintea lor, nemăicutezind să adauge nici o trăsătură la ea, nemiindrăznind să creadă în posibilitatea perfecționării sale. Dimpotrivă, oamenii prezentului clujean descoperă în istorie un permanent îndemn de a deveni la rândul lor creatori de istorie, de a lupta în continuare, într-o perfectă unitate cu trecutul, pentru idealurile scumpe ale acestui oraș transilvan, ale României întregi: Libertatea, Revoluția, Independența, Unirea...

Iată cum sună una din numeroasele prezentări ale acestui oraș: „Situat în inima Transilvaniei, pe vatra unei străvechi așezări binecunoscută încă pe vremea dacilor și romanilor, Cluj-Napoca de astăzi este un centru economic și spiritual de prim rang al țării.

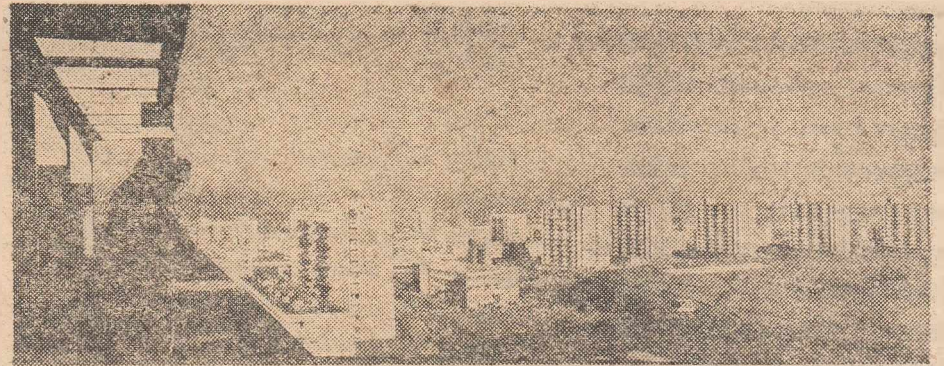
Din antichitatea îndepărtată și pînă azi, generații după generații, oamenii locului — daci mai întii, daco-romani și romani mai apoi, alături de care s-au așezat, după ani, maghiari și germani — au trăit și au muncit pentru a îmbogăți și a înfrumuseța locurile străbune, pentru a le da o nouă înfățișare. Municipiu și colonie în vechime, oraș liber în evul mediu, centru umanist și renașcentist, cultural și politic în evul mediu târziu și în epoca modernă, Clujul socialist este azi un municipiu industrial și muncitoresc, cultural, artistic, științific. Mari unități economice, instituții politice și administrative, de învățămînt, știință și artă, noi cartiere — iată ce este caracteristic pentru municipiul zilelor noastre”.

Inima Transilvaniei... Ca o inimă, într-adevăr, a fost Clujul de-a lungul epocilor, simțind în permanență convulsiile istoriei românilor, nerămînind niciodată izolat de ele, într-o vinovată expectativă,

afirmindu-se pe multiple planuri cu ambiție și orgoliu, de multe ori plătind din greu pentru această îndrăzneală. Așa s-a petrecut, de pildă, în 1437 cînd locuitorii orașului i-au lăsat să pătrundă în oraș pe răsculații de la Bobilna, fraternizînd cu lupta lor dreaptă. Drept pedeapsă, le-au fost retrase privilegiile, restituite însă în 1444 de lanca de Hunedoara. Dar în 1514 au acordat din nou sprijin altei răzvrătiri, cea a lui Gheorghe Doja, și din nou au avut de îndurat sancțiuni economice și de altă natură. Încercînd să unească pentru prima oară țările române, Mihai Viteazul lasă ca dregător în Cluj pe unul din oamenii săi credincioși, pe Baba Novac, care însă va pieri în condiții groaznice lingă Bastionul croitorilor în urma răscoalei nobililor maghiari. În 1784 orașul simpatizează cu răscoala lui Horia, Cloșca și Crișan, sprijinînd apoi Supplex Libellus Valachorum prin care românii își cereau drepturile firești, respinse însă de Dieta Transilvaniei în 1791. „Națiunea română — se spunea în Supplex — este cu mult cea mai veche dintre toate națiunile Transilvaniei din vremea noastră, întrucît este lucru sigur și dovedit, pe temeiul mărturiilor istorice, a unei tradiții niciodată întrerupte, a asemănării limbii, datinilor și obiceiurilor, că ea își trage originea de la coloniile romane aduse la începutul secolului al doilea de către împăratul Traian”. Anul revoluționar 1848 are puternic ecou și în acest oraș. În 1894, aici, în sala Reduta, are loc procesul memorandumilor. Dar de-abia în 1918, la 1 Decembrie, la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia se împlinește un vis de veacuri al românilor: Unirea.

Din această repede trecere în revistă se poate înțelege că participarea la fãurirea istoriei a însemnat pentru clujeni întotdeauna o datorie de onoare. Flacăra revoluției n-a putut fi niciodată stinsă aici, și dacă uneori ea a luminat ferită de ochi iscoditori, cu atît mai puternică a fost vîlvătaia cînd a fost momentul potrivit.

La 60 de ani de la Unirea proclamată de voința poporului, orașul își trăiește viața cu o intensitate de om tânăr, care își întrebunțează întreaga forță deoarece știe că-și poate oricînd împropăta puterea. Un scurt periplu pe la câteva dintre unitățile industriale cu faimă ale municipiului (al patrulea ca populație din țară) este edificator. Mai întii trebuie vorbit de împlinirea în funcțiune a primului obiectiv din cadrul impresionantului Combinat de utilaj greu care îi va conferi orașului o nouă fizionomie din punct de vedere in-

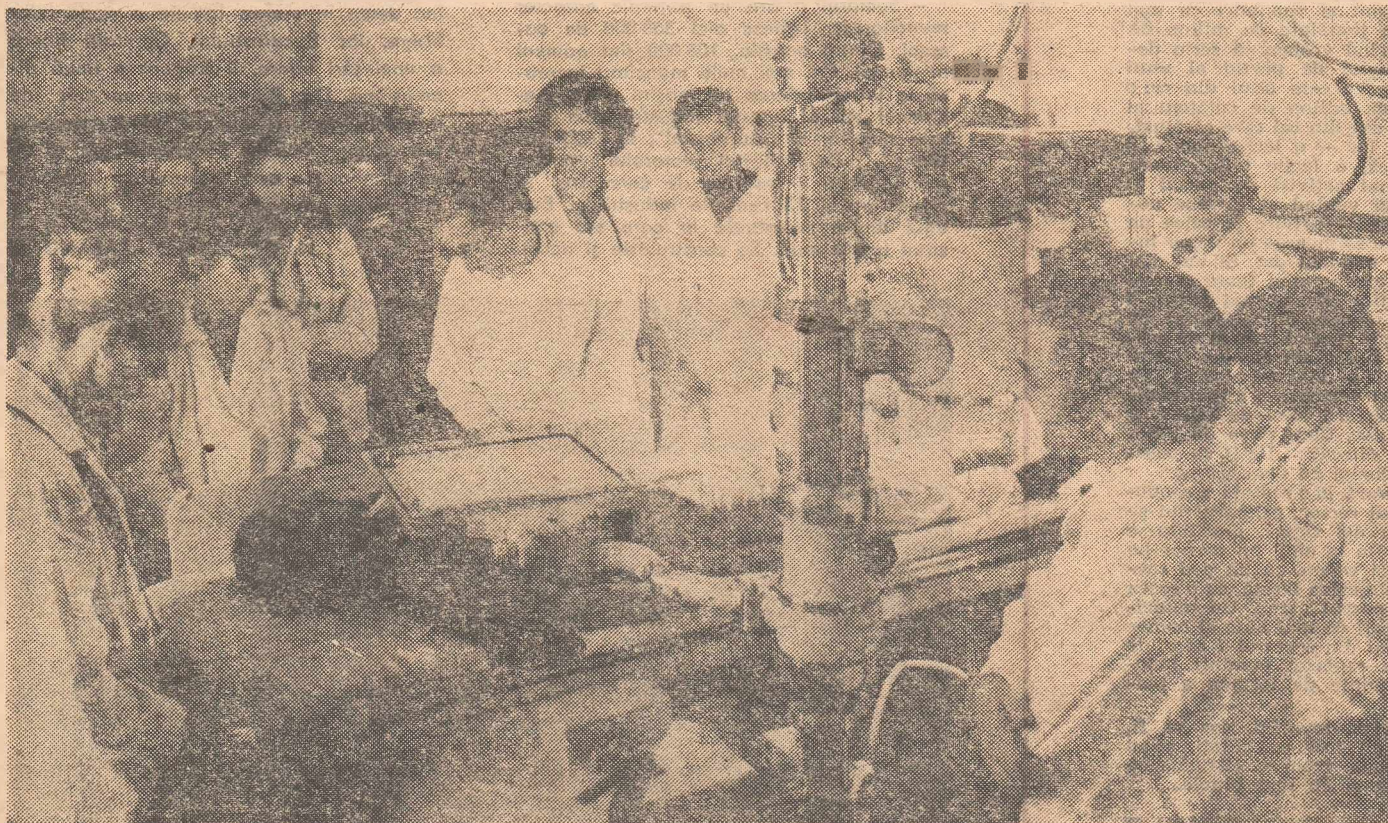
Cartierul Gheorgheni

dustrial. În același timp, se lucrează la hala turnătoriei de fontă pentru ca acest viitor gigant să-și dezvăluie cit mai grabnic puterile. Multi tineri, veniți din întreaga Transilvanie, se află acum aici și robotesc cu acea febrilitate caracteristică participării la marile evenimente, cu convingerea că această participare nu va fi doar un episod trecător în viața lor ci le va marca pentru totdeauna destinul. O mîndrie a industriei constructoare de mașini o reprezintă „Napomar”, unde se execută mașini de rectificat de mare precizie, cu parametri tehnici superiori, asimilate în acești ani ai cincinalului revoluției tehnico-științifice. „Carbochim”, care produce material abraziv, a raportat pînă acum peste 30 milioane lei peste prevederile planului. Alături, la „Clujeana”, e pe cale de dispariție noțiunea de deșeu prin folosirea aproape absolută a materiei prime. Vestita întreprindere este total integrată, dispunînd de fabrică de încălțăminte, tăbăcărie, sector de prelucrare a cauciucului și maselor plastice. Practic, producția se înnoiește aici an de an, în pas cu exigențele cumpărătorilor, existînd un foarte scurt interval între cercetare și aplicare. După cum ne spune tovarășul Gheorghe Luga, producția de încălțăminte a fabricii din anul 1918 se realizează azi în mai puțin de două zile iar cea de piei în mai puțin de o lună. În special după 23 August și mai ales în acești ani, sub conducerea partidului, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, oamenii din Cluj-Napoca, ca dealtfel oamenii de pe tot cuprinsul patriei, au izbutit să se înscrie în pas cu epoca, prin crearea unor noi valori spirituale și materiale, pentru împlinirea lor ca oameni ai acestui pămînt. La întreprinderea cu nume simbol — Unirea — care execută mașini pentru industria textilă s-a ajuns la fabricarea

unor adevărați coloși, ca mașina de filat viscoză, de aproximativ 18 metri lungime. Aici lucrează, printre alții, într-o adevărată unire și frăție, unire și frăție pe care o dau doar munca și aspirațiile comune, Cornel Olbretanu, Alexandru Kereky, Francisc Wild, Stecko Mikloș, Vasile Iacob, Victor Codre, Ioan Oprea, Paul Kutti, muncitori care își perfecționează necontenit pregătirea pentru a nu rămîne în urma exigențelor revoluției tehnico-științifice, învățînd necontenit pentru ca să cunoască toate dimensiunile umane. O vizită la fabrica de porțelanuri „Iris” demonstrează delicatețea unei meserii și priceperea de a executa porțelanuri care să rivalizeze cu cele mai fine porțelanuri din lume. Maria G. Popa este de la 13 ani în această fabrică și are o vechime în munca de decoratoare de 25 de ani. Destinul ei, așa cum singură spune, nu are nimic spectaculos. Soțul său lucrează tot la „Iris”. băiatul este student la matematică, au o locuință dată de întreprindere. Meseria a deprins-o cu multă răbdare, după zece ani de-abia a putut să afirme că da, acum știe atîtea încît poate să învețe și pe alții, dar nu se simte niciodată totuși stînjinită cînd trebuie să mai afle un lucru nou, cerut de mersul înainte al tehnologiilor de fabricare. Dacă e uimită de dezvoltarea pe care a luat-o fabrica? Nu, de ce, e foarte firesc să fie așa, nimic doar nu a venit aici din senin, ci prin muncă, multă muncă, dar despre muncă e foarte greu să vorbești, e mai bine să-ți vezi conștiincios de lucrul tău decît să te lauzi...

Ceea ce este tulburător la un oraș de mărimea sa este faptul că la Cluj-Napoca oamenii n-au acceptat și nu acceptă nici în continuare o limitare a orizontului lor. Niciodată ca acum, în aceste zile din preajma sărbătorii de la 1 Decembrie, orașul nu s-a prezentat ca un atît de puternic centru industrial și, în același timp, și cultural. Un amănunt revelator: zilnic, în librăria Universității, cea mai mare librărie de aici, se perindă 15 000 de oameni care cumpără cărți în valoare de 25 000 lei. Este o dovadă a dorinței permanente a clujenilor de a se instrui, de a se informa și de a cunoaște bucuriile artei. O aceeași situație se poate constata și la muzeul de artă sau la filarmnică și la teatru. Da, în actualul cincinal producția globală a industriei clujene va crește cu aproximativ 74,2% în comparație cu 1975, iar industria constructoare de mașini va înregistra o creștere de 228,5%. Dar, în același timp, Cluj-Napoca rămîne al doilea centru universitar al țării, lumea studenților adăugînd încă o trăsătură la chipul orașului.

Cluj-Napoca își scrutează nu numai trecutul, trăiește nu numai în prezent ci caută să afle cu un ceas mai devreme vești din viitor. O vizită la laboratorul județean de informatică, condus de tovarășul Vasile Peteanu, este absolut convingătoare. Într-un univers de calculatoare și tot felul de aparate sofisticate care par de neînțeles pentru un neinițiat se desfășoară o activitate care transformă în rigoare pasul înainte al locuitorilor de azi ai vechii așezări. Ei învață în permanență să trăiască mai bine și conform realității în continuă transformare. La 60 de ani de la Unire, Cluj-Napoca se pregătește cu migală și pricepere pentru viitor, tocmai pentru a cînti așa cum se cuvine istoria și prezentul de care este mîndru.

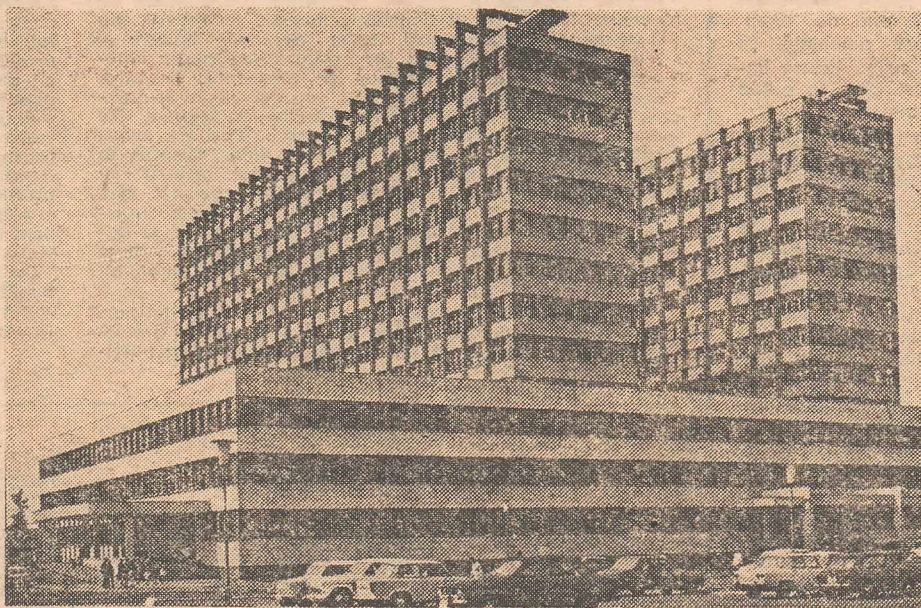
La Facultatea de medicină

GEORGE ARION ■

Un avanpost al sănătății publice: Spitalul județean Maramureș

Investiția

Spitalul județean Maramureș a fost, la ora construcției sale, clădirea cea mai îndepărtată de centrul orașului Baia Mare. Dar orașul a crescut precum voinicul din poveste, de la numai 20 000 de locuitori în 1955 la peste 100 000 în momentul de față. Și astăzi spitalul este înconjurat de un mîndru cartier de blocuri. Este construit după un plan simplu: o „bază” în formă de patruleter, cu parter plus două etaje, care susține un „H” de alte nouă etaje, în fapt partea așa-zisă „hotelieră” a spitalului, care găzduiește cei 1 357 de bolnavi. Pînă la etajul al doilea, deci în cadrul patruleterului ce formează „bază”, se află partea fierbinte a spitalului: dispensarul policlinic, toate serviciile de investigații și de laborator, ambulatoriul deci, dar și sălile de operație, secția de reanimare și terapie intensivă, blocul de nașteri și așa mai departe, în vreme ce restul spitalului, „H”-ul de care am vorbit mai înainte, cuprinde doar camere cu două sau trei paturi, săli de mese și grupuri sanitare, camera de gardă a asistenților — deci multă liniște pentru bolnavi, deloc deranjați de acel du-te-vino caracteristic etajelor inferioare. De reținut este faptul că întregul grup gospodăresc (bucătărie, spălătorie, ateliere etc.) este scos în afara clădirii principale, de care e legat printr-un tunel subteran. Spitalul posedă și o gospodărie anexă de unde o aprovizionare mai bună cu carne proaspătă și o economie considerabilă a cheltuielilor. În cadrul spitalului lucrează peste 80 de medici și aproximativ 500 de cadre medicale, plus infirmiere, îngrijitoare și alți încadrați, adică un total de cam 1 400 de oameni ai muncii pentru un număr aproape egal de bolnavi, deci cam bolnavul și omul muncii, după cum se exprima asistentă-șefă, dar desigur că lucrul acesta se petrece exact după normativele în vigoare ale ministerului de resort. Dotarea spitalului este dintre cele mai bune în țară, de nivel competitiv cum ni s-a spus, adică opt săli de operație, plus trei săli de urgență operative, laboratoare clinice, de radiologie și biochimie, un laborator de medicină nucleară, o bază de balneofizioterapie bine pusă la punct, farmacie proprie și așa mai departe, adică absolut tot ce este nevoie pentru un spital modern, ce reușește să se gospodărească singur. Policlinica județeană, aflată în incinta spitalului, acordă prin cele 26 de cabinete ale sale un număr de 1 524 de consultații în medie pe zi și 1 000 de tratamente. Au loc în fiecare zi, tot în medie desigur, 2 667 de analize de laborator, 463 de radiografii și radioscopii, 742 de proceduri de balneofizioterapie, 163 de bolnavi trec pe la laboratorul de explorări funcționale și 19 pe la cel de medicină nucleară. Mai mult ne spune directorul Constantin Opris, „Avem desigur și gânduri mai mari, cum ar fi înființarea unei policlinici „muncitorești”, punerea la punct a unui sistem de „sanatorizare intersuturi”, în cadrul căruia minerii să treacă prin mijloace complexe de recuperare fiziologică, în săli cu oxigenare, gimnastică respiratorie și așa mai departe, de cite ori ies din mină”. Revenind la cifrele statistice, e bine să arătăm că județul Maramureș este unul dintre cele mai sănătoase ale țării, adică

avind o populație tinăra și sănătoasă, motiv de mîndrie și pentru cadrele rețelei sanitare.

Cadrele medicale

Sînt 80 de medici în spitalul județean, dar, iată, în jur de 500 cadre sanitare cu pregătire medie, lucru care arată limpede că viața într-un spital rămîne extrem de strîns legată de asistenta și sora medicală, de comportarea și felul în care știu să-și facă meseria. O hotărîre foarte înțeleaptă a conducerii spitalului a fost desigur aceea de a se ocupa cit mai mult cu puțință de personalul medical. Teza pe care directorul Opris a susținut-o la București, în cadrul Centrului de perfecționare a cadrelor de conducere, s-a numit pur și simplu „Optimizarea procesului de vindecare a bolnavilor și a indicatorilor economici prin ameliorarea comportamentului etic într-o unitate spitalicească”. Cu alte cuvinte, unde sînt asistente și infirmiere bune, disciplinate mai ales, bolnavii se vindecă mai repede! La Baia Mare a fost creată în acest scop chiar și o funcție nouă, cea de asistentă-șefă de spital. Funcția este ocupată de asistenta principală Lucreția Titircă, o femeie extrem de energică și de stăpînă pe meseria sa, care nu tolerează nici cea mai mică abatere din partea cadrelor medicale aflate în subordinea sa. Se spune că într-o zi directorul spitalului a dat peste o asistentă îmbrăcată cam neglijent și i-a atras atenția. Speriată, asistenta ar fi spus: „Nu se va mai intimpla, tovarășe director, dar vă rog să nu mă spuneți tovarășei Titircă!” Sînt, pe de altă parte, de reținut cîteva măsuri organizatorice foarte bune luate în spital, pentru îmbunătățirea comportamentului personalului medical și creșterea competenței lui. Astfel, din dispoziția asistentei-șefă de spital, deseori se fac controale încrucișate între secții, adică asistentele de la oftalmologie, de exemplu, le controlează pe cele de la pediatrie, cele de la pediatrie pe cele de la interne și așa mai departe, (cu atenție sporită pentru curățenia secției, distribuția medicamentelor, îngrijirea

bolnavilor, comportament general), acordîndu-se note. S-au făcut și o multime de fișe cu întrebări, de obicei cu caracter de urgență, la care asistentele trebuie să răspundă rapid, ca la un concurs „cine știe, cîștigă”. De exemplu: Ce este mai important de făcut la declararea stării comatoase? a) dăm primul ajutor; b) să chemăm medicul de gardă; c) să recoltăm material biologic în scop diagnostic; d) să se execute electrocardiograma; e) să instalăm o perfuzie... Desigur, numai un răspuns din acest test este cel bun. După „calificări”, urmează un concurs final, de obicei în sala Casei de cultură a orașului, unde ultima dată au participat peste 800 de spectatori! Un alt chestionar, de această dată răspîndit printre bolnavi, conține întrebări de felul următor: Cum apreciați comportarea personalului de serviciu, a infirmierelor, a surorilor medicale, a asistentelor (calm, răbdător, nervozitate, impatiență, rigiditate, indiferență, comunicativitate, politețe, atenție deosebită) — cum răspund la apel. Se fac o multime de lecții, pe grupuri de cite 80 de persoane, cu asistentele și îngrijitoarele, directorul Opris sau alți specialiști le vorbesc despre tot felul de lucruri, de viață și de muncă în egală măsură, străduindu-se să le convingă că un zîmbet face uneori mai mult decît un medicament, sau că în domeniul igienei nici o măsură nu este vreodată de prisos. Între alte consfătuiri și seminarii naționale pe care spitalul din Baia Mare le-a găzduit s-a aflat și cel cu igienistii din toată țara, și trebuie să spunem că specialiștii cu pricina au avut numai cuvinte foarte bune pentru felul cum au găsit lucrurile în Maramureș. „Nu sîntem încă perfecți, desigur, era de părere Lucreția Titircă, căreia i se mai spune și „Samantha”, pentru felul în care știe să apară, inopinant, în orice colț al spitalului! Ne vin mereu cadre noi, avem încă probleme de rezolvat, dar totuși, fără falsă modestie, cred că am reușit să fim printre cele mai bune colective din țară la capitolul disciplina și comportamentul cadrelor medicale medii! Lucru pe care îl considerăm de mare importanță pentru întregul proces al spitalizării”.

Medicii

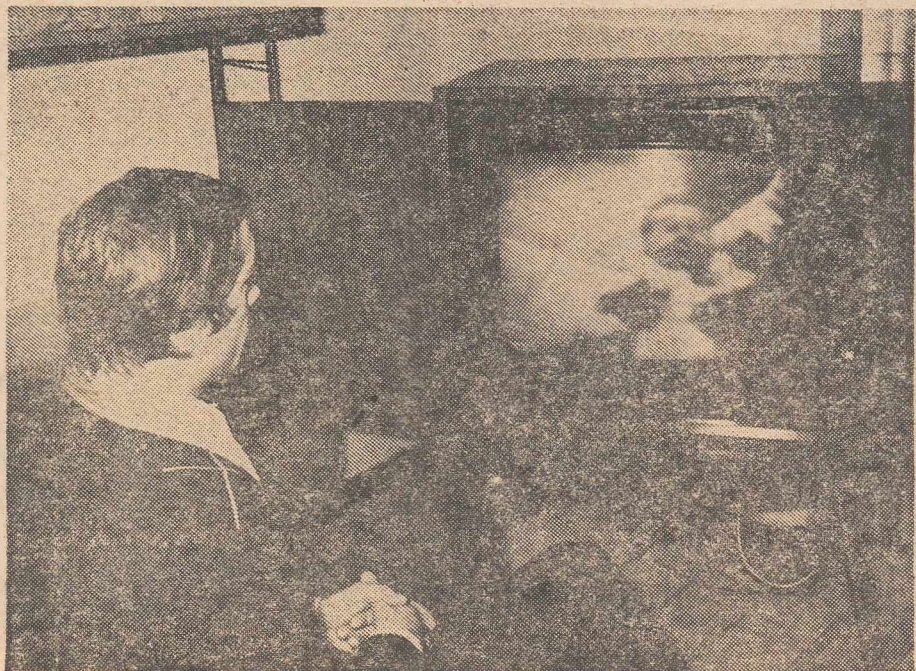
Am lăsat voită la urmă corpul medical de specialiști ai spitalului județean. El este un corp bine pus la punct, competent fără a fi cu adevărat de elită, dar totodată avînd calitatea de a încerca permanent să se adapteze la problemele medicale specifice zonei în care își desfășoară profesia. Desigur, pînă nu demult, puțini erau absolvenții Facultății de medicină care cereau să vină la Baia Mare. Nu același lucru se petrece astăzi, cînd în Maramureș există unul dintre cele mai bune spitale din țară. Între somitățile spitalului urmează să-i cităm pe Mircea Fărcășanu, șeful laboratorului de medicină nucleară (în cadrul căruia s-au făcut explorări prin scintigrafia pulmonară de perfuzie la un număr de peste 4 000 de muncitori), Günther Schmidt, oftalmolog de mare renume, Alexandru Fekete, urolog, Liviu Dragomir, neurolog, Alexandru Lupșa, orelist, Ștefan Werner, internist, Ioan Rus, ortoped, sau mai tinărul Nicolae Ionescu,

specialist în chirurgie plastică și reparație, cel a cărui nobilă misiune este, între altele, de a repara miinile oamenilor. Nu trebuie desigur să-l uităm pe medicul Constantin Opris, 54 de ani, specialist pediatru, care îndeplinește de peste 25 de ani funcții de conducere, astăzi director al spitalului și director al Direcției sanitare a județului totodată. Lor, ca și altora, pe care nu i-am numit din păcate, li se va adăuga nu peste mult timp și cunoscutul doctor Ioan Puscas, care a convenit cu conducerea spitalului din Baia Mare pentru înființarea unei secții de boli gastro-duodenale, în cadrul căreia să fie acordate tratamente după metoda originală a medicului din Șimleul Silvaniei. În ceea ce-l privește pe doctorul Eugen Duda, șeful secției ginecologie II, un specialist în combaterea sterilității și a infertilității, rezultatele sale sînt foarte vizibile cu ochiul liber, ele reprezentînd peste 1 300 de copii născuți de mame care, uneori, își pierduseră orice speranță de a aduce pe lume un urmaș. Doctorul Duda are un dosar plin cu fotografii, pe care le arată cu vîdită mîndrie. Sînt copiii „lui”, mii de copii aduși pe lume în cei peste 20 de ani de cînd se ocupă de combaterea sterilității. Pe spatele fotografiilor se pot citi cîteodată rînduri emoționante și amuzante totodată, cum ar fi: „Mii de mulțumiri pentru că m-ați adus pe lume, Horia”, „Fiți mîndru de nobila dv. meserie. În semn de recunoștință pentru existența mea! Cătălin”, sau pur și simplu „De la Bety, cu multă dragoste pentru... barză”. În fapt, la spital am găsit o corespondență mult mai vastă, trimisă de vechii pacienți în semn de recunoștință pentru cei care le-au redat sănătatea. Mulțumește Elena Neagu, fiica unui muncitor din Galați, căreia doctorița Elvira Băgăluț și alți

medici oftalmologi i-au dat dreptul de a vedea după o operație care a durat citeva ore și o așteptare de 19 ani, tinăra amintită fiind suferindă din naștere de o cataractă congenitală. Mulțumește Ecaterina Taragos, din R.P.U., care, venită la o rudă din Tăuți-Măghrus, a suferit un infarct miocardic și a fost salvată de doctorul Ștefan Achim și colaboratorii săi. Primesc deosebite mulțumiri medicii Al. Fekete, cunoscutul urolog, ca și Ioan Roman, cel care, fiind de gardă într-o noapte, n-a ezitat nici o clipă aflînd că o gravidă se află într-o stare foarte gravă și s-a culcat imediat pe masa de transfuzie, salvînd cu singele său de donator universal o viață de om. Sînt numai cîteva argumente suplimentare pentru a atesta încă o dată nobila meserie a medicilor spitalului județean din Baia Mare, înalta lor conștiință, de medici-comuniști, față de care minerii, metalurgistii sau ceilalți oameni ai muncii din municipiul Baia Mare sau din județul Maramureș au deseori gânduri de recunoștință și admirație. Cu alte cuvinte, iată, la Baia Mare societatea de azi a construit un spital minunat, de excepție chiar, iar oamenii care lucrează în el se străduiesc să fie la înălțimea a ceea ce li se cere, a nobilii lor profesii.

DUMITRU GRAUR

Palenque

2.

De fapt, jungla nu s-a recunoscut nici acum învinsă. Ea renaște mereu, într-o încâpătinată revanșă împotriva acestor temple și piramide care au îndrăznit să sfideze deopotrivă singurătatea și timpul. Neînduplecată, tenace și răbdătoare, stă la pândă, somnolind la soare nu numai dincolo de ultimul templu, ci și aici, lângă noi, deoarece hrănită și aștitată de ploile calde, iarba poate deveni oricând o forță oarbă, tentaculară. În fiecare lună, ne lămuirește ghidul, trebuie curățate ierburile care amenință să cotropască templele. Ca o sălbăticiune ce se tirăște imperceptibil spre ruine, așteptând momentul când va putea sări asupra tuturor lucrurilor logice de aici...

E cald, e zăduf, mi s-a făcut sete și am o dorință irepresibilă să mă răcoresc în riul care curge dincolo de incinta arheologică. Otium, îi spune numele ghidul. Căderea mă duce pînă acolo. Mă spal pe față, pe trupul gol pînă la briu și-mi cufund obrazul în această apă rece care seamănă cu riurile de munte din copilăria mea. O piatră rituală de sacrificii dogorește în apropiere goală. Tresar. De ce? Privesc căderea ce urcă printre arborii tropicali de-a lungul acestui riu plin de umbre și de mister... Jungla? Sau prejudecățile, greșelile, partea de junglă din mine? Ce anume mă persecută în această amiază care seamănă cu o hieroglifă luminoasă? Firește, e un har să crezi că în deșert, cu cit nu trece nimeni, cu atât Fata Morgana strălucește mai des la orizont. E însă și mai important, probabil, să constăți, chiar în inima junglei, câtă nevoie avem de lucruri normale... Imi iau coiful de hirie care mă apără de insolamție și mă întorc la ceilalți. Piatra de sacrificii rămâne în urmă. Doar această oră plină de soare, de recunoștință și de regrete moare pe ea. Această amiază care putea arăta altfel, anostă, și care, dimpotrivă, (prin ce taumatargie?) face pietrele să vorbească într-un limbaj ușor de înțeles, deși cei obișnuiți să măsoare totul foarte exact ar avea serioase rezerve în legătură cu el. Amețit de soare, nu mă realizez prea bine că mă găsesc în cea mai vestită zonă arheologică din Mexic, sansă fericită și rară, și nu-mi pot permite luxul de a mă lăsa pradă reveriei; cel mai înțelept lucru pe care ar trebui să-l fac (nu asta mi-ar sugera cineva care nu cunoaște rolul soarelui la Palenque?) ar fi să văd cu maxime scrupulozitate tot ce se poate vedea în câteva ore, profitând de conjuncția norocoasă care m-a adus aici... pentru gînduri voi avea vreme destulă mai tîrziu, cînd această amiază tropicală mi se va părea un vis echivoc al memoriei mele... Continui să ignor însă favoarea întâmplării și mai merg un timp într-o stare de vagă hipnoză luminoasă, atent la treptele calde ale piramidei și la tăcerea junglei...

Am spus „piramidă”. Am greșit. În realitate, toate templele de aici sînt construite pe cite o piramidă. Mă uit în jur și încerc să rezum... „Templul Craniului” (numit astfel după un relief în stuc reprezentîndu-l pe zeul morții), „Templul jaguarului” (oficial „templul leului”, nume rămas de la contele de Waldeck care nu se sînchisea de diferența dintre lei și jaguari), „Templul Soarelui” (pe fiecare latură e sculptat un preot aducînd ofrande soarelui care e susținut de două lănci încrucișate), „Templul Contelui”, „Templul Inscripțiilor”, „Palatul”... Multe basoreliefuluri... Pasărea sacră *quetzal*, un fir de porumb plantat într-un vas de jad (simbolul apei), o mască, semne astronomice, un personaj sașiu (defect foarte apreciat de mayași care puneau amulete între ochii noilor născuți ca să devină sașii), un disc al lunii, un șarpe, Chaac (zeul apei la mayași), hieroglife, Bolontiku (zeul nopții), o ceremonie de pedepsire, un I. (simbolul zeului vîntului), vulturi păstrînd încă urme de albastru și roșu (la apogeu sau orașul era colorat), zeul porumbului (venerat de toate triburile din vechiul Mexic pentru motive lesne de înțeles dacă ne gîndim că și azi porumbul deține un loc esențial în hrana locuitorilor de aici)... Cea mai înaltă piramidă e cea deasupra căreia se ridică Templul Inscripțiilor. În 1949 arheologul mexican Alberto Ruz a descoperit aici, sub lespezile de la intrarea templului, o scară ce cobora înăuntrul piramidei. I-a trebuit aproape un an ca s-o degajeze și să ajungă la un tunel, urmînd drumul arătat de un șarpe sculptat în piatră. După trei ani de așteptare încordată în care a avansat centimetru cu centimetru, Alberto Ruz a pătruns într-o criptă unde nu intrase nimeni de trei-sprezece secole. Acolo a găsit un imens sarcofag supravegheat în tăcere de zeii nopții. Deschizîndu-l, a găsit un nou sarcofag, iar înăuntrul acestuia, înmormîntat, un personaj enigmatic, înconjurat de podoabe și ofrande, purtînd o mască de mozaic cu ochii de obsidian. Era o descoperire senzațională, poate cea mai neașteptată de la cunoașterea piramidelor mexicane. Pînă la acea dată toată lumea era convinsă că, spre deosebire de piramidele faraonilor, cele din Mexic nu sînt necropole, fiind construite numai ca bază pentru temple. Și deodată acel cavou somptuos... Nicăieri în altă parte arheologii n-au găsit în piramidele din Mexic vreun alt tezaur sau vreo altă necropolă, dar un semn de întrebare există acum... Dealtfel, jungla acționează după aceleași legi ca nisipul. Sfinxul mutilat de nisip e înlocuit aici cu zei mutilați de liane... Dar oare e nevoie de un sarcofag pentru a vorbi de sensul piramidei în confruntarea cu timpul? Indiferent de scopul pentru care a fost ridicată, ea ne întărește încrederea în miinile omenești. Dincolo de asta numai ochii Sfinxului sau ochii de obsidian știu ce se află... Și, oicum, aceste piramide ne spun, probabil, nouă altceva decât celor care le-au clădit. Dacă pe mayași îi ajutau să se apropie de cer, pe noi ne învață să ne apropiem de dragostea care face pămîntul să înflorească. Lunga lor agonie în junglă le-a condus, se pare, spre adevărata menire, determinîndu-ne să ne întrebăm: la ce servesc aceste altare de piatră dacă nu pentru religia frumuseții lumii? La urma urmei, lecția junglei este aceeași cu lecția labirintului. Cine n-are încredere în firul Ariadnei n-are nici o șansă să scape de dezordinea lor... Spun asta ca și cum aș fi știut vreodată să folosesc cum trebuie acest fir. Dar nu-i nimic. Cel puțin am fost convins mereu că există și nu l-am disprețuit niciodată.

OCTAVIAN PALER

Cronica TV

Două reușite ale genului

Joi seara pe micul ecran — o piesă de o nobilă și cuceritoare simplitate: *Examen* de Alecu Popovici, în regia Olimpiei Arghir. Lipsită de replici savante, de ciocniri violente, de răsturnări spectaculoase de situații, desprinsă din imediata vecinătate a cotidianului faptic, lucrarea ne aduce prin mijlocirea artei scenice un strop de viață autentică, atât de aparent banală și monocromă în desfășurarea ei liniară.

Patru tineri bacalaureați își pun eterna întrebare: încotro? Ajuși în pragul opțiunilor profesionale cu pasiuni latente și predispoziții incerte, incurajați sau debusolați de îndemnul celor din jur, băieții și fetele lui Alecu Popovici promovează sau rămîn corigenți la acest dificil examen de conștiință. Tesătura dramatică este și ea dintre cele mai cunoscute și obișnuite. Mama își dorește băiatul medic sau inginer, dar acesta preferă să lucreze într-o uzină. Tocilara ochelaristă, iubită de omonimul ei de sex opus, suspină în tăcere de dragul băiatului frumos, căruia însă îi fug ochii după colega sa mondenă și veleară, pornită, fără șanse, să devină actriță. Savantul intransigent maschează sub morma profesorală sentimente alese și decepții sentimentale, inginerul și tehnicianul sînt oameni dintr-o bucată, portarul pinteos se dovedește pehliivan și amoral și așa mai departe.

Autorul preferă, așadar, personajele date, arhetipuri devenite clasice, dar o face cu o remarcabilă inteligență artistică evidentă, pas de pas, grație minuției arti-

zanale, subtilului sondaj psihologic, umorului discret și mai cu seamă întregii suite de replici banale gîndite cu înțelepciune. Piesa beneficiază de un plus de prospețime și datorită filmărilor în decor natural, sau ceea ce ne îndeamnă să o asemănăm cu un foarte izbit reportaj de actualitate. Dintre tinerii interpreți ne-au plăcut Geo Costiniu și, în mod deosebit, Horațiu Mălae, care anticipează un actor cu virtuți de excepție. Bună, ca de obicei: Radu Beligan, Liliana Tomescu, Dem. Rădulescu, Amza Pellea. Decent, fără stridențe, dar și fără strălucire, jocul Gildei Marinescu, Vivianei Alivizache și al Virginiei Dobrovici.

În drumurile sale europene, Aristide Buhoiu se recomandă în continuare un excelent reporter de televiziune. Popasurile filmate în Austria cuprind aceeași poezie discretă și încărcătură emoțională, același gust al ineditului și aceeași preferință acordată comentariului concis, la obiect. Sosit la Salzburg și Viena pe urmele unei întregi armate de reporteri, care au scotocit tot ce era de scotocit și au vorbit în toate limbile pămîntului despre locurile în care a trăit, a creat și a pățit W. A. Mozart, reporterul nostru izbutește cu toate acestea să ne prezinte însemnări de o remarcabilă prospețime. Pe locul obișnuitului Baedeker filmat, al comentariului tributar pliantelor turistice, o emisiune profund originală, bazată pe documente de ultimă oră și adusă aproape de sufletul telespectatorului român prin ideile de legătură cu momente și personalități ale vieții noastre artistice și culturale.

Nu vom gresi prea mult, sper, anticipînd viitoarele reușite ale ciclului. Sîntem aproape siguri că viitorul popas vienez va face în continuare deliciul amiezilor noastre duminicale.

LIVIU TIMBUS

Bucuriile creației

„Cu bucurie vă încunostîntăm că în ziua de 24 noiembrie 1978, orele 15, va avea loc solemnitatea decretării Teatrului din Tirgu Mureș ca Teatru Național. Vă așteptăm cu drag.”

Minunată știre pentru toți iubitorii de teatru și, mai ales și într-un fel special, pentru cei care scriu cronică viciu teatralului. Să răsfoim, cit de cit, pagini din cronică Teatrului din Tirgu Mureș, ca să înțelegem temeiurile sărbătorii sale de azi:

La 10 martie 1946 a avut loc spectacolul inaugural al uneia dintre cele dintîi instituții de artă izvorită, concret, din politica culturală și națională a Partidului Comunist Român: Teatrul de stat din Tirgu Mureș.

Urmează ani de muncă, de eforturi, de edificare, de afirmare, de reușite. Într-un cuvînt, de artă care a fost prețuită moral și respectată și material: la 13 octombrie 1973 a fost inaugurată — de către însuși președintele țării — noua casă a teatrului. O casă care este o capodoperă de artă arhitecturală modernă, cu putere de prestigiu în timp, purtînd semnătura de clasă a arhitectului Constantin Săvescu; o casă în care spectatoriul sînt înconjuțați de măreție și intimitate, de sobrietate și tandrețe, de stil și personalitate; o casă în care toți cei două sute de oameni ai muncii care alcătuiesc, acum, colectivul încheag și puternic al teatrului — fie artiști-timpieri, ori mecanici, ori pictori, ori peruchieri, ori administratori de garderobă, ori croitori, ori ai mecanicii instalațiilor, ori ai administrației, ori tapițeri, ca Ioan Filip, Schneitchoffer Karoly, Lantos Judit, Végő Judit, Șerbán Gyula, Nagy Ferenc, Bardos Jolán, Demeter Sándor, Gheorghe Iulian, Lupu Ilie; fie artiști ai scenei, ca această mare și iadragită actriță, Kőszegi Margit, care, la 76 de ani ai dîmneaei, nu-și îngăduie nici o zi în care să nu intre în teatru; fie români, fie maghiari — au, fiecare în parte și toți împreună, un optim-modern loc de muncă.

Și iar ani de muncă, de creație, de împliniri. Acordarea celui mai înalt titlu — acela de Teatru Național —, la care aspiră orice colectiv de oameni de teatru autentic, s-a făcut, în primul rînd, pentru că munca dîmneaei a meritat-o. E greu să reamintesc aici mulțimea de premii de stat și titluri onorifice acordate unor membri ai colectivului teatrului din Tirgu Mureș, cit și a celor acordate unor membri ai colectivului teatrului; dar mă simt obligat să amintesc măcar de momentul 1957, cînd foarte marii personalități actoricești care a fost Kovács György i s-a acordat titlul de Artist al poporului; de momentul 1961, cînd, cu prilejul Decadei dramaturgiei originale contemporane, premiul I a fost acordat actorului, artist emerit, Lohinszky Loránd; de momentul 1971, cînd, cu prilejul Festivalului național de teatru, arta teatrală țigurmureșeană a obținut, cu spectacolul „Înainte de potop”, și premiul de spectacol, acordat întregului colectiv al spectacolului, și premiul I, acordat marelui regizor Harag György,

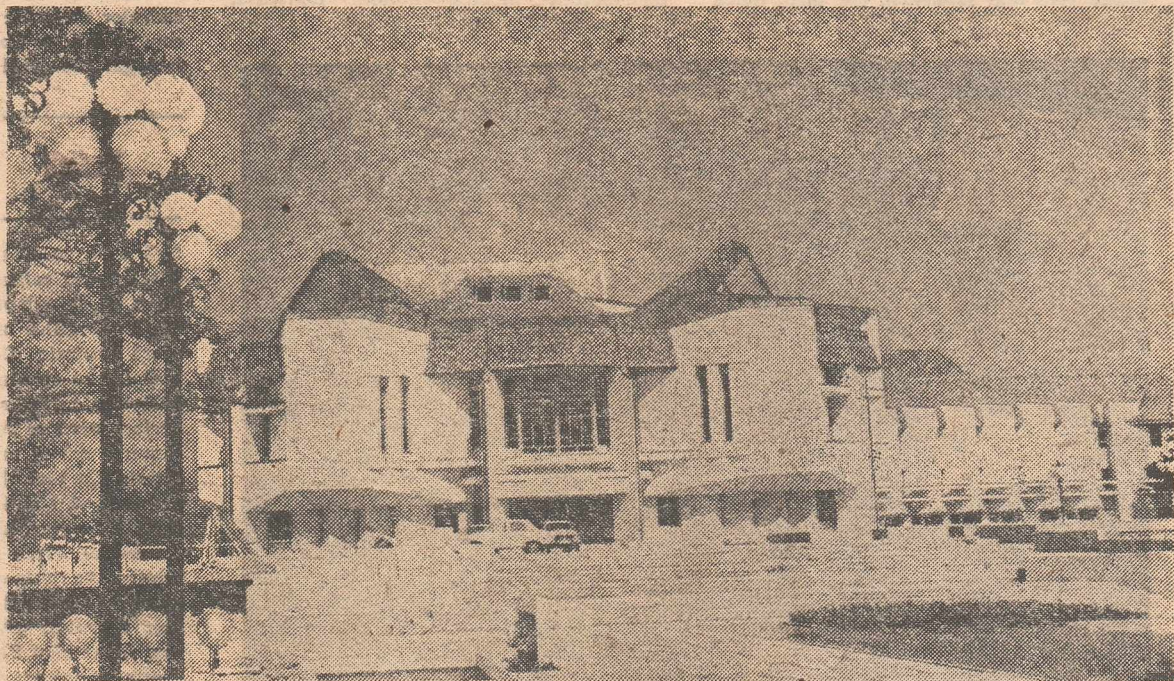
și premiul I, acordat scenografei Florica Mălureanu, și premiul II, acordat actriței Tanai Bella. Cum, de asemenea, trebuie recunoscute succesele continue ale teatrului în ultimii doi ani: în 1977, la faza finală a Festivalului național „Cîntarea României”, premiul I, pentru spectacolul „Procesul Horia”, realizat la secția română a teatrului, și premiul III, pentru spectacolul „Două ore de pace”, realizat la secția maghiară a teatrului; în 1978, la Festivalul teatrului contemporan de la Brașov, premiul pentru spectacolul cu „Noaptea cabotinelor” de Romulus Guga — realizat la secția română — și premiul pentru spectacolul cu „Bocet vesel pentru un fir de praț rățacitor” de Sütő András — realizat la secția maghiară; trei premii individuale la Toamna teatrală la Botoșani, pentru spectacolul cu „Domnișoara Nastasia”; precum și premiul pentru cel mai bun spectacol, obținut cu piesa „Moartea lui Tarelkin”, la Birlad, la Colocviul regizorilor din teatrele dramatice.

Dar la Teatrul din Tirgu Mureș, la amîndouă secțiile, nu se găsește doar muncă eficientă și artă de calitate, ci și o bună gîndire despre rostul colectivului, în prezență și viitor: oamenii de-acolo se străduiesc să ne fie și să-și fie contemporani, la zi contemporani, se simt responsabili față de publicul lor. Faptele teatrului dovedesc că acesta este condus potrivit unei strategii — artistice și politice — lucide, realiste, angajate, comunist militante. Și mai dovedesc, faptele teatrului, că acolo munca se face și cu mult, mult suflet. Mărturisesc, cu emoție și luciditate, tovarășul Dan Alexandrescu, regizor și director al teatrului: „Am sentimentul încheierii unei etape din viața mea artistică. Un sentiment, firește, de satisfacție, dar, mai mult, un sentiment de foarte mare răspundere. Mi-e inima plină de bucurie și mintea plină de gînduri de viitor.”

Firește, oamenii artei teatrale din Tirgu Mureș și-au trimis gîndurile lor și sentimentele lor către conducerea partidului, către tovarășul Nicolae Ceaușescu. Gînduri și sentimente de recunoștință: „Colectivul de oameni ai muncii de la Teatrul Național din Tirgu Mureș vă adresează, din adîncul inimii, cele mai calde mulțumiri pentru înalta cinste făcută muncii noastre, împreună cu sentimentele de adîncă recunoștință și aleasă dragoste, pentru prodigioasa activitate ce o desfășurați, spre binele și fericirea României socialiste, a tuturor fiilor ei”. Gînduri și sentimente de angajare și responsabilitate: „Vom face din munca noastră o forță mereu arzînd pentru întărirea frăției tuturor fiilor acestui pămînt, fără deosebire de naționalitate, oferînd cu inima deschisă tuturor semenilor cit mai mult din ceea ce ei ne-au dat cu atîta generozitate. Alături de colegii din întreaga țară, vom răspîndi necontenit cuvîntul și învățătura partidului, măreția și omenia, dreptatea și demnitatea acestor minunați ani de eroism constructiv”.

La Tirgu Mureș există încă un exemplu de ce înseamnă muncă în pace, muncă pentru zidire, muncă pentru viață, muncă pentru viitor, muncă pentru fericire.

NELU IONESCU

Teatrul Național din Tirgu Mureș

Rubrica mea

Imnele Transilvaniei

Titlul pe care Ioan Alexandru și l-a ales pentru noul său volum nu corespunde exact conținutului, care ne oferă poeme închinare nu numai marilor personalități de peste munți (Gelu, Șincai, Horia, Iancu), ci și muntenilor (Mircea cel Bătrîn, Neagoe Basarab, Mihai Viteazul, Nicolae Bălcescu) și moldovenilor (Bogdan, Alexandru cel Bun, Ștefan cel Mare, Eminescu).

În cartea lui, Impunător volum în-8, de 292 de pagini, care se deschide cu poezia Patria, începe toată țara, cu eroii, cu priveliștile, cu vietățile și plantele ei. Într-o impresionantă frescă. Și iată că, poezia cu acest titlu ne dă și cheia universului poetic al lui Ioan Alexandru: lumina, divulgată în acest armonios lied, pe care-l reproducem în extenso:

„La-nceput era lumina / Și lumina era duh / Și din duh s-a făcut apa / Care tremură în stuh // Iar din apă vine cerul / Și din cer columbul sfânt // Cu o creangă brumărie / S-o împline în pământ // Ca un pom slăvit să crească / Și în umbra lină-a lui / Să vad fluturi pe scară / Cu dreapta la căpății. // Și dormind să îmi apară / Zilele de la-nceput / Cum întâiul crin în floare / Din lumină s-a făcut“. (Frescă)

În cosmogonia lui Ioan Alexandru, așadar, toate stihile și apoi tot universul s-au ivit din acest element primordial, lumina, care scaldă, adeseori însoțită de epiteta lină, toată făptura, însuflețită și neînsuflețită. Sintagma, lumină lină, de derivație liturgică, indicând Logosul iohanic, cum ar spune învățatul poet, are în opera lui un sens laic, omenesc, mărturisind optimismul funciar al poetului, chiar dacă unele din poemele sale sint pătrunse de spaimă escatologică, amintind de departe, izvorul primordial: expresionismul german. Cum însă unul dintre zeii lui Ioan Alexandru, alături de Pindar, este Hölderlin, ale cărui imne le-a frecventat tot atât de atent ca și pe acelea ale aedului thessalian, el știe să și înăbușe plînsul interior, al eului însingurat, ca să dea glas poetului cetății, sau, cum îi place să spună, poetului comunitar, al nației întregi.

Dacă am încerca a pătrunde mai adânc în miezul de foc al inspirației poetului nostru imnic, poate l-am surprinde aspirația secretă de a reîncarna vocația profetică a lui Nicolae Bălcescu, chiar dacă ar fi să-i îmbrace

„Cămașa messianică țesută din
Furul roșu unic singe scurs din casă-n
Casă și din poartă-n poartă, din om în om...“
(Imnul lui Nicolae Bălcescu)

Pe urmele lui Coșbuc și ale lui Goga, Ioan Alexandru ne dă, pe planul secund al cărții sale, o nouă monografie a satului transilvan, ai cărui modești eroi sînt din rîndurile anonimilor, ale celor neluși în seamă, cum ar fi Oarba:

Unitatea națională
în literatura română

Scriitorul român a însoțit totdeauna marile evenimente ale istoriei noastre naționale. Anul revoluționar 1848, Unirea Principatelor din 1859, Războiul pentru independență din 1877, au fost immortalizate de către Alecsandri, Alexandrescu, Bolintineanu, Coșbuc, Duliu Zamfirescu și alții alții. Era, de aceea, întru totul de așteptat ca marele act al unirii din 1918, așteptat de secole, plătit cu nenumerate jertfe, să constituie una din temele predilecte ale literaturii. Se cuvine, mai întâi, să evocăm faptul, semnificativ pentru patriotismul minutorilor cuvintului, că unii dintre ei și-au dat tributul de singe, căzînd eroic pe fronturile de luptă ale marelui război. Vor fi totdeauna pomeniți, în asemenea împrejurări, scriitorii ostași Ion Grămadă, un om învățat, autor al primei monografii despre societatea România Jună din Viena, Nicolae Vulovic, autor al volumului Ostășești, bine primit de critică, poetul Ștefănescu-Vultur, Mihail Săulescu și Constantin Stoika, precum și alții. Pe front au luptat, de asemenea, Mihail Sadoveanu, Ionel Teodoreanu, Gib Mihăescu, Gheorghe Brăescu și Perpessicius (ultimii doi și-au lăsat în linile de foc cite un braț), Camil Petrescu (rămas cu o infirmitate a auzului) și alții alții. Iar literatura ce oglindește evenimentele legate de înfăptuirea unității naționale române, cuprinde opere poetice, în proză și teatru, al căror număr depășește chiar posibilitățile simplei enumerări. O constatare ce ni se impune aproape automat la o primă aruncătură de ochi peste bibliografia temei este aceea că aproape toți marii scriitori au contribuit, într-o măsură mai mare sau mai redusă, la zugrăvirea evenimentului și urmărilor sale. M. Sadoveanu prin romanele Strada Lăpușeanu, Trenul fantomă și Uvar, prin excelențele narațiuni din culegerile Frunze-n furtună, Căciștii albastru, Morminte sau Pagini singurate; Liviu Rebreanu prin nuvelele Catastrofa, Ițic Ștrul dezertor, prin romanele Calvarul și mai ales Pădurea spinzuraților; Ion Agărbiceanu prin povestirile intitulate Din război, și mai ales prin puternica năvălă Jandarmul; Perpessicius prin volumul Scut și targă; Cezar Petrescu prin romanele Intunecare, Ochiul strigoiului și Plecat fără adresă; Camil Petrescu prin Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război și poeziile din Cielul morții; Victor Papilian cu romanul În credința celor șapte sfinți; Hortensia Papadat-Bengescu prin romanul Balaurul; Alexandru Sahia prin nuvelele Înțoarcerea fetei din război și În cimpia de singe a Mărășeștilor.

Prima observație pe care am dori s-o formulăm cu privire la universul literaturii unității naționale, este zugrăvirea eroismului oamenilor simpli, sacrificiul firesc la care consimțeau, fără nici o emfază, fără vorbe inutile, cu încrederea deplină că săvîrșesc un act pentru care s-au luptat moșii și strămoșii lor.

O problemă specială ridică literatura despre război a lui Liviu Rebreanu. Scriitorul, se știe, provenea din Transilvania, de secole atășată abuziv imperiului austro-ungar, în ciuda predominanței numerice a populației românești și a vechimii ei milenare pe aceste meleaguri. Tematica nuvelei Catastrofa și a romanului Pădurea spinzuraților este strîns legată de această împrejurare și anume: românii transilvăneni care, administrativ, făceau parte din armata chezaroc-raiască, erau chemați să lupte împotriva fraților lor din România, care se găseau în tabăra adversă. Această era situația cehilor sau rutenilor, și ei reprezentați în roman cu mult relief, prin ofițerii Svoboda, Klappa sau Cervenco. Contradicțiile naționale îmbrăcau astfel aspecte de-a dreptul monstruoase, incompatibile cu demnită-

„Lelea Marie-i oarbă din naștere“
sau altă Lele Marie,
„La treizeci și ceva de ani de văduvie“
care-și așteaptă sfîrșitul, ori lelea Ana, pe care satul o prohodeste, într-un impresionant ritual (Litanie), sau Ioanul Danii, „văduvoi“ nemîngiat, căruia, din lipsa mîrierii lui,

„Cuptorul scoate toată ziua fum“
ori Lelea Tudosia, altă văduvă săracă, năucită de cînd omul ei a căzut în război.

Universul rustic n-ar fi întreg dacă i-ar lipsi vietățile domestice: Măgarul,
„Profetul oilor împovărat“
sau Oaia

„...răstîgnită-n furci de idealuri
Cu ochii verzi, profetici rotitori“
ori Șarpele, de veghe, în vie

„La căpățiiul fiecărui bob“,
și Păianjenii de toamnă, care

„Fac corturi mari de aur în care vor intra
Zvonuri cerești în veac în pribegie“.

Li se adaugă vegetația tutelară, cu Popul, care
„Își moaie-n tezer luminarea lină“
cu Macul, din al cărui potir

„Beau fluturii în lunile de foc“
cu Teiul care

„Aprinde-n mine candelile milei“
cu Stejarul, din cimitirul satului, cu clopotnița spartă,
cu Trestia cu trupul său

„de maică precurată“.
Satul e luminat de Coline line
„...peste care vin

Vulturi cerești și odihnesc în țară“.

În simbolică poetului, pasărea omniprezentă este însă Pelicanul, în a cărei legendă stăruie jertfa de sine, spîntecarea pîntecelui cu ciocul, ca să-și hrănească puilul:

„Se tînguie-n cetăți, se tînguie-n păduri / Se tînguie
în fiecare casă / Un pelican pribeg din răsărit / Și
toți l-aud și nîmănu nu-i pasă“.

Pelicanul, pînă la urmă, își divulgă secretul:
„Pelican singur Patria tuturor“.

Un alt rînd de poeme sint închinare soției (Ulvinei) și copiilor săi, iar cartea, părințolul lui, dînr-un adînc sentiment de familie, care întregeste profilul moral al Pindarului nostru, poet al cetății, al Patriei, al tradițiilor din vechime imemorială, al cîtorilor și mucenicilor naționali și sociali, al păcii și al Cuvîntului. Puterea morală a omului, ca și aceea a nației, e condiționată de virtutea constanței:

„În Patrie mă simt eu pe pămînt
Precum stejarul unui loc anume
Să fiu mișcat în taină de un vînt
Și să mă cheme pe un singur nume“.

(Statornicie)

Pe numele cel mic, de o răspîndire incalculabilă pe toată aria românismului: Ioan, înaintemergător pe sușul către creste al poeziei imnice.

ȘERBAN CIOULESCU ■

tea conștiinței. Rebreanu însuși avusese un frate, Emil, care murise spînzurat pe frontul de la Ghîmeș, sub acuzația capitulării în fața trupelor române și, fără îndoială, că acest eveniment intim a fost semnalul de declanșare a conflictului cărții. Eroul principal, Apostol Bologa, fusese, de mic, educat în spiritul datoriei, al respectului față de legile statului, condiție a echilibrului său sufleteș. În conformitate cu convingerile și credințele sale, pe front, ca ofițer, se comportă vitejește, e decorat și, ca o recunoaștere totală a meritelor sale, face parte din tribunalul militar care osîndește la moarte pe locotenentul ceh Svoboda, din armata austro-ungară, prins în timp ce fugea la „inamic“, adică la proprii săi frați. Totul se pare firesc prin prisma simțului datoriei pe care o învățase prin educația riguroasă primită în statul din care făcea parte. Treptat însă, dobîndește conștiința dramei prin situația de duplicitate pe care, fără voia sa, o trăia. Pădurile cu cehi spînzurați, drama lui Svoboda, încep să-l traumatizeze, fondurile adînci ale universului său interior, atîta vreme refulate și reprimite printr-o morală impusă, încep să se revolte. Astfel că, în momentul în care află că face parte din tribunalul ce trebuia să pedepsească pe țărani români din partea locului pe motivul fraternizării cu inamicul, adică cu trupele române, Bologa hotărăște să dezerteze el însuși dar, în drum spre frații români, e descoperit, prins și condamnat la moarte prin spînzurare. Răscolitor prin profunzimea analizei psihologice, prin complexitatea trăirii de către protagonistul a unor momente de o extremă tensiune, prin autenticitatea și veridicitatea reacțiilor sufletești, romanul analizează, cum s-a observat, „un caz de conștiință trăit sub presiunea fatalității istorice“. Destinul protagonistului cărții reliefează, în același timp, cu o mare capacitate de persuasiune artistică, sentimentul de solidaritate, înțeles pînă la limita sacrificiului, al românilor transilvăneni, asupriți de veacuri, cu conștiinții lor din vechiul regat. Dintr-o asemenea solidaritate, care s-a manifestat ca o nostalgie seculară, devine împlinire după primul război mondial, a rezultat cea sublimă adeviere sufletească a Transilvaniei la România. Reproducem un scurt fragment din Hronicul și cîntecul vîrștelor al lui Lucian Blaga, edificator pentru starea de spirit a aceluși istoric moment:

„Pentru marea, istorica adunare națională de la Alba Iulia unde s-a hotărît alipirea Transilvaniei la patriamă n-a fost nevoie de o deosebită pregătire a opiniei publice. Pregătirea se făcuse vreme de sute de ani... Pe vremea aceea nu erau microfoane, încît oratorii, cu glas prea mic pentru atîta lume treceau, pentru multiplicarea ecoului, de la o tribună la alta.

Evenimentul unității naționale a continuat să preocupe, peste decenii, pe scriitorii români. Într-o excepțională Baladă a unirii, scrisă într-un stil și cu metafore voit folclorice, Tudor Arghezi vorbește de cele „trei fecioare gemene“ (desigur Muntenia, Moldova și Transilvania) care și-au aflat o fericită unire.

Poezii remarcabile datorăm, de asemenea, lui Ioan Alexandru, Vasile Nicolescu, Tiberiu Utan, Mihai Beniuc, Petre Ghelmez ș.a. Iar Reporter în 1918 de Mihai Stoian este un indicu că și genul reportajului poate fi înobilat prin peceata marilor evenimente. Nu ne îndoim că cei 60 de ani de la 1 decembrie 1918 vor stimula inițiativa literare ale căror urmări ar putea îmbogăți tezaurul nostru literar. Adevărate unitate a națiunii noastre, realizată în socialism, își merită capodoperele.

Mergînd în întîmpinarea marelui deziderat al unității naționale, scriitorii români, de la vechii cronicari pînă la cei de azi, au slujit și slujesc, cu credință și devotament, această măreață cauză. Iorga, un adevărat apostol al unirii, spunea pe drept că „în chestiunea unirii scriitorul român a îmbrăcat armura omului politic și a oștanului“.

POMPILIU MARCEA ■

Cronica literară

Ion Gheorghe: „Dacia Fêniks“

„DACIA FÊNIKS“ este o ficțiune a poetului, ieșită din alăturarea unor expresii apropiate de sunet, probabil „Dacia Felix“ și „Pasărea Fêniks“. Peste cele două înțelesuri originare („Dacia Fericirilor“ și „Dacia Învierii“) se suprapune un altul: „Dacia — FARĂ FINE“. Ultimul este cel care se vede în chiar transcripția nominală. În Noimele poetul însuflețește sensurile, acum însuflețește literele. Ion Gheorghe continuă deci să

exerseze pe o temă care părea de mult epuizată. Și alții au făcut ca pietrele dacilor să vorbească, dar mijloacele diferă sensibil. Suprarealismul folcloric (mitologic) atinge pe alocuri în poem insolit pur. Fantezia are de invins de astă dată ceva mai inert decît materia cea mai dură: rudimentele de expresie și sens, „deshumate“ de poetul însuși. Citîndu-i textele, ne-am așteptat să ni se dezvăluie aici o lume. În locul ei descoperim numai rostire. E ca și cum poetul n-ar găsi în limbă suficiente cuvinte pentru ce el vrea să înfăptuiască. Nu-i rămîne atunci decît să le creeze singur, vrînd parcă să extragă protoistoria noastră direct din haosul logosului. Întregul poem e pus sub semnul unei invocații cosmogonice. O reproducem pentru solemnitatea ei „HAOS, Haos! / Opresc Lucrarea Ta. / Să-nceapă Opera Unicului!“

Volumul, subintitulat „poem didactic“, este compus din trei vaste cicluri „inițiatice“. Are întinderea unui roman nu numai dificil de rezumat, dar și de parcurs. Lăsăm deoparte repetițiile oboșitoare și încălțite, care întinocă idea. Poetul aspiră în fond la „veridicitatea de literă și spirit“ a textelor străvechi, arhaice. La drept vorbind, sugerează mai pregnant veridicitatea de literă decît pe cea de spirit. Se verifică astfel din nou că acolo unde istoria tace, poezia nu poate spune nici ea prea mult.

Străin însă de la bun început de orice scepticism, poetul face de fapt nu operă de cunoaștere ci de inițiere. DACIA FÊNIKS ar fi așadar un tratat de inițiere în misterele originii noastre. Reprezentările oscilează constant între istorie și mitologie, între realitate și irealitate. Nu sînt nici întru totul inventate, nici întru totul reproduce după un model anterior. În Cultul Zburătorului (1974) invențiile poetului erau oricum ceva mai limpezi. În poem totul devine dintr-o dată hermetic. Firește, construcția în sine e grandioasă, nelipsită de un anume farmec abstract. Ar fi nedrept să rămînă fără nici un ecou. Mai ales că, avem impresia, lirica lui Ion Gheorghe traversează deocamdată o criză acută de limbaj. Tensiunea aici nu este între sacru și profan, ci între viziune și echivalențele acesteia în expresie. Textele n-au cursivitate epică, decît izolat, ca în fragmentul „Ion Bozai-Zalmoks s-a dus la Marele Guru din Muntele Găina“, unde sugestia vizionară topește eventualele inadvertențe de sens. În rest poetul preferă notația abruptă, inscripțională și incantația imnică. O mitologie întemeiată exclusiv pe logosul literal (nu pe o ideologie) vrea să inventeze poetul. Se distanțează net de înaintașii săi — mai metafizici. Propriu-zis, el nu închipuie zeltății ci cuvinte — mai exact combinații de semne, aparent fără nici o noimă. Scrie undeva: „Ritul suprem este citirea Legăturilor dintre Alfa și Kapa; dintre inițial și Ze — A“. Pe această cale ajungă poetul la așa-numitele expresii „Logo-Astrale“. În clipa supremă însă inițiatul trăiește luminarea de sine: „Le mulțumim acestor toți. Cerem iertare Înaltei Lor Spirite de le-am stîrnit invocîndu-le. / Am simțit lîngă noi prezența Lor luminoasă / Alfel cum puteam eu ignorantul de mine, să-nțeleg și să traduc Graiul Graiului... Mecanismul profund al unei astfel de poezii constă în a însufleți „Formele Nominale“, concepute ca „similare pămîntului, apel, focului și aerului și etherului“. Identitatea cuvînt-natură anticipă identitatea mitologie-istorie. O formulare ca aceasta impresionează: „Kosmosul, ca OM pe pămînt“. Și poate că nu întimplător un poem de dimensiuni ciclopice, la propriu și la figurat, se încheie cu preamărirea omului: „Un cuvînt se repeta ciclic în toate / Limbile Sacre și-n toate semnele: UOM, HAMU, GAM, ANTROP“.

Lucrurile se complică însă cu adevărat atunci cînd poetul încearcă să deducă totul din „Logosul Unic“ sau din „Graiul Inițial“. E un exces. Teza însăși limitează serios experiența de limbaj (poetică) de care vorbeam. Despre originile unui popor nu se poate spune orice, nici măcar în poezie. Speculînd pura sonoritate a vocabulelor, poetul cercetează toate echivalențele posibile. De astă dată e prea puțin. Aflăm că expresia „HILIE“ ar fi „Numele hermetic al Alesului, Fiul-Soarelui“. Tot ce se poate. Cînd însă deduce „Valul Troian“ din zeul Mitra, situația se schimbă. La fel, cînd asociază Rusaliile (Roksaliile) cu „orîndele lui Horus“. Iar dacă zeul suprem al „DACIEI FÊNIKS“ este IO-ION BOZAI-ZALMOKS, și acesta dedus cu multă trudă, la ce ar mai fi nevoie de un și mai autohton „ION-SIMINOK, a cărui similitudine-ION BOSIOK“. Procedul e pe undeva destul de factice. Nu contestăm faptul că între mitologii nu există granițe absolute. Dar și aici sincretismul total se dovedește în realitate un eclectism. Distanța dintre mitologie și istorie se adîncește parcă și mai mult. Poetul crede că „numind un lucru în toate gairurile se-nlătură orice confuzie“. Confuzia totuși persistă, fiindcă orice identitate bazată numai pe similitudini (nu și pe diferențe) e cit se poate de fragilă. Chiar și graiurile invocate de poet par uneori atât de insolite. De-abia apolugul final aduce oarecare lumină. Se spune că inscripțiile descifrate (sau încifrate) în poem s-au revelat cîndva primului poet păstor și preot al dacilor. Acesta a adus printre semenii săi legea, înălțînd un templu „Oii și Mielului“. Prețul a fost oala pierdută (aluzie și la Miorita) și somnul ca de moarte în leslea de piatră a zeului. Iată ce crede el despre sine: „...Căci eu sint al Lumii Vîrșar, Făt-Logos-făt, / Al Fecioarei și-al Zburătorului... Urmarea e de asemenea pe idee, convinge și poetic și ca ipotază mitologică: „Unii spun că trei sute de ani nici n-ar fi dormit; / Pretîndea cu privire la sine c-ar fi trăit în mai / Multe intruchipări de bărbați. / I s-a dat numele de Că-lușu și Curet: / Avea teoria și exercițiul că sufletul poate să iasă / Și iarăși să intre în trup, cînd dorește, / A fost mult admirat; / Ultima oară au vrut să-i / Dea scpt-trul lui Boierebista“. Ne amintim de îndemnul de inițiere făcut încă de la început: „cercetează și cîntă“. Pînă și într-un poem didactic biruite în cele din urmă tot cîntecul. Un fior liric de netăgăduit animă ultimele versuri din volum.

DACIA FÊNIKS rămîne un poem reprezentativ pentru lirica lui Ion Gheorghe. Se confirmă o dată în plus forța neobișnuită de creație a poetului.

CORNEL MORARU ■

Reporteri ai Unirii

Istoria anului fierbinte 1918 în Transilvania, momentul măreaț al Unirii cu România, trăite și privite de contemporani din trei puncte de vedere — iată ce ne propunem să redăm în rândurile ce urmează.

Inginerul Enea Pamfilie Grapini, în calitate de membru al Comitetului Central Socialist Român, a făcut parte din Consiliul Național Român Central, care, în săptămânile premergătoare Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia, a luat conducerea luptei de eliberare națională a românilor din Transilvania. Enea Grapini a participat la toate ședințele consiliului, la intrarea acțiune pregătitoare care a culminat prin proclamarea solemnă a unirii Transilvaniei cu România.

Ion Clopoțel, redactorul-șef al organului central al Partidului Național Român, „Românul”, a fost și el direct antrenat, ca gazetar și tânăr colaborator al lui Vasile Goldiș, în vălmășagul evenimentelor, fiind, cu adevărat, un reporter al Unirii.

Gheorghe Suciu din Cojocna, autorul unui jurnal de zi poate unic în felul lui în istoriografia Unirii — după părerea directorului Arhivelor Statului Cluj, profesorul Alexandru Matei — oferă o mătură caldă, colorată a vieții și simțințelor populației dintr-un sat din inima Transilvaniei în momente de cumpănă a istoriei.

UNICUL JURNAL DE ZI CARE NE-A PARVENIT DIN ACELE VREMI

„Cu sufletul plin de amărăciune și năcaș am trecut în anul 1918 și cu mintea omenească nu puteam cuprinde că în anul acesta, pe lângă multe năcașuri vom avea și bucurii mari, foarte mari.

Anul a început cu mizerie. Nu erau bucate și oamenii duceau lipsă. Administrația îmbăta lumea cu apă rece și era neputincioasă în fața lipsurilor reale. O păreche de boi mijlocii erau cu 20—22 mii coroane. La îmbrăcăminte numai cu greu ajungeai și foarte scump. Femeile s-au ajutat întorcându-se din nou la țesăturile de casă și din lână, se făceau iară rochii, surte, frisuri, sumane etc. La școală copiii erau foarte slab îmbrăcați și prost nutriți, și din cauza aceasta și altele multe, spor nu prea s-a putut face. Așa a trecut primăvara și vara. Roadă cimpului a fost mijlocie. Toamna ne-a adus mîngiere în sufletele chinute...

În 1 noiembrie s-au prăbușit fronturile armatelor austro-ungare și germane. În Budapesta și apoi în alte orase a erupt revoluția. Trenuri pline aduceau soldații înarmați de pe fronturi. Revoluția s-a întins ca fulgerul peste toate satele”.

„Așa se deapănă însemnările pe anul 1918 ale lui Gheorghe Suciu din Cojocna, sat românesc din inima Transilvaniei, în apropiere de Cluj-Napoca. Ele reprezintă un important document uman și istoric.

Înainte însă de a cita mai pe larg din „Anul 1918”, să răsfoim, împreună cu Alexandru Matei, directorul Arhivelor Statului Cluj, câteva file din jurnalul anilor precedenți.

După ce, alături de alți locuitori ai comunei, i-a condus la gară pe cei încorporați, în vara lui 1914, Gheorghe Suciu nota: „M-am întors acasă cu sufletul zdrobit și cu gîndul la România, căci, vai!, tot românul în frunte la nevoi și la durere”.

În filele jurnalului transpare totuși un crescendo al speranței. Ba mai mult, își face loc **certitudinea** că nu este departe ziua cînd jugul dominației străine va fi înlăturat și românii se vor uni cu frații lor de dincolo de Carpați.

În 1915, referindu-se la baia de sînge de pe fronturi, Gheorghe Suciu scrie că nu pierde speranța în triumful dreptății.

Anul 1916 aduce noi speranțe. „În 15 august se întîmplă ceea ce cu toții o dorim și așteptăm: România declară război... Locuitorii din Cojocna au trăit cu toții emoția ce ti-o dă însemnătatea momentului... Toți s-au însemnat, parecă o greutate li s-a ridicat de pe suflet. Începură a discuta și a face planuri. Erau mindri... începuseră să creadă că ziua eliberării era mai aproape decît orîcînd”.

Însemnările din 1917 poartă în sine atmosfera grea cauzată de reutul României, rămasă singură în fața forțelor inamice. Dar, deși „năcăzul e mare, visul e zdrobit, nădejde avem la bunul dumnezeu și trăinicia neamului nostru”.

Iată acum, tot într-o formă extrem de condensată, extrase din jurnalul privind sfîrșitul anului 1918. Evenimentele se desfășoară sub ochii noștri ca într-un film. Un film adevărat.

„În noiembrie scriitorul acestor rînduri s-a aflat la Universitatea din Cluj pentru a depune examen la Facultatea de drept. Pe străzi se observa o nervozitate generală și atmosfera era foarte încălecată. Înclinîndu-mă cu preotul Demian din Someșfalău discutăm evenimentele zilei. Deodată se atacează la noi medicul militar Pașca, feciorul preotului din Geaca. Tocmai atunci se întorcea din prinoare ruscăscă prin Viena și Budapesta. Ne spuse cu o bucurie vădită că lucrurile pe front și în Budapesta toate s-de-a valma. Fronturile s-au prăbușit în Budapesta, Károlyi și soții prin revoluție au ajuns la putere. Tisza a fost împușcat și să miră că aici e încă liniste... Ne sfătulim, ne însuflețim și hotărîm ca, cu posibilă grabă, să intrăm în legături

cu Comitetul național care se află la Budapesta pentru a primi instrucțiuni. Pentru acest lucru se delegă avocatul Barbu și subscrișul pentru a pleca la Budapesta, iar încă în ziua aceea, scara la 8 oare, (stabilim) să se convoace o adunare a românilor din Cluj, în spețial a ofițerilor și soldaților, pentru a se hotărî ce e de făcut. Am și pornit pe stradă pentru propagandă. Opream fieștecare ofițer și soldat care ni se **înpărea** că e român și îi spuneam despre adunare. Din două vorbe ne înțelegem. Avem același gînd, aceleași nădejdi și ne batea sufletul la fel. Era puternic sentimentul național și solidaritatea era mare. Mulțumită acestui sentiment și acestei solidarități s-au putut înșeaba în 2—3 zile sfaturi și garde naționale, cari să mențină ordinea și, la timpul său, să ajute așa de frumos la declararea suveranității naționale...”

„Vremea trecea în așteptare încordată. În 17 decembrie la Cojocna s-au asigurat bunurile de la domeniul statului, unde s-a păstrat prin vigilența noastră avere de milioane. În sfîrșit, la 24 decembrie armata română, sub conducerea generalilor Neculcea și Gerescu, a intrat în Cluj, în mijlocul însuflețirii a miilor de români adunați la cel mai mare praznic național. Nu voi uita niciodată emoțiile sfînte, vorbirile, lacrimile și hora întinsă în piața lui Matia din Cluj. Garda noastră făcea numai paza ordinii, ceea ce, spre lauda tuturor, a fost menținută pînă-n capăt. Nu s-au întîmplat jafuri ori alte lucruri slabe. Sentimentul național și al demnității predomina.

Am preluat rînd pe rînd oficiile publice: poșta, școala etc. Garda am redus-o la 40 de inși. Astfel s-a terminat anul 1918, într-un delir și însuflețire generală”.

— Care este, în fond, valoarea acestor însemnări, din care noi nu am dat decît câteva scurte extrase, toxarășe Alexandru Matei?

— Consider că au o valoare cu toții ieșită din comun. E vorba de un document total inedit pînă în clipa de față. Dar mai este un aspect, care poate scăpa cititorului neavizat. Noi posedăm valoroase memorii ale participanților la actul istoric al unirii Transilvaniei cu România în 1918, dar, firește, ele au fost redactate **ulterior** evenimentelor evocate. Documentul la care ne referim are însă un caracter aparte, este, după știrea mea unicul jurnal de zi care ne-a parvenit din acele vremi. Eu cel puțin, care lucrez de 21 de ani în Arhivele Statului Cluj, răsînt în care, prin natura atribuțiilor mele, am citit un mare număr de documente privind întreaga Transilvanie și nu numai județul Cluj, n-am mai întîlnit un document asemănător.

Moșul Gheorghe Suciu a murit nu demult, în satul său, cu conștiința datoriei împlinite, lăsînd urmașilor descrierea aceluia an de izbîndă, „**drept așa cum au fost lucrurile**”.

A murit, împăcat, într-o Românie în care — cum ar spune azi bătrînul, dacă ar trăi — toți locuitorii ei, indiferent de naționalitate, „au același gînd, aceleași nădejdi, le bate sufletul la fel”, uniți de idealurile comune ale înfloririi patriei socialiste.

„NĂDEJDEA NU STĂ ÎN REGI, CI ÎN POPOR”

— Tovarășe inginer Grapini, mai întîi o întrebare cu caracter personal. Sînteți născut într-un sat pur românesc din Rodna, în Șant, și vă trageți dintr-o familie de țărani. De unde numele italic-nesc?

— În adevăr, sîntem români get-beget. Un străbunic, Ion a lui Darie Grapini, trăia în părțile Șantului încă de pe vremea lui Horia. Răspunsul la întrebarea dv. este foarte simplu: o străbunică a mea se numea Agripina, iar copiii li s-a spus, cum e obiceiul la noi, „Ai Agripinei”, după cum alții erau Apetrei. Aioanei ș.a.m.d. Dar „Ai Agripinei” era greu de pronunțat, și așa am ajuns Grapini.

— Unde vă aflați în acel an 1918?

— Grație unei burse a Administrației fondurilor grînicerești românești din Bistrița am putut urma Politehnica și am devenit inginer, profesie pe care, în paranteză fie zis, am exercitat-o timp de 54, de ani încheiați. Am activat în rîndurile Partidului Social Democrat din Ungaria, secția română. Izbucnise revoluția la Budapesta și, în aceste condiții favorabile, s-a constituit, la 31 octombrie 1918, Consiliul Național Român Central, compus din șase reprezentanți ai Partidului Național Român și șase socialiști, care a lansat în foaia socialistă „Adevărul” manifestul „**REVOLUȚIA A ÎNVINS, S-A CONSTITUIT CONSILIUL NAȚIONAL ROMÂN**”. Consiliul și-a fixat reședința în Arad, în casa familiei Ștefan Cicco-Pop din strada Fabian Gabor, cum se numea atunci. De aci au pornit toate acțiunile hotărîtoare care au culminat cu unirea Transilvaniei cu România. Nu voi intra în amănuntele dezbaterilor din Consiliul Național Român Central, în evocarea acelor zile și nopți de discuții în care se prefigura România de mine. Toate acestea sînt de acum „istoric”. Voi aminti însă, celei-doscopic, câteva fapte poate mai puțin cunoscute dar cu miez, din acea perioadă.

„Mi se pare extrem de semnificativ — continuă Enea Grapini — că în octom-

brie 1918, la reeditarea foi „Adevărul socialist”, care a jucat un rol de seamă în propagarea ideilor Unirii, au cotizat muncitorii de toate naționalitățile, inclusiv maghiarii. Muncitorilor le era străin șovinismul, iar în triumful ideilor de autodeterminare a popoarelor din fosta monarhie austro-ungară vedeau un pas înainte spre făurirea unei lumi mai drepte.

Noi socialiștii, conlucrînd strîns cu Partidul Național în vederea realizării unirii Transilvaniei cu România, aveam mereu înainte telurile eliberării naționale și sociale. Mi-aduc aminte de discuțiile aprinse din noaptea de 30 noiembrie spre 1 decembrie 1918 cu delegații Partidului Național, la Alba Iulia, cînd noi am insistat ca în proiectul de Rezoluție care avea să fie prezentat a doua zi maselor să se specifice „unirea cu România” și nu cu „Regatul României”, cum susțineau unii. „Tronurile se clatină pretutindeni — am spus eu. Unde e țarul Bulgariei? Unde este Carol, urmașul lui Franz Iosef? Unde sînt Wilhelm al II-lea și toți acești regișori ai Bavariei, ai Saxoniei, ai Wurtembergului, pe care i-am întîlnit — de departe... — pe cînd lucram ca inginer de căi ferate la Ilva Mică? Ei mergeau trușafi spre front, în trenuri speciale, cu suită numeroasă, să comande intrarea în foc a sute de mii de soldați care nu șiau pentru ce luptă. Unde sînt ei acum? Măturați de istorie! Nădejdea nu stă în

Poveste

Ani, ani, ani...

...colbul timpului, priviți, prieteni, nu s-a așternut, precum e obișnuința,

pe lespezile palatului cîtorit acum șase decenii. Priviți-ne, prieteni, palatul strălucind în zodia-nfloririi cu petale multicolore: în formă de riu incandescent de

oțel, în formă de hidrocentrale, în formă de cîmpii mănoase, în formă de blocuri

și de hale, în formă de zîmbet pe fețele oamenilor și așa mai departe, și așa mai departe,

Ani, ani, ani...

Priviți, prieteni, ce mindru crește patria din piepturile noastre, de pe frunțile noastre, din palmele noastre, din ochii noștri; ce tandru mîngie soarele patriei!

Ani, ani, ani...

Șaizeci la număr sub zodia fericirii comune. **IVO MUNCIAN** Traducere de **IVAN MUNTEAN**

regi, ci în popor” — Grație insistențelor noastre, articolul 1 al Rezoluției a fost astfel redactat: „Adunarea Națională a tuturor românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească adunată prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba Iulia în ziua de 18 noiembrie/1 decembrie 1918 decretază unirea acelor români și a tuturor teritoriilor locuite de dinșii cu România”.

Vrearea, năzuințele noastre fuseseră pregnant exprimate de „Adevărul socialist” din 1 decembrie 1918: „A sosit, așadar, plinirea vremii. Poporul român se bucură azi de libertatea națională. Dar nu e aceasta totul ceea ce se va săvîrși la Alba Iulia. Căci nu e vorba numai de dezrobirea națională, ci și de ridicarea asupra poporului român la o treaptă socială mai înaltă și omenească... Sîntem un neam de oameni săraci. Am fost totdeauna supuși și robii altora. Drepturi n-avem și moșile noastre erau în mîinile altora. Voim ca în viitor toate acestea să se schimbe și să ne ridicăm și noi la înălțimea neamurilor înalte-adevăr culte și libere”.

În momentul citirii solemnei Rezoluții, la 1 decembrie, ochii mi s-au umezit. Mă gîndeam la moșii și strămoșii mei care au visat unirea în acel colț pierdut din Rodna, mă gîndeam și la Ion a lui Darie Grapini care poate îl va fi cunoscut pe Horia, dar mai cu seamă mă gîndeam, însuflețit de nădejdi, la România de mine.

Acea Românie socialistă pe care atunci abia o întrezăream ca într-un vis și pe care am avut fericirea în anii ce-au urmat însurecției naționale antifasciste și antiimperialiste de la 23 August 1944, s-o văd înălțîndu-se aievea sub ochii mei prin rivna tuturor fiilor ei, sub conducerea partidului comunist”.

„**SĂ NE STRINGEM RÎNDURILE, CA UNII, SĂ CREĂM O ATMOSFERĂ SENINĂ ȘI PLINĂ DE SOARE**”

„Fusesem întemnițat la închisoarea din Caransebeș pentru activitatea mea în

favoarea drepturilor populației române din Transilvania — ne spune Ion Clopoțel. Revoluția din Ungaria mi-a deschis și mie, ca și altor deținuți politici, porțile temniței.

Eliberat în toamna anului 1918 m-am întors la redacția ziarului „Românul” din Arad, unde fusesem angajat de Vasile Goldiș și unde îmi făcusem ucenicia în ale gazetăriei în anii 1911—1916.

Lă Arad am fost martorul discuțiilor dintre reprezentanții Partidului Național și ai socialiștilor. De subliniat că după suprimarea „Românului”, în 1916, „Adevărul socialist” rămăsese singurul organ de presă românesc cu răspundere mai largă care apăra interesele vitale ale românilor din Transilvania și milita pentru unire. În toamna anului 1918 socialiștii se arătău gata la orice sacrificii și se numărau printre cei mai energici susținători ai convocării unei Adunări Naționale a românilor ardeleni. Inimosi și generoși, ei doreau o țară românească unită, model de democrație și de civilizație.

Discuțiile de la Arad au fost rodnice. Aci și-a început propriu-zis activitatea Consiliul Național Român Central, aci a reapărut „Românul”, ca organ al consiliului, aci s-au pus bazele consiliilor locale și ale gărziilor naționale românești, aci s-a hotărît convocarea Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia. În timp ce socialiștii îmbrățișau ferm această idee, erau unii care ezitau, li se părea o acțiune riscantă: armatele maresalului Mackensen care se retrăgeau încet spre patrie, devastînd satele, constituiau și ele o amenințare și, în general, tensiunea era mare. Dar convocarea adunării a fost luată și sub influența maselor, care își exprimau adnciunea față de Consiliu, organul suprem de conducere a luptei de eliberare națională a românilor din Transilvania. Îmi aduc aminte de coloanele de țărani care veneau la redacția noastră spunînd: „Vrem libertate!”.

În dimineața zilei de 1 decembrie mă aflam în Casina de la Alba Iulia unde se desfășura istorica ședință a Marului Stat Național.

Toată suflarea românească, din cîmpii Banatului pînă în Sighetu Maramureșului, era reprezentată la Alba Iulia. O sută de mii de țărani, fruntea satelor, veniseră în port de sărbătoare, cu flamura națională și cu muzică, în strigăte de bucurie. Porniseră cu trenuri speciale ori în vagoane atasate la trenurile din toate direcțiile, spre cetatea visului lor de aur. Cămasă albă ca zăpada de decembrie își ținea sărbătoarea cea mare. Transilvania nu cunoscuse pînă atunci o adunare mai impunătoare și mai reprezentativă a populației de pe tot întinsul ei.

În dimineața marii zile m-a impresionat, și ca gazetar, inspiratul gînd al unui intelectual din oraș de a ne informa prin foaia volantă „Alba Iulia” despre mersul evenimentelor. Ca editor și redactor responsabil al foii volante figura Zaharia Munteanu, cel condamnat la spînzurătoare de curtea marțială din Cluj cu zece luni înainte. Dar curtea marțială nu mai exista, nu mai dănuia nici imperiul asupritor pe care ea îl reprezenta, iar condamnatul de ieri vestea marea bucurie de azi. Cuvîntul de ordine al foii era: „Să ne stringem rîndurile, ca, uniți, să creăm o atmosferă senină și plină de soare”.

În sala Casinei militare erau întrunîți membrii Sfatului Național și delegații consiliilor din toate regiunile. Pe fețele intelectualilor scăpați de curînd din temnițe și din lagărele de internare se vedeau urmele suferințelor îndurate, dar se citea și o nemărginită bucurie. Prin pasurile Carpaților trecuseră pribegii, granița căzuse, punctele vamale se topiseră ca prin farmec.

M-a cuprins un fior cînd Ștefan Cicco-Pop, deschizînd dezbaterile, relata cum, aflîndu-se pe un cîmp de bătălie din Italia, a cules acest blestem din gura românilor în straie ostășești trimiși să-și verse singele departe de ai lor pentru o cauză care nu era a lor: „Doamne, bate-ți pe stăpînii noștri!” Și iată, stăpînii se prăbușiseră, transilvănenii își luau soarta în propriile lor mîini.

Răsuna puternic glasul lui Vasile Goldiș: „Există însă o lege ce îndrumă cu necesitate omenirea către civilizație prin descătușarea libertății individuale și naționale. Națiunile trebuie să fie libere, pentru ca astfel între egale drepturi și condițiuni să poată încheia cea mare unire a popoarelor care va fi chemată să reprezinte o concepțiune superioară pe scara civilizației și să sporească astfel fericirea obștească pe pămînt”.

Nu voi uita niciodată valurile mari ale mulțimii de pe Cîmpia Cetății și în alte puncte ale orașului, care abia noaptea au început a se retrage. Timp de două zile Alba Iulia chicotea de bucurie, iar trenurile împodobite cu steaguri duceau apoi spre vatra marcei hotărîre a Unirii. O bătălie s-a încheiat victorioasă, dar altele se aflau în fața lor, a celor mulți, pentru o Românie democratică, ridicată pe noi trepte de civilizație. Abia în zilele noastre aveam să-și găscască deplina înfăptuire idealurile generoase ale celor care au luptat și au făurit cu mintea, cu brațele, cu inima lor Unirea din 1918”.

LIONEL NIȚESCU

Intimplarea a făcut ca, vizitând căminul pentru nefamiliști al întreprinderii de armături industriale din fontă și oțel Zalău, să deschid și ușa camerei locuite — alături de alți trei tineri — de Ionel G. și acolo, pe noptiera de lângă patul acestuia, să observ... o fotografie de familie. O fotografie obișnuită — soț, soție, copil — din care gazda mea — soțul și tatăl din fotografie — doar cu câțiva ani mai tânăr, zîmbea fericit și senin unui gând numai de el știut...

Poate că privirile mele au stăruit prea mult asupra fotografiei, poate Ionel G. mi-a citit în priviri întrebarea nerostită — „Ce cauți un familist în căminul de nefamiliști?” — că, mai înainte de a discuta despre lucrurile pentru care venisem să-i „deranjez” pe căminiiști — „Cum vă simțiți aici, în noua dv. casă?” — acesta a ținut să-mi explice:

„Soția și băiatul meu”.
Numai că explicația s-a cerut la rîndul ei... explicată. Și așa, din explicație în explicație, gazdă și reporter s-au întors cu câțiva ani în urmă. Puțin înainte de momentul în care fusese realizată fotografia. Descifrasem și zîmbetul imortalizat de obiectivul aparatului, și drumul parcurs de interlocutorul meu, aflasem de ce și el și fotografia — eu pricina se aflau aici, în căminul de nefamiliști.

Transcriu din carnetul de note gîndurile lui Ionel G., așa cum mi le-a împărtășit. Cu sinceritatea și dramatismul lor, cu tonul lor uneori nostalgic, alteori amar și autoacuzator.

„Cînd am făcut fotografia pe care o vedeți, pot spune că eram un om fericit. Învătasem meseria dorită — subinginer turnător în fontă și oțel; mă căsătorisem cu fata iubită; aveam un copil (băiat!); aveam o locuință bună — două camere la bloc — și o slujbă bună într-un oraș în plină dezvoltare — Zalău. Într-un anume fel, viața îmi devansase chiar și pretențiile și visurile cele mai optimiste la care cutuzasem cîndva. Deși stagiator, datorită muncii depuse, colectivul de aici, de la „Armătura”, unde fusese repartizat imediat după absolvire, îmi încredințase conducerea unei secții. Un colectiv încheșat cu oameni harnici și competenți, cu care era o plăcere să muncești și care mă stimau și de la care eu însumi aveam multe de învățat. Mai mult: printr-un concurs de împrejurări — decesul unei rude fără alți moștenitori — intrasem și în posesia unei sume care mi-a permis ca, mai înainte să cîștig primii bani din muncă proprie, să-mi procur chiar un autoturism proprietate personală — o „Dacie 1100”.

Ce-mi mai puteam dori?!”
Firește, întrebarea lui Ionel G. a fost mai mult retorică. Pentru că, pe atunci, la începuturi, interlocutorul meu își dorea multe. Deși de felul său din alt colț de țară — loc unde s-ar fi putut întoarce imediat după absolvire — el se ceruse aici, la Zalău, pentru că „dorea să cucerească lumea”. Iar Zalău, oraș cu un ritm de dezvoltare deosebit de pronunțat, cu mult peste media pe țară, îi oferea din plin această posibilitate. La început, am spus. Pentru că deși a avut tăria morală să-și propună un asemenea țel cutezător, dincolo de un anumit punct, Ionel G. nu a mai avut tăria morală absolut necesară nu numai pentru a „cuceri lumea” ci nici măcar pe aceea

pentru a trăi în rînd cu lumea. Mai înții, în viața lui și-a făcut loc automobilul. I s-a părut că, gata, este un om „realizat”, căruia nu-i mai lipsește nimic — nici profesional, nici social. Că totul ar fi acum numai în funcție de cum știe să se „distreze”. Așa că, treptat-treptat, munca, activitatea profesională și socială au trecut pe locul doi și distracțiile pe locul întâi.

„O vreme, soția nu mi-a zis mai nimic. Nici atunci cînd întîrziam sîmbăta sau duminica seara ceva mai mult la un sprîț cu prietenii, nici atunci cînd am cărat-o pur și simplu după mine, pe la diferite petreceri, pînă a doua zi dimineața. Atunci cînd, nu odată, eu în loc să mă mai duc la serviciu mă duceam acasă și mă culcam. (Soția avînd și ea serviciu, copilul era la părinții mei, unde se află și azi — deși din alte motive,

preună cu un alt „cavalier” al pumnului, dreptul la „dragostea” unei fete cu aproape de două ori mai mică. Și cum a ieșit „învîgător” (producîndu-i celui-lalt o infirmitate cu caracter permanent), a fost arestat, judecat și condamnat la 3 ani închisoare. Moment în care soția a cerut și ea desfacerea căsătoriei...

Un final inevitabil și previzibil. Nici propria viață, nici normele morale nu pot fi sfidate de nimeni la infinit. Și totuși un final care, pentru oricare dintre cei care au greșit, poate reprezenta un nou început. Mai greu, într-adevăr, dar un început. Un început asemănător cu un examen, unul în fața întregii societăți dar și a propriei conștiințe, care trebuie neapărat luat. Un examen care începe cu clipa reîntoarcerii la locul de muncă...

„Viața îmi servise o lecție aspră dar

Firește, oamenii au înțeles prin revenirea lui la fostul loc de muncă ceea ce trebuiau să înțeleagă: faptul că, deși tîrziu, el a învățat aspra lecție a vieții. Au înțeles și i-au arătat că înțeleg.

— Asta nu înseamnă însă că i-am creat un regim special și un locușor călduț în vederea îndreptării, ne-a spus inginerul Iulian Flore, membru în comisia de reeducare din întreprindere. Nicidecum. I-am arătat că știu să apreciem cum se cuvine și avîntul lui tineresc de la început, și greșeala săvîrșită, și — nu în ultimul rînd — dorința lui fierbinte de a se îndrepta. Iar primul lucru pe care l-am făcut a fost să-l trecem din atelierul în care lucrase cîndva — unde, printre alții oameni nu putea fi supravegheat și implicit ajutat la nevoie — într-un alt loc de muncă, la proiectare. Și roadele acestui ajutor nu au întîrziat să se arate: mai înții în muncă, mai apoi în viața socială.

„Știți cum îmi dau seama dacă am mai făcut sau nu un pas pe noul meu drum printre oameni? — ne-a întrebat Ionel G. Din faptul că, rînd pe rînd, oamenii se întorc, cum s-ar spune, cu fața spre mine. Altă dată mă deranja dacă cineva mă întreba ce fac și de ce fac așa și nu altfel: acum mă „supără” dacă nu sînt întrebat. (Ba, mi-am făcut și un aforism: „Cînd nu te-ntreabă nimeni ce faci, nimeni nu ține la tine.”) Și, știți, nu numai prietenii dar și părinții au reînceput să-mi vorbească...”

Ajuns aici, Ionel G. a luat poza de pe noptieră, a șters-o de praf, apoi a așezat-o la loc. Așa cum vrea să facă și cu propria-i viață: să o ia și să o așeze în matca ei firească, acolo de unde nu-mai prin propriile lui greșeli a scos-o cîndva. Numai că viața nu este fotografie, iar faptele săvîrșite de el cîndva nu sînt simple fire de praf, care se pot îndepărta cu o cirpă. Faptele se „șterg” tot cu fapte. Și interlocutorul meu a învățat asta. Așa se face că, rebîndu-ne despre „noul” Ionel G., Viorel Pop, șeful grupei de proiectare în care lucrează acum acesta, ne-a vorbit și despre unul dintre oamenii de nădejde din întreprindere, în care se poate conta — din toate punctele de vedere. Un singur exemplu: recent, la inițiativa subinginerului Ionel G., tehnologia de prelucrare a unor reperi a fost modificată în așa fel încît, față de vechea tehnologie, la fiecare dintre piese se cîștigă acum circa 10 minute om...

„Vă veți întreba de ce anume v-am mai spus toate acestea — ne-a zis, în încheiere, Ionel G. Eu zic că nu e greu de răspuns. Pe mine școala aspră a vieții m-a învățat ceea ce m-a învățat, faptul că nimeni nu poate să-și ridice adevărurile ei, să-și bată joc la nesfîrșit fie și de propriul său destin. Iar acum, de cite ori văd cum unii tineri sau mai puțin tineri decît mine își bat joc — ca și mine cîndva — de propria lor viață, mă doare sufletul. Știu unde greșesc, știu și unde pot ajunge, știu și cit de greu este să faci drumul în sens invers. Poate dacă vor auzi povestea mea...”

Cuvinte care nu mai au nevoie de nici un comentariu și care au determinat, în ultimă instanță, așezarea întîmplărilor de mai sus în pagina de față. Cine are urechi de auzit...

TITUS ANDREI ■

Instantanee — în alb, în negru, dar mai ales în alb — pe firul unei vieți

după cum veți vedea.) Cînd lucrurile au început să se repete însă, ea a fost prima care a încercat să mă aducă cu picioarele pe pămînt, să îmi arate că „așa nu se poate”.

Dar cîți nu au încercat atunci să îl aducă cu picioarele pe pămînt pe Ionel G. Tovarășii de muncă, vecinii, prietenii. Ba, ajungîndu-le la urechi veste despre isprăvile fiului — soția refuzînd să-l mai însoțească la desele-i petreceri, Ionel G. era acum însoțit la escapadele sale bachice de mereu alte și alte femei — părinții și-au părăsit într-o zi căsuța lor liniștită de la țară și au făcut și ei o asemenea încercare. Zădarnic însă...

„Parcă eram o mașină căreia un demon al răului îi scosese frînele. Cu cit cădeam mai mult, cu atît cădeam mai repede. Și „rezultatele” nu au întîrziat să se facă simțite. Văzînd că nu au cu cine vorbi, părinții și-au luat mina de pe mine, au refuzat pînă să-mi și vorbească sau să-mi scrie. La fel au procedat mai apoi prietenii și vecinii. Numai la locul de muncă oamenii se încăpățîneau să facă imposibilul, să mă readucă la mine însumi, cel de altădată. E drept, nu mai eram de cîteva luni șef de secție, dar de renunțat la mine n-au renunțat...”

Pînă la urmă, Ionel G. i-a forțat pe toți cei din jur să „renunțe” la el. Mai înții un accident de circulație, comis în stare de ebrietate, apoi un alt accident — moral. El, omul căsătorit, cu soție și copil, și-a „disputat” în plină stradă, im-

pe deplin meritată. Singur mi-o „făcusem”, singur trebuie să mi-o „desfac”. De-abia acum, cînd ieșisem cu ajutorul societății la suprafață, vedeam cit de complicate, searbăde și respingătoare erau smircurile prin care umblasem cîndva, de care acum eram chemat să pășesc cit mai departe. Dar cum?! Unde să mă duc? În întreprindere îi rezezisem pe toți cei care căutasera cîndva să mă aducă pe drumul cel bun. Le spuseseam să-și vadă de-ale lor, că de-ale mele îmi văd eu singur. (Cum îmi văzusem, nu mai spun!) Cîndva, venisem în oraș cu capul sus, acum mă întorceam cu el în pămînt. Cîndva, la fereastra apartamentului mă așteptau soția și copilul; acum nu mă mai așteaptă nimeni...

Eu o să mă duc la lucru — îmi spuneam, călcîndu-mi pe ultima rămășiță a unui fost „orgoliu”. La fostul meu loc de muncă. Or să mă primească oare?! Ce își vor aminti despre mine, oare?! Faptul că, „lucrîndu-mă” pe mine însumi, ca un adevărat dușman, m-am scos și din conducerea secției, și din familie, și din societate sau faptul că, la început, venisem în oraș „să cuceresc lumea”, să mă realizez ca om și ca meseriaș?! Or să creadă oare că atunci nu mi-am dat seama nici de ceea ce am, nici de sprînjul pe care doreau să mi-l acorde?! Sprîjin pe care acum nu numai că l-aș primi bucuros, dar tremuram să nu-mi fie refuzat!!

Cu întrebările acestea în suflet am dat zile în șir tirocoale porții întreprinderii...

Chilipirul lui Moș Horiceanu

„Ia ti uită, bre, ce pricopseală pe capul lor!” — și-a zis Ion Horiceanu în sine, cu o oarecare satisfacție, pentru că „norocoșii” erau doi dintre fiii săi, dar și cu un dram de invidie că nu i se oferise și lui o asemenea ocazie rară...

Se nimerise să fie în vizită la fiica lui, Teodora, cînd aceasta tocmai aranja o tranzacție cu moștenitoarea unei averi fabuloase, Maria Grigoriu, o botoșăneancă de-a lor, despre care, pînă atunci nu știau ei mare lucru, dar căreia îi pusese „Dumnezeu mina în cap” — cum se spune, primind vestea că este unicul succesor al surorii sale din străinătate, plecată recent în „lumea celor drepți”...

— Nu vă puteți imagina cît mă doare sufletul că n-am fost la ea de multă vreme. Nu mă așteptam că o să se prăpădească atît de repede. Și ea, sărmana, mi-a lăsat mie tot ce-a agonisit.

Și-a stîns, dragii mei, a tot făcut avere, că a lucrat la o ambasadă. Apoi, tot ei i-a rămas averea lui răposatu-cumnatului, singurul fiu la părinți. Și ce familie! Ce casă! Ce bijuterii, covoare, mobilă stil, tablouri, bibelouri, blănuri scumpe... Unele dintre ele am să le dau de pomană, pentru sufletul ei că a fost tare bună cu mine. Dacă nu-mi lăsa testament poate că nu le puteam moșteni.

Și povestea despre milostenia defunctei din străinătate era atît de înduioșătoare că cei de față au fost nevoiți să-și caute bastele, moment în care, îndurerata soră, dar fericita moștenitoare, a adus vorba despre motivul vizitei sale: avea nevoie de niște bani ca să plătească taxele succesoriale și vamale.

— Am fost și la cumnatul dumneavoastră, domnul Rapiuc — a precizat femeia. Dînsul mi-a dat 8 500 lei, în contul unui autoturism nou-nouț pe care o să-l primesc. Eu n-am ce face cu el. Trebuia să-l vind, nu? Mai mult n-a avut că mi-ar fi dat și pentru bijuterii sau tablouri. M-a îndrumat către dumneavoastră. Știa că aveți ceva economii și ați fi amatori...

Și cu părere de rău că n-a avut mai mult, Teodora Dănilă i-a dat un împrumut, „dar în contul unor bijuterii și tablouri”, suma de 7 000 lei.

„Cum de nu mi s-a adresat mie femeia aceasta?” — regreta în sine lui Ion Horiceanu. La plecarea Mariei Grigoriu, i-a adresat însă rugămîntea ca atunci cînd primește moștenirea, și va mai avea ceva de vînzare, să nu-l ocolească nici pe el. Femeia pricepuse, însă, că pe bătrîn îi tenta chilipirul și numai după cîteva zile i-a făcut și lui o vizită.

— Știți, mi s-a comunicat din străinătate că moștenirea este mult mai mare decît am crezut. Și, bineînțeles, și taxele sînt mai mari. Aș mai avea nevoie de bani...

Radiînd ca un june, de emoție, moș Horiceanu a scos imediat din tainicele locuri unde-și ținea economiile suma de 17 000 lei.

— Poftim, vă dau cu plăcere, dar vă pun o condiție: mă chemați pe mine primul cînd primiți moștenirea.

Autoturismul nu mă interesează, că la 70 de ani nu-l mai pot conduce, dar aș vrea să aleg niște bijuterii, niște tablouri... poate și altceva — am cu ce plăti — aș vrea să țineți seama de asta. Am fost revăzător și-am pus un ban deoparte

pentru bătrînețe...

Și Maria Grigoriu n-a uitat... După alte cîteva zile l-a vizitat din nou pe Ion Horiceanu.

— Tot nu-mi ajung banii. Taxele sînt mult mai mari. Dar nu contează, că și moștenirea...

— Mă bucur că ați venit tot la mine. V-am spus doar că mai am bani puși deoparte. Și i-a mai dat 10 000...

„Împrumuturile” succesive — că au fost mai multe, ba chiar incredibil de multe — au început la 1 septembrie 1977... Și poate că ar fi continuat și astăzi dacă Ion Horiceanu ar mai fi avut ce să ofere.

De curînd s-a prezentat la miliția municipalului. A ținut să vorbească numai cu comandantul.

— Îmi este foarte greu să vă spun, dar pentru că vă cunosc mai de mult, față de dumneavoastră trebuie să-mi descarc sufletul. N-o să mă credeți, poate. Am rămas pe drumuri, tovarășe comandant...

— Cum așa?! — s-a mirat maiorul Gheorghe Gavriile. Vă știu om gospodar. Aveți casa dumneavoastră...

— Am avut-o, dar n-o mai am... Am avut și economii, destul de bunicele, dar s-au dus toate... Am avut ghinion... Am dat cu împrumut mai înții economiile. Apoi am împrumutat eu de la alții, ca să-i dau femeii aceleia pentru taxele de moștenire. Dar nu știu ce s-a întîmplat acolo, în străinătate, că moștenirea n-a mai ajuns, iar eu am fost nevoit să-mi vind casa. N-ați vrea să interveniți dumneavoastră?

— Firește, o să cercetăm cazul — l-a asigurat șeful miliției municipale, uluit de

prostia pe care o făcuse bătrînul. Vă rog să faceți imediat o reclamație. Cine este femeia și unde locuiește?

— Păi, nu la dînsa vroiam să interveniți. Ce vină are ea dacă ăia de acolo...

— Cum, adică? — întreba maiorul stupefiat. Unde ar trebui să intervin?

— Ziceam, acolo, în străinătate. Să trimită moștenirea că noi-am dat banii de taxe. O sută optzeci și trei de mii sînt bani nu glumă. Ei de ce nu trimit moștenirea femeii?

— Ați dat 183 000?!

— Cum să nu. Poftim! Am și chitanțe...

— Scuzați-mă, dar vă știam om serios. Cum ați putut să vă lăsați păcălit de o escroacă într-un asemenea hal, încît să vă vindeți casa? Scrieți, vă rog, mai repede reclamația...

Ion Horiceanu, pensionar, de 70 de ani, fost proprietar pînă în 1978 pe str. Independenței nr. 116 din Botoșani, a scris pe mai multe coli de hîrtie întreaga tărășenie. Dar cînd a înmînat ofițerului reclamația a ținut să adauge:

— Totuși, v-aș ruga să interveniți. Poate că moștenirea există...

A fost adusă Maria Grigoriu, care și-a recunoscut fapta fără vreo ezitare, a dat și explicații verosimile cu privire la modul în care s-au dus cei 183 000 lei pe apa simbetei, a înălțat din umeri cînd a venit vorba de recuperarea pagubei, pentru că ea, de profesie „fără” și cu un soț așijderea, s-a ținut numai de petreceri timp de un an de zile, iar în prezent este insolvabilă. Ce o fi, o fi. Recunoaște și o să suporte consecințele, dar bani nu mai are... I-a spus-o și în față celui păcălit, dar lui tot nu-i vine să creadă. Prea frumoasă povestise despre fabuloasa moștenire.

Ca să vezi, cit poate intuneca mințile unui om mirajul chilipirului!

MIHAI GROZAVU ■

Socialismul și pacea

Lumea în care trăim este o lume complexă, cu probleme urgente și cu probleme grave. Este aceasta o realitate de care luăm cunoștință cu toții, la care meditam cu toții, care ne implică deopotrivă pe toți. Cu atât mai mult deci opțiunile trebuie să fie clare, acțiunile consecvente, buna-credință totală. Acest spirit, această mișcare nu ne pot lăsa indiferenți, inerti, izolați. Spunea secretarul general al partidului nostru, **tovarășul Nicolae Ceaușescu**, conducătorul de partid și de țară care nu pregetă nici o clipă în a zidi la starea de pace a lumii, la starea de sănătate a planetei: „**Intr-adevăr, trăim o epocă în care au loc transformări istorice. S-ar putea spune că evenimentele internaționale care sînt în curs vor influența pentru o lungă perioadă viața omenirii. După o perioadă destul de lungă după cel de-al doilea război mondial asistăm acum la un curs nou în viața internațională, de destindere și colaborare. Cum vor evolua evenimentele însă, aceasta depinde de oamenii politici, de conducătorii statelor. Poate mai mult ca oricînd este necesar ca oamenii politici conducătorii statelor, cei cărora popoarele le-au încredințat rolul de a-i reprezenta pe plan mondial, să acționeze pentru a impune și a asigura întărirea acestui curs nou în viața internațională.**”

Cuvinte rostite în 1973, adevărat program de conduită politică intransigentă, în consens deplin cu evoluția ulterioară a vieții internaționale, cu afirmarea categorică, tot mai puternică, a forțelor care se pronunță și acționează pentru pace, colaborare și progres în lume. În consens deplin cu țelurile fundamentale ale socialismului, care este o societate a construcției, a fărîșirii unor relații exemplare între oameni, din perspectiva eticii, a libertății, a demnității și a împlinirii prin muncă, „**idealul nostru este tocmai curmarea războaielor, pacea între popoare**”, sublinia Lenin, vorbind despre „problema păcii”. Acesta este un ideal ce crește direct din idealul de libertate, coordonată esențială a noii orînduirii socialiste. „**Nicăieri și nicicînd popoarele împilate nu si-au dobîndit „libertatea” purtînd război unul împotriva altuia. Războaiele între popoare nu fac decît să agraveze înrobirea lor. O adevărată libertate pentru țărănul slav din Balcani, ca și pentru țărănul turc, poate fi asigurată numai prin instaurarea unei depline libertăți în fiecare țară...**” atrăgea atenția Lenin în 1912.

Relația necesară dintre socialism și pace tine de natura însăși a orînduirii noi, a telurilor pe care și le propune socialismul. Nu este întâmplător că unul dintre primele decrete pe care le-a făcut publice prima țară socialistă din lume, Uniunea Sovietică, a fost Decretul păcii. „**Lupta pentru pace a fost dealtfel o preocupare permanentă a mișcării revoluționare, socialiste, comuniste, care și-a făcut întotdeauna un titlu de onoare din a salva omenirea de grozăviile războiului și a asigura o pace traică pentru toate națiunile lumii. Noi vrem să înfăptuim în viață, și în acest domeniu, — spunea zilele trecute, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la întîlnirea cu reprezentanții ai armatei și ai Ministerului de Interne — principiile supreme ale socialismului și comunismului, pacea și egalitatea între toate popoarele lumii!**”

Fiind o societate care se clădește pentru om, care se întemeiază pe principiul fundamental al dreptului egal între oameni, propunîndu-și mari opere constructive care să elibereze omul, să-l înalte material și spiritual, socialismul nu poate fi edificat cu succes decît în condiții de pace. Acesta este cadrul unic și absolut care permite concentrarea eforturilor spre atingerea unor obiective de largă perspectivă, spre îndeplinirea unor vaste programe. Asigurarea păcii în lume este de aceea fel suprem al socialismului. Starea de pace înseamnă pentru fiecare popor posibilitatea de a-și construi viața în mod liber, independent și suveran, așa cum o dorește, posibilitatea de a conviețui în bună colaborare toate țările lumii, fără deosebire de orînduire socială, mobilizarea resurselor materiale și umane pentru ridicarea calității vieții, a calității umane.

Din această perspectivă, care este și o perspectivă istorică, vocația pentru pace a socialismului nu are nevoie să fie demonstrată. Contraargumente sînt necesare însă pentru un alt proces al lumii contemporane, contrar păcii. Este

vorba de preocuparea pentru sporirea potențialului distructiv existent pe planetă, de deturnarea unor serioase resurse materiale și a unor impresionante energii umane angajate în această cursă antilibertate, antiprogres, antiom. La acest punct eforturile se cer a fi în permanență neobosite, conștiințele se cer a fi biciuite mereu cu fapte atestînd caracterul monstruos al competiției pentru înarmare, oamenii politici trebuie confrunțați în fiecare clipă cu incomensurabila responsabilitate pe care și-o asumă față de propriile popoare, față de soarta altor popoare, atunci cînd se decid să acționeze într-o direcție sau alta. În direcția păcii sau în direcția războiului, sensuri clare, de la care poate începe totul sau la care se poate sfîrși totul pentru umanitate.

Există în prezent în lume — tristă și îngrijorătoare realitate — un arsenal de arme arhisuficient pentru a pulveriza planeta de mai multe ori. Povara pe care o reprezintă înarmările pentru toate popoarele lumii a fost înfățișată în numeroase rapoarte, este resimțită de toate țările. Se știe cu cite zeci de tone de grîu sau cu cite zeci de tone de porumb echivalează costul unui bombardier, se cunosc amănunte tehnice dintre cele mai terifiante cu privire la „perfecțiunea” capacității de distrugere a unor arme din ce în ce mai sofisticate. Avem cunoștință chiar de cit de numeroși locuitori ai Terrei suferă, agonizează și se sting de foame, de boli, în ignoranță. Fiecare țară, fiecare popor resimte în dezvoltarea sa tributul absurd pe care trebuie să-l plătească acestui anacronism care este pregătirea pentru război. Perspectiva de ansamblu este profund îngrijorătoare, dar nu și demobilizatoare. Dimpotrivă, analiza cursului vieții internaționale, a condițiilor obiective și subiective ce fac să se nască și să evolueze evenimentele, arată că războiul nu este iminent în viața planetei, că forțele care se manifestă împotriva escaladării cursii înarmărilor, împotriva războiului, sînt tot mai numeroase, tot mai puternice. Că voința lor este aceea legată de consolidarea păcii, a destinderii, a unei colaborări egale între toate țările, țări independente și suverane, țări libere să-și aleagă propria cale așa cum o doresc.

Remarcabil este faptul că în primele rînduri ale forțelor progresiste care luptă pentru pace, destindere, înctarea cursii înarmărilor, pentru libertate și progres social, pentru colaborare internațională pașnică, pe baza egalității în drepturi, a respectului reciproc, al independenței și suveranității naționale, neamstecului în treburile interne, se află statele socialiste, care acționează cu hotărîre pentru realizarea practică a acestora, cele mai actuale ale epocii noastre. Eforturile conjugate în această direcție ale țărilor socialiste, forța crescîndă pe arena mondială a ideilor socialismului și păcii — componentă majoră a largului front ce se opune tot mai puternic politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, de agresiune și asuprire — trebuie să se îndrepte cu vigoare sporită spre adîncirea cursului destinderii și înțelegerii, spre diminuarea și înctarea cursii înarmărilor, pentru asigurarea, pas cu pas, a condițiilor de eliminare a războaielor din viața popoarelor.

În 1917, vorbind la cel de-al doilea Congres general al Sovietelor de deputați, Vladimir Ilieci Lenin făcea o remarcă a cărei actualitate este deplină și în zilele noastre: „**În concepția noastră — spunea deci Lenin în urmă cu șase decenii — un stat este puternic prin conștiința maselor. El este puternic atunci cînd masele știu totul, cînd sînt în stare să judece totul și cînd fac totul în mod conștient.**”

Impresionantă ridicare a conștiinței politice a omenirii contemporane, hotărîrea fermă a tot mai multor forțe politice, a tuturor popoarelor de a se angaja fără preget în lupta pentru pace, securitate, colaborare între state constituie, în viziunea Partidului Comunist Român, a țării noastre iubitoare de pace și făuritoare de pace, principala garanție că această luptă va fi încununată de succes, că forțele progresului și păcii vor triumfa. Este acesta un imperativ major al prezentului, este acesta un apel la starea de pace.

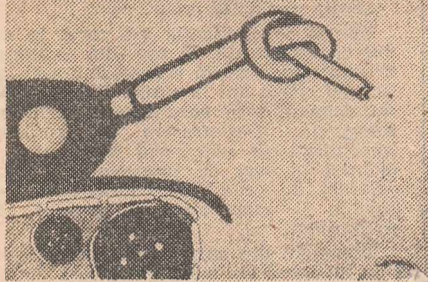
DOINA IOVANEL ■

Manifest pentru

„...țara noastră se situează pe poziția luptei ferme împotriva oricărei escaladări a cursei înarmărilor, pentru adoptarea unor măsuri concrete de reducere continuă și nu de sporire a cheltuielilor militare, cu întregul cortegiu de efecte negative pe care aceasta le-ar comporta”.

(Din Comunicatul ședinței Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din 24 noiembrie 1978)

HALTE
À LA COURSE
AUX
ARMEMENTS

Un tribut monstruos, o povară pe umerii tuturor popoarelor

● La scară mondială, din fiecare șase dolari încasați de stat, unul este cheltuit pentru înarmări.

● Cu fondurile pentru realizarea unei rachete intercontinentale mobile (MX) s-ar putea asigura hrana a 50 milioane copii malnutriți din state în curs de dezvoltare și ar putea fi create 65 000 centre de îngrijire medicală sau construite 340 000 școli elementare.

● În țările în curs de dezvoltare există un soldat la 250 de locuitori în comparație cu un medic la 3 700 locuitori.

● Cu suma de 450 milioane dolari — o treime din prețul unui submarin nuclear dotat cu rachete — O.M.S. ar putea combate malaria de pe glob din cauza căreia suferă circa un miliard de oameni din țările în curs de dezvoltare.

● S-a calculat — calculul aparține experților — că pe ansamblul economiei mondiale fiecare dolar alocat înarmărilor se obține prin reducerea cu 42 de cenți a consumului personal, cu 29 de cenți a investițiilor și cu 13 cenți a cheltuielilor guvernamentale destinate scopurilor sociale.

● Absurditatea unei asemenea competiții este exprimată și de următorul fapt: în prezeț, pentru fiecare soldat se cheltuiesc 12 300 dolari, în timp ce alocațiile pentru învățămîntul public ating în lume doar 219 dolari de fiecare elev! Costul unei baze de lansare a rachetelor intercontinentale echivalează cu cel al unei hidrocentrale avînd o capacitate de 1 700 MW, iar cu suma de 1,2 miliarde dolari, cit costă un submarin atomic american de tip „Trident”, s-ar putea construi 240 spitale.

● Organizația Mondială a Sănătății a cheltuit în zece ani 83 milioane dolari pentru eradicarea variolei, sumă insuficientă pentru achiziționarea unui bombardier strategic.

Mondo umano?

Pe pămînt, în aer și pe apă

Cu cîtva timp în urmă, cînd Cacoyannis a regizat filmul „Ziua în care vin peștii” unele voci — nu puține — au afirmat sententios că e vorba de o peliculă... științifico-fantastică. Nu conta că filmul fusese inspirat de un fapt real — episodul de la Palomares — și denunța posibilitățile lui implicații și complicații! Tot cam în aceeași vreme se produceau filme al căror subiect favorit era războiul spațial. Privindu-le, unii — nu puțini — își exprimau public uimirea în fața fanteziei („bolnave”, preîndeau ei) a creatorilor respectivi. Acum însă, demonstrează specialiștii, același subiect nu este altceva decît o posibilitate tristă a vieții noastre cotidiene.

Proape în aceeași perioadă, filme în care se înfruntau monștri submarini erau pelicule de groază. La fel, imaginația respectivilor autori era apreciată ca maladiivă. Azi însă cînd pe ape și prin ape zburdă atîtea crucișătoare și submarine cu arme ultra și radaruri dintre cele mai noi s-a uitat de competiția... imaginației. În fine, cînd două armate luptau între ele pe un mare sau mic ecran, faptele erau istorie și cunoscute deci, conta doar punerea lor în ecuația tramci. Pe scurt, ipostazele de mai sus priveau spre viitor sau spre trecut. Lipsa prezentului care nu oferea nimic? Nu s-ar spune. Pentru că, ce s-ar zice despre o peliculă al cărei conflict l-ar constitui lupta pentru a stăpîni

focoasele nucleare aflate azi în dotarea armatelor marilor puteri ce au o forță explozivă care depășește de un milion de ori pe cea a bombeii de la Hiroshima (15 000 tone TNT), suficientă pentru a extermina întreaga omenire de mai multe ori?

Sau, ce ar fi dacă imaginația lor s-ar opri pentru a relata tensionat ce e prin ceruri unde, din cei 2 000 de sateliți lansați, 75 la sută sînt folosiți în scopuri militare iar din 133 sateliți lansați în 1977, 95 au fost sateliți militari.

Sau ce ar fi dacă respectivii ar imagina o întrecere nu chiar sportivă în apă? Publicația „Armées d'aujourd'hui” relevă (în iunie 1978) că peste 800 de submarine dintre care 278 cu propulsie nucleară sînt la ora actuală în funcțiune în lume. Franța are 29 submersibile dintre care cinci submarine nucleare lansatoare de rachete (4 în funcțiune, unul în construcție), S.U.A. aliniază 41 submarine nucleare lansatoare de rachete, 62 submarine nucleare de atac (alte 14 sînt în construcție), Anglia — 4 submarine nucleare lansatoare de rachete, 13 submarine nucleare de atac și 10 submarine diesel.

Ce s-ar mai putea adăuga? Cele de mai sus nu sînt totuși dovezi ale unui echilibru al fricii, ale unei păci complicate ce putea fi realizată altfel, prin echilibrul dezarmării? Însă era — și este — nevoie nu de o rază cu particule direcționate îndreptate spre Pămînt — care ar crea radiația gamma în suficientă cantitate pentru a distruge orice formă de viață pe o arie foarte întinsă, ci de raze ale rațiunii și înțelegerii, măcar jumatate din cit s-a investit în căutarea unui atare echilibru al terorii.

DUMITRU CONSTANTIN ■

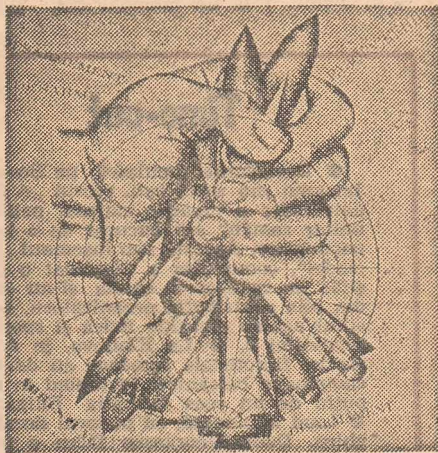
sănătatea Pământului

*„Oameni politici, bunii noștri frați,
Noi v-am cedat și ranguri și proporții
Dar nu putem continua, stopați
Această competiție a morții.“*

CURSA ÎNARMĂRILOR – UN GRAV PERICOL PENTRU VIAȚA UMANITĂȚII

Creșterea și perfecționarea arsenalelor – o logică absurdă care generează încordarea

- Inarmările mondiale au totalizat în 1977 fantastica sumă de 400 miliarde dolari. Mai mult de un miliard de dolari pe zi, 45 milioane de dolari pe oră, aproximativ 13 mii de dolari pe secundă!
- Anual în lume se utilizează în scopuri militare materii prime sau semimanufacturate valorind, în medie, 250 miliarde dolari. Suma este echivalentă cu produsul național total al unui număr de 65 de țări în curs de dezvoltare.
- Din 1945 au avut loc 300 lovituri de stat sau conflicte locale, soldate cu 10 milioane de morți.
- În perioada 1962–1977 vânzările de arme au sporit de 60 de ori, cheltuiindu-se de 60 de ori mai mulți bani pentru instruirea unui soldat decît pentru educarea unui elev.
- Valoarea comerțului mondial cu arme s-a ridicat, în 1978, la peste 15 miliarde dolari.

● Intre 23 mai și 28 iunie, anul acesta, a avut loc, pentru prima dată în istoria de trei decenii a Națiunilor Unite, o sesiune specială dedicată în exclusivitate dezarmării. Reprezentanți ai 137 de țări, precum și reprezentanți ai unor prestigioase institute de cercetări asupra păcii și dezarmării s-au pronunțat pentru eliminarea armelor din viața umanității.

● Imperativul dezarmării a figurat, de asemenea, pe agenda a numeroase reuniuni internaționale din acest an – Plenara Consiliului Executiv al UNESCO, Conferința Internațională Socialistă, Sesiunea Uniunii Interparlamentare de la Lisabona, Conferința internațională a juriștilor. Forumul internațional împotriva bombei cu neutroni etc. – a prilejuit numeroase manifestații și demonstrații.

În frontul unit al popoarelor, România militează activ, consecvent pentru pace și cooperare

- Dezarmarea reclamă un ansamblu de măsuri care să deschidă calea spre înlăturarea unor pași concreți spre realizarea acestui mare deziderat al popoarelor. Iată cîteva dintre propunerile de măsuri ale României socialiste în această direcție:
- „Înghetarea” cheltuielilor militare la nivelul anului 1978 și trecerea la reducerea lor treptată, începînd cu anul financiar 1979 astfel încît, pînă în anul 1985, aceste cheltuieli să se diminueze cu cel puțin 10–15 la sută față de anul 1978.
- „Înghetarea” efectivelor militare și armamentelor statelor la nivelul anului 1978 și trecerea la reducerea treptată a acestora, astfel încît, pînă în anul 1985 să se efectueze reduceri de 10–15 la sută față de nivelul actual, cu diminuări mai substanțiale în țările cu efective militare mai mari.
- Asigurarea reducerii treptate a activității blocurilor militare ca măsură tranzitorie spre desființarea lor concomitentă.

Adevărata strălucire

(Urmare din pagina 1)

În ciuda faptului că în perioada care a urmat marelui eveniment problemele esențiale ale vieții sociale nu au putut fi rezolvate, poporul nostru, folosind cadrul politic creat de unire, și-a sporit în ritm mai accelerat forțele de producție, și-a manifestat mai plin capacitatea creatoare, ceea ce a permis o puternică înflorire a științei și culturii naționale.

Înlăturarea statului unitar nu a fost un act efemer, ci a constituit alături de revoluția de la 1848, de Unirea Principatelor și dobîndirea independenței, una din acele trepte esențiale ale afirmării istorice a poporului român care i-au permis, sub conducerea primului partid cu adevărat național al țării, partidul comunist, să facă, peste puțină vreme, pasul hotărîtor, revoluționar spre o nouă formă, superioară, de organizare socială, spre manifestarea liberă și independentă în raporturile cu celelalte popoare.

Într-o perioadă agitată, de mari transformări sociale și naționale în care noul se întâlnește la tot pasul și se confruntă cu puternice rămășițe și recrudescențe ale vechilor relații de exploatare și dominație dintre oameni și națiuni, România prezintă imaginea unitară, dintre puținele încă, ale unei dezvoltări dinamice, economice și culturale și totodată a unei conduite internaționale exemplare, sursă de optimism și încredere în posibilitatea înlăturării unei lumi mai drepte și mai bune.

Măsura exactă a felului în care politica externă a unei țări este judicios elaborată și aplicată este dată de starea concretă a relațiilor cu celelalte țări ale lumii. Raporturile de strînsă prietenie și cooperare multilaterală cu țările socialiste vecine, cu toate statele socialiste, solidaritatea și schimburile în continuă creștere cu țările Africii, Asiei și Americii Latine, colaborarea activă cu țările capitaliste dezvoltate în spiritul coexistenței pașnice, alcătuiesc tabloul înfloritor al relațiilor externe ale României.

Acest avantaj atotcuprinzător, calitatea excelentă a raporturilor internaționale actuale ale țării noastre se explică prin principii clare, lipsite de echivocuri pe care ne întemeiem conlucrarea cu celelalte națiuni, prin preocuparea de a nu ne limita la simple contacte politice ci de a lărgi și diversifica necontenit în avantaj reciproc schimbul de valori materiale și spirituale.

Adversar hotărît al tendințelor de simplificare, de tratare izolată, conjuncturală a problemelor internaționale, partidul nostru a semnalat prompt intensificarea tendințelor de dominație imperialistă, de reimpărțire a zonelor de influență, reafirmîndu-și totodată încrederea în capacitatea popoarelor, a forțelor progresiste, de a impune o politică nouă, de colaborare între state. În virtutea acestei viziuni, bazată pe evaluarea lucidă a raportului real de forțe, a tendințelor ce se manifestă în lume, atît a celor pozitive cit și a celor negative, apare logică concluzia că există toate condițiile și posibilitățile de împiedicare a agravării situației internaționale, de evitare a izbucnirii unui

nou război, de continuare și întărire a cursului destinderii și păcii în Europa și în întreaga lume.

Acest mod științific de a analiza viața internațională ne-a făcut, în urmă cu cîteva ani, mai reținuți decît alții în aprecierea progreselor destinderii, încă fragilă și abia la începuturile ei. Tot el ne determină azi să ne opunem oricărei escaladări a cheltuielilor pentru înarmare, considerînd-o nejustificată, costisitoare și periculoasă.

Perspectiva unui viitor de pace în lume este legată, în concepția noastră, de încetarea cursei înarmărilor și trecerea la înlăturarea efectivă a dezarmării, în primul rînd a celei nucleare, de lichidarea subdezvoltării și realizarea unei noi ordini economice mondiale.

Ceea ce face politica noastră externă, apreciată nu este situația sa echidistantă față de protagoniștii unor evenimente, așa cum ar fi poate unii tentați să considere ci dimpotrivă implicarea activă și constructivă în viața internațională, opțiunea pentru rezolvarea stărilor conflictuale exclusiv pe cale pașnică, prin negocieri directe între părțile interesate, insistența pentru participarea pe deplin egală a tuturor statelor, indiferent de mărime, la dezbateri și găsirea soluțiilor pentru probleme care preocupă omenirea.

Împrejurările au făcut ca în aceste zile politica generală a partidului și rolul covârșitor al tovarășului Nicolae Ceaușescu în conceperea și înlăturarea ei să facă obiectul unei noi și impresionante dovezi de adevărată și prețioasă, parcă tocmai pentru a întări afirmația că toate momentele de seamă din istoria țării au fost și sînt expresia voinței populare.

Ochii și urechile lumii

Un frățior de-al nostru

La 50 de ani cîți împlineste în acest noiembrie, e cazul să ne ridicăm în picioare în fața lui Mickey Mouse și să ne privim cu atenție drept în ochi.

Mickey Mouse este o oglindă a fiecăruia dintre noi. Cu cel care nu vede așa lucrurile, nu obișnuiesc să mă joc și îl simt de departe. De mic copil știu cine-l iubește pe Mickey și cine nu. Adult, nu mi-am pierdut acest simț. Simt chiar printre adulți cine-l consideră un important personaj necesar al vieții sale, și cine nu. Există grave străluciri voioase în ochii omului cînt cu care el vine din adîncul copilăriei sale și pe care — oricîte i s-au întimplat — el nu le-a pierdut pe drum. Eu pot vedea foarte bine cum a păstrat un om mare, în adîncul lui, joaca lui Mickey Mouse. Sau cum a alungat-o. Mai ales cum a alungat-o se vede foarte bine și lesne, dintr-o vorbă, dintr-o glumă, dintr-un nu, dintr-un deget dus la frunte. Printre atîtea definiții ale omului — toate inspirîndu-mi o sacră suspiciune prip caracterul lor prea general — cred că aceea a atitudinii față de Mickey Mouse (și Popeye!) e dintre cele mai benefice, ea solicitînd una din cele mai grave corzi ale sufletului, puterea de a fi voios. Nu știu dacă omul se poate defini decisiv față de eternitate, dar față de Mickey Mouse — da. A-l îndrăgi la 50 de ani, ai tăi și ai lui, e un semn de maturitate sănătoasă, o probă de caracter, o realizare temeinică a seriosului și a neseriosului din fiecare.

Foarte multe întîmplări ne-au îndemnat, ba chiar silit, pe noi cei născuți în '30, să renunțăm la frățiorul nostru mai mare doar cu doi ani — ziua exactă de naștere a lui Mickey: 19 noiembrie 1928. Războaie mai mult sau mai puțin singeroase — dacă doar, singele dă cursul unui război — ne-au șantajat nu o dată, cu dramele lor, să renunțăm la acest șoricel comic însoțitor al vieții noastre, născut fără îndoială de un frumos munte al sensibilității umane. Există asemenea munți, chiar dacă nu cei mai înalți, dar deloc ridicoli, care nasc șoricelului al căror haz e foarte important pentru viața în vîi și pe piscuri. Nu e întotdeauna cazul să ridem cu atîta malicie de munții care nasc șoricelului...

A fost o serioasă problemă a sufletului nostru — aceea de a nu-l ceda, de a nu-l uita, de a nu-l huli, de a nu-l ucide, în zile barbare pentru om și măsurile lui, de-a lungul acestei jumătăți de secol. Ar trebui spus — pentru a nu se crede că problemele serioase ale lui Mickey Mouse sînt o figură de stil — că doctorul Goebbels, căpetenia ideilor hitleriste, a denunțat public în acest șoricel „cel mai mizerabil ideal din cîte au fost concepute”. Asta în timp ce Mussolini interzicea cetățenilor italieni să ridă la filmele fraților Marx. Există o singură replică patetică, aproape fantastică, pe măsura acestei uriașe imbecilități la care a ajuns, cîndva, agresivitatea de spirit. Mă tem s-o pun pe hirtie pentru ca inteligențele deosebit de încrunțate, deloc puține, să nu leșine — cum se întimplă cu adversarii lui Woody: într-un lagăr nazist, un om, înainte de a fi gazat, a sculptat în fier, un Mickey Mouse. A te gîndi înainte de moarte la o asemenea imagine a vieții, poate fi inadmisibil pentru multe sensibilități. Pentru mine, nu. E aici găsită cea mai încordată zonă a ființei — aceea unde gravitatea ultimă nu mai găsește în spaima și nebunia ei alt sunet decît acela al primului scîncet de joacă.

Mickey Mouse e o politică foarte secretă a minții și a vieții noastre.

RADU COSAȘU ■

Bine v-am găsit!

Dorind să spulber niște intrigi pe care „amicii” mei și ai redactorului șef al acestei reviste le-au lansat folosindu-se de mijloace mirșave, am socotit că reluarea acestei rubrici va dovedi tuturor că prietenia mea cu Adrian Păunescu nu poate fi zdruncinată de către niște indivizi fără scrupule.

Așadar, ce mai este nou în sportul românesc? Toată lumea este afectată de infringementa de la Valencia. Deși ea n-a fost o catastrofă și unii au încercat chiar s-o prezinte ca pe o biruință mascată de un scor nefavorabil, veche manevră a celor care ascund ca pisica adevărul. De luni de zile, aici și în alte locuri, scriu despre incapacitatea lui Ștefan Covaci de a înțelege problemele adevărate ale fotbalului nostru. Nu numai eu, dar și alții, l-au invitat să demisioneze de mult, dar postul e călduț și omul se face că n-aude. Eu nu vreau să spun că fotbalistii noștri, în felul în care se pregătesc, ar putea scoate mai mult sub conducerea altui antrenor federal. Pe Ștefan Covaci îl critic în calitate de vicepreședinte al federației de fotbal și nu ca antrenor, să ne înțelegem. La instalarea sa, am vrut să colaborez cu el și mi-am permis chiar să-i dau niște sfaturi. Sigur că ceea ce doream și eu și el nu s-a îndeplinit, dar dacă ar fi fost un om ferm ar fi plecat de atunci și nu s-ar fi expus la criticile din atâția ani care au trecut. El a cerut să avem răbdare. Dar răbdarea are și ea o limită. Nu vreau să se creadă că doresc numai victorii, pentru că, iată, și alte țări care au avut pe vremuri un fotbal foarte bun, au la ora de față un fotbal foarte prost. Ceea ce-i ceream lui Covaci era să înceapă cu începutul. Politică cirpeli, atît de dăunătoare, pe care au practicat-o și înaintașii săi, ne-a făcut să pierdem ani de zile fără nici un folos. Aici trebuie să se taie buricul copilului, cum se spune în popor. În fotbalul nostru totul este trucat la ora asta. Un număr de echipe dilatate, fără o bază materială reală, cluburi care nu funcționează normal, o instruire sumară, un chiul organizat, o rezistență la muncă a jucătorilor arbitraje părtinitoare și chiar o toleranță din partea federației a unor păcate mai vechi, durabile, iată realitatea! La începuturile noii conduceri a federației era vorba de pregătirea unor jucători-copii care s-ar bucura de un regim special. S-a făcut cite ceva, dar ca totdeauna, ne oprim la jumătatea drumului. În ce mă privește, propuseam un lucru elementar și anume: înființarea în toate cartierele din marile orașe, pe lângă blocuri, a unor terenuri care să fie puse la dispoziția copiilor, în orele lor libere. În domeniul rural se putea face același lucru. Numai că unii au socotit că în felul acesta s-ar risipi niște teren. Vedeti dumneavoastră, sănătatea contează mai puțin. Nu se ține seama că vom produce niște școlari gheboși, tobă de carte, clienți viitori ai psihiatrilor, la urma urmelor, un tineret rău dezvoltat! Dar asta nu este treaba mea. Încă mai am răbdare. Dacă privim la jalnicele echipe numite Luceafărul, încropite cu chiul, cu vai și aflite în coada clasamentelor, avem imaginea acestor hibridi care nu vor da roade niciodată. Racolarea unor jucători de la echipe divizionare, trimiși să joace în categorii inferioare valorii lor mi se pare cea mai stranie idee. În urmă cu nu știu cîți ani, operația se făcuse invers. Jucători buni, din categorii inferioare, fuseseră puși să joace în prima divizie a țării și, într-adevăr, se născuse o echipă extraordinară, pe care setea de performanță a unor cluburi mari a distrus-o. De ce nu mai încercăm o dată, în același mod, întreb?

Cît despre faptul că o echipă de la Baia Mare, venită din divizia B, a devenit lider și a condus autoritar multe săptămîni în clasament, iată un lucru care ar trebui să ne dea de gîndit. Marile cluburi, Steaua și Dinamo, cu jucători excelenți, bine pregătiți, rodați, joacă cum joacă. Poate să ne mulțumim sau pe noi faptul acesta? Să stăm cu brațele încrucișate, să așteptăm performanțe venite din cer?

Despre răspunderea lui Covaci de aici încolo nu mai spun nimic, dar federația de specialitate ar putea să ia o decizie. Rezultatele de pînă acum obținute sub conducerea lui Ștefan Covaci sînt mai mult decît grăitoare. L-aș ruga să nu se supere pe mine pentru că îl găsesc un om agreabil, civilizată, dar asta n-are nici o importanță. Poate o persoană nouă va avea curajul să facă ceea ce el n-a putut. Așteptăm.

EUGEN BARBU ■

Viorel Mateianu:

„Locul 1 ne-a făcut să ne pierdem capul!”

— Viorel Mateianu, aș vrea să știu cum se simte antrenorul unei echipe care, după ce a fost lider autoritar, n-a mai cîștigat de 4 etape și care, colac peste pupăză, joacă miercuri o partidă grea, în deplasare? Cum se simte?

— Cred că răspunsul comportă o discuție mai lungă.

— Și eu cred la fel, dar timpul ne presează! Ai exact 10 minute ca să te explici.

— Locul 1 ne-a prins nepregătiți din punct de vedere psihic. De ce să nu fiu sincer, nu ne-am așteptat la el și, obținîndu-l, ne-a îmbătut și ne-a făcut să ne pierdem capul! Am uitat măsura și, peste tot unde am jucat în ultimele etape, la Satu Mare și la Arad, ne-am năpustit peste adversar, după principiul totul sau nimic. Uitînd de prudență, nu ne-am ales cu nimic, întinzîndu-ne, ca să zic așa, mai mult decît ne era plapuma. Apoi, jucătorii noștri chemați la loturi, 4 în medic, 7 la un moment dat, și-au

ieșit dintr-ale lor. N-aș putea afirma că s-au infumurat, dar nu e ușor să ajungi, cazul lui Sepi, de pildă, de la Baia Sprie la echipa națională într-un răstimp atît de scurt! Vina a fost mai mult a mea, că n-am știut să-i pregătesc pentru asta. În sfîrșit, adversarii ne-au tratat, de la meci la meci, cu tot mai multă atenție, de unde, la început, ne cam luaseră la preț de matineu. Iar noi am căzut în capcana unei încrederi exagerate în forțele proprii, crezînd că nu trebuie să ne temem de nimeni și că-i putem bate pe toți!

— Crezi că impasul a trecut?

— Sper. Infringerile ne-au privat, e drept, de multe puncte, măcar pe cele de acasă contam în socotelile noastre, dar sînt tentat să cred că ne-au și ajutat.

— E frumos ce spui, dar e și adevărat?

— Sinceritatea m-a costat, uneori, mult, dar vreau să cred că nu m-am îndepărtat de ea! Ne-au ajutat. Am cîștigat experiență, ne-am maturizat. Deși la neceaz, căci cum altceva aș putea numi meciurile pierdute acasă, nu ne-am lăsat pradă miniei și nici n-am rostit vorbe grele. Pe Koller, de exemplu, l-am îmbrățișat și încurajat după ratarea penalului din ultimul minut al meciului cu Iași, chît că plîngeam cu toții, în cabină, ca niște copii! Baia Mare a ajuns unde a ajuns prin coeziunea sufletească a echipei și prin atmosfera proptic performanței pe

care au creat-o organele locale și publicul. Am făcut și facem totul ca ea să rămînă intactă, la prietenia din sinul lotului mă refer, conștinți că ea constituie arma noastră de bază. În alte părți, 4 infringeri consecutive, nu amestec în nici un fel meciul de miine, cu el și fără el situația e cam aceeași, ar fi adus, nu-i așa, demiterii și suspendări. N-am căutat țapi ispășitori pentru că, într-un fel sau altul, am greșit cu toții.

— Concret, cînd a greșit antrenorul? — Cînd a crezut că echipa poate trece la o nouă schemă tactică fără s-o fi învățat perfect pe cea anterioară.

— Cum a reacționat publicul după partida cu Timișoara?

— Normal, arătînd că și-a pierdut răbdarea. Sper că nu și-a pierdut și încrederea. Va trebui să învingem Steaua spre a recîștiga de partea noastră cea mai pasionată și mai obiectivă galerie din țară mi-a fost dat să cunosc. Pentru asta, sînt conștințent, e nevoie de fapte, nu de vorbe. N-au trecut cele 10 minute?

— Ba da. Îți mulțumesc. Pe ce loc crezi că va termina Baia Mare turul?

— Obiectivul nostru final e locul 3-6.

— Destul de pretențios pentru o nouă promovată!

— Vom mai vedea.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Time-out

● Desfășurat duminică, pe Șoseaua Iancului din București, crosul „A 60-a aniversare a creării statului național unitar român” s-a bucurat de o largă participare. Așezată sub însemnul „Dacia”, competiția a însemnat o reușită, la realizarea căreia și-au adus din plin contribuția organizatorii, Consiliul pentru educație fizică și sport al sectorului 3. ● La Kladovo, în Iugoslavia, floretistele române au devenit campioane balcanice, învingînd în mai puțin de un ceas formația Bulgariei. ● Luni dimineață, cu piciorul drept în ghips, Dudu Georgescu făcea o pană de cauciu la Dacia 9 B 551. Acțiunea se petrece pe strada Vasile Conta. ● În ciuda bunelor rezultate înregistrate în ultima vreme de halterele noastre, vezi frumoasa comportare de la Balcaniada, secretarul F.R.F., Ion Stoian, ne-a mărturisit intenția sa de a ieși, peste 5 luni, la pensie. Poate te răzîndești, nea Stoiane! ● Apropos de Stoian. Fostul multiplu campion național de box, Mihai Stoian, lucrează în prezent, ca lector universitar, în cadrul Catedrei de educație fizică a Universității din București. El se ocupă îndeaproape de pregătirea unei echipe de tenis de masă! Să nu mai fie oare nici un loc sub soarele boxului nostru pentru marele stilist care a fost Mihai Stoian? Ce părere are federația de specialita-

te? ● Ne-a scris inginerul Vlad Șerban Movilă, antrenor voluntar de scri-mă la Tractorul Brașov. Cităm: aflînd că din 1979 nu se vor mai organiza campionate naționale de copii și juniori mici decît la gimnastică, inot și patinaj, consider măsura de a se renunța la competițiile respective în numeroase discipline, între care și scri-ma, drept o greșeală gravă, cu consecințe nefaste asupra întregii noastre mișcări sportive; vă rog să publicați punctul meu de vedere, împărtășit și de alții, cu speranța că C.N.E.F.S. va reveni asupra hotărîrii sale. Ceea ce și facem. ● Conform obiceiului, transmisia radiofonică de fotbal din ultima duminică a diviziei A a fost efectuată, de la Satu Mare, de Nicolae Soare. ● Dacă nu știți pînă acum, aflați astăzi că inginerul Viorel Moraru, fosta glorie a rugbiului românesc de acum un deceniu, este, în același timp, vicepreședinte al federației și antrenor de club! Toată stima pentru Viorel Moraru, dar parcă e prea mult pentru o singură persoană! Și pentru că tot veni vorba, să amintim că griviteanul Scarlat, tratat cu o nepermisă indulgență de Comisia de disciplină a F.R.F., indulgență față de care ne-am manifestat nedumerirea în urmă cu o săptămîină, și-a dat în petic în cursul recentei deplasări în Polonia, comițînd un nou act huliganic. Din cite sîntem informați, Valeriu Irimescu, ca totdeauna intransigent, a decis eliminarea lui din lotul național, dar aștep-

tăm reacția forului federal. ● La lup-te greco-romane, Dinamo a cucerit cel-de-al 28-lea titlu de campionat. Sur-prinde și bucură clasarea pe locul secund a grupării Aluminii din Slatina. ● Năstase rămîne! Deși invins în finala de la Tokio, 2-6, 4-6, cu Jimmy Connors, Ilie Năstase continuă să se numere printre cei mai buni tenismani ai lumii.

Singura antrenoare din rugbiul românesc, probabil și din cel mondial, se numește Mariana Lucescu. Ea pregătește echipele Școlii sportive 2 din București, cu care a cîștigat, în repetate rânduri, titlul de campionă a țării la juniori. Fotoreporterul nostru Aurel Mihailopol a surprins-o zilele trecute, pe stadionul Tinerețului, în plin antrenament.

Numai un climat de muncă asiduă poate scoate naționala de juniori din impasul în care se află!

După cum se știe, reprezentativa de juniori ne-a furnizat, miercuri trecută, o amară decepție, pierzînd categoric meciul de debut din preliminariile turnoului U.E.F.A., infringere care îi periclitează serios, dacă nu cumva îi anulează, orice șansă de calificare. Nici în alți ani, e adevărat, juniorii noștri n-au strălucit în competiția respectivă, adesea rămînd în afara fazei finale a întrecerii, dar dezamăgirea recentă e cu atît mai greu de explicat și, firește, de suportat, cu cit activitatea din sectorul copiilor și juniorilor a fost pusă nu demult, prin intervenția energică a federației, pe baze noi, consolidate, tînd de așteptat, așa privind lucrurile, un reviriment și nicidecum un eșec de proporțiile celui de la Brașov, cel mai usturător eșec pe teren propriu din ultimul deceniu!

Dacă formația noastră a jucat cum a jucat, parcă mai prost ca orîcînd, lipsită de vlagă și de orientare, practicînd un fotbal mărunț și fără orizont, de vină sînt, nu încapă nici o discuție, ANTRENORII. Nu dorim să-i scoatem pe Robert Cosmoc și Mihai Ciornoavă țapi ispășitori, dar nici nu putem fi de acord cu explicațiile lor firave, cu scuzele pe care ei le invocă, logîndu-le mai ales de scurtul răstimp pe-trecut la cîrma echipei. Luînd taurul de coarne, să spunem că, după părerea noastră, cuplul de tehnicieni numit de F.R.F. la conducerea naționalei de juniori nu e omogen. Ba mai mult, cei 2 sînt antrenori comozii, nedispuși la eforturile, ca să nu zicem sacrificiile, implicate de munca la nivelul copiilor și juniorilor. Robert Cosmoc a fost desemnat, am înțeles la vremea respectivă, pentru calitățile sale, unanim recunoscute, de teoretician și strateg, virtuți care l-au așezat de mult în rîndul celor mai capabili, din aceste puncte de vedere, antrenorii din fotbalul nostru. Ne-am fi așteptat ca, știîndu-i bine calitățile și defectele lui Cosmoc, timp înde-lungat antrenor federal și responsabil al echipei naționale, federația să-i pună alături, spre compensare, un tehnician tînr și muncitor, dornic de afirmare. Dar

F.R.F. l-a păstrat ca secund pe Mihai Ciornoavă care, după un scurt stagiul la formația de juniori a Sportului studentesc, a căutat — fără succes — să-și facă un nume la Industria Sîrmei Cîmpia Turzii și Aripile Bacău, fără ca prin activitatea depusă acolo să justifice în vreun fel numirea la garnitura fanion a fotbalului nostru junior! Așa s-a ajuns în situația ca echipa națională să beneficieze de serviciile a 2 antrenori fără experiență în domeniu, tehnicieni care n-au avut nici cînd și nici unde să învețe să se apropie de niște fotbalisti aflați, cei mai mulți dintre ei, la difficultă răscruce dintre copilărie și adolescență. În loc să le fie, cum se zice, părinți componenților lotului, antrenorii n-au găsit suficiente resurse de tact și pedagogie, tratîndu-i cel mai adesea de sus și de la distanță! Fapt cu atît mai regretabil cu cît, prin înființarea Clubului de fotbal de înaltă performanță „Luceafărul”, fericită inițiativă a unei federații lucide și ambițioase, marea majoritate a jucătorilor echipei naționale și-au lăsat familiile și orașele de baștină, mutîndu-se la București.

Neîndoios că F.R.F. a făcut o sumedenie de lucruri bune pentru tinerii de la „Luceafărul”. Găsînd înțelegerea Ministerului Educației și Învățămîntului, a Liceului industrial „Electroaparataj”, pe lângă care funcționează clasele cu profil de fotbal, le-a asigurat condiții deosebite de cazare și hrană, condiții ce se vor îmbunătăți în curînd prin darea în folosință a unui nou cîmin. I-a dotat, din punct de vedere material, cu toate cele necesare performanței, zestre „Luceafărului”, echipament, mingi etc., puțînd fi învidiat de multe din grupările diviziei A. Dacă federația a rămas datoare la vreun capitol, și considerăm că a rămas, atunci acesta e cel al sufletului tinerilor chemați să joace fotbal în Capitală, numirea fără prea mult discernămint a tandemului de antrenori fiind cea mai elocventă dovadă în acest sens și, ca să spunem lucrurilor pe nume, cea mai gravă greșeală ale cărei consecințe

s-au văzut. Pentru că tot sîntem aici, subliniînd progresele organizatorice de la „Luceafărul”, rod al hărniciei și insistenței F.R.F., să notăm că, din multe puncte de vedere, clubul respectiv e abia la început de drum. Mai rămîn de rezolvat o serie de probleme administrative, cum ar fi încadrarea unui magaziner, care să dea și să primească echipamentul, „funcție” ocupată acum de antrenorul federal Constantin Ardeleanu (!!), după cum nu mai poate întirzia, spre binele procesului instructiv, soluționarea punerii la dispoziția clubului a terenului II din Complexul „23 August”, folosit în prezent, sporadic și ineficient, de atleți, mai exact de aruncători.

Revenînd, analizînd datele eșecului de la Brașov, nu putem trece peste partea de vină a JUCĂTORILOR inșiși. Nu e vorba aici despre o pasă greșită sau despre o ratare, ci intră în discuție mentalitatea celor mai mulți dintre membrii lotului reprezentativ, anacronică și păguboasă, de care se fac mai puțin răspunzători ei, dată fiind vîrsta pe care o au, cit cluburile și asociațiile care l-au deprins, nu de ieri și nu de azi, SĂ CEARĂ MAI MULT DECît SĂ DEA, SĂ PRETINDĂ FĂRĂ A OFERI. Drept urmare, divizionarii A au evoluat la Brașov departe de pretențiile lor și departe de așteptările iubitorilor fotbalului, Pavel, Ivana, Geolghău și ceilalți apărînd adesea ca simpli figuranți. Ei au lăsat, ca și în alte ocazii, impresia că tratează convocarea la lotul național nu ca pe o cinste, ci ca pe o corvoadă, făcînd probabil calcule, în această privință, fotbalistii noștri arătîndu-se dotați pentru matematică încă din vremea junioratului, că un meci cîștigat la Vilcea sau la Craiova poate aduce avantaje materiale mai substanțiale decît o victorie la naționala de juniori! Gîndînd la fel de alături de realitate, cei mai răsăriți jucători ai „Luceafărului”, Nițu, Pop, Suciuc sau Iovan, sînt, deloc întîmplător, și cei mai recalitranti și mai plini de ifose, ei fiind ajutați în această atitudine și de faptul că, în condițiile în care cele două divizionare C sînt alcătuite la limita superioară de vîrstă, se simt pe poziții ferme, lipsite de concurența fotbalistilor mai tineri, dar mai perseverenți și mai conștințioși în pregătire. Considerăm că federația are datoria să intervină grabnic, spre a tăia răul de la rădăcină, intronînd la „Luceafărul” și, implicit, la naționala de juniori un climat de muncă asiduă și responsabilă. După semnele pe care ni le-a dat pînă acum, stă în puterea ei s-o facă.

TRAIAN IORDĂCHESCU ■

Mutațiile socio-economice apărute în viața Capitalei se regăsesc și în cartierul Cotroceni, unde s-au dezvoltat școli, instituții de învățământ superior, clinici medicale, în cel mai modern și mai mare spital din țară, cu peste 1000 de încadrați și studenți, institute de cercetări etc. Aceasta face ca, alături de populația acestei zone, alte mii de oameni ai muncii să-și desfășoare activitatea și viața în acest perimetru. Astfel, piața Operei a devenit unul din cele mai nodale și de perspectivă puncte ale Capitalei, rămân însă tributar altor cartiere, din punct de vedere al aprovizionării. În această situație, noi, locuitorii acestui cartier, considerăm că este absolut necesar să se acorde și în această zonă mai multă atenție cerințelor cumpărătorilor. (În numele unui grup de oameni ai muncii din cartierul Cotroceni. **A. Popovici**)

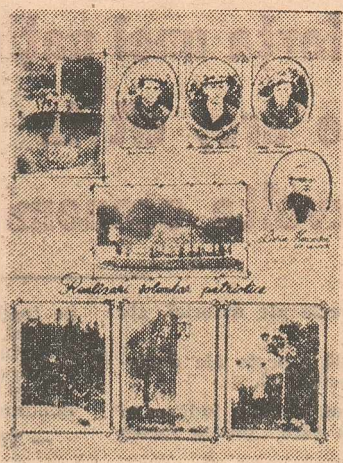
De la Inspectoratul silvic județean Prahova:

Referitor la sesizarea trimisă revistei „Flacăra” de către tovarășul **Mușat I. Constantin** din comuna Secăria, vă comunicăm că, prin grija Inspectoratului nostru și a A.J.V.P.S. Prahova, s-au luat măsuri de însușirea urșilor și mistreților ce s-au dovedit a fi năvăliți. Pentru a se realiza acțiuni eficiente de prevenire a pagubelor cauzate gospodăriilor sălbatice, îi rugăm pe cetățeni să ia legătura cu organele noastre de teren în cel mai scurt timp, semnaland numărul animalelor sălbatice, locul unde au produs pagube, astfel ca personalul nostru, care este instruit în această direcție, să contribuie la luarea unor măsuri de primă urgență pentru protejarea gospodăriilor în cauză.

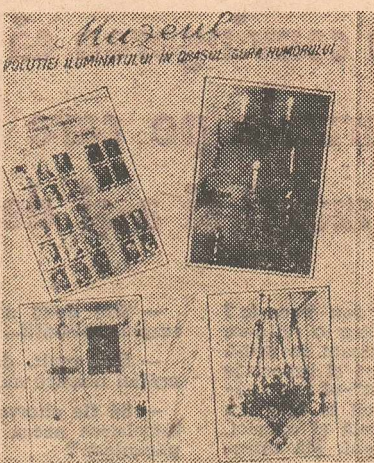
În luna august am preluat de la I.C.V.L. apartamentul nr. 41 din blocul 13 A, Bd. Lacul Tei 109, sc. A, et. 10, dar nu pot locui în el deoarece instalația electrică este defectă. Nu am putut constata înaintea defecțiunii pentru că I.D.E.B. nu încheie contract de furnizare a energiei electrice decât la prezentarea procesului-verbal de preluare. Lămpile nu au curent, iar doze nu există, constructorul uitând probabil să le monteze. De câte ori am reclamat, conducerea șantierului mi-a răspuns că nu are oameni pentru aceasta, dar că îmi vor trimite un electrician după orele de program (!?) ca să vadă ce se poate face. Deși nu locuiesc acolo, am stat în apartament în zilele și la orele indicate, însă nu a venit nimeni niciodată, măcar să constate defecțiunea. Deocamdată plătesc rate și cote de întreținere pentru o locuință la care nu se poate locui. (**Manuela Dumitrescu**, str. Viitorului 94, București)

De la Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini:

Cu privire la sesizarea lui **Zafiu Lucian**, fost economist principal la I.S.C.E. Mașinexportimport, transferat la cerecere în 30 august a.c. la I.S.C.E.

Cu prilejul Zilei energeticianului, colectivul celor 35 de oameni ai muncii de la Centrul de distribuție a energiei electrice Gura Humorului, în numele cărora semnează tova-

rășul **Liviu Macovei**, ne trimite un pliant cu fotografii înfățișând aspecte din viața și activitatea acestui centru. Iată două dintre imaginile cuprinse în acest pliant.

Vinexport. Din verificările efectuate rezultă că numitul **Zafiu Lucian** este un element nedisciplinat, refuză îndeplinirea unor sarcini de serviciu, pleacă în mod repetat de la locul de muncă fără știrea șefilor săi ierarhici, are ieșiri necontrolate față de tovarășii de muncă pe care îi insultă, făcându-i incapabili și amenințându-i că-i va da afară prin relațiile lui. La 20 mai 1978 a fost reținut de miliție în stare de ebrietate, având asupra sa documente ce constituie „secret de serviciu”. În timpul anchetei, **Zafiu Lucian** a adus injurii lucrătorilor de miliție. La I.S.C.E. Vinexport a continuat cu abaterile de la disciplină. Pentru toate cele de mai sus, Consiliul central de control muncitoresc al activității economice și sociale a hotărât transferarea numitului **Zafiu Lucian** de la I.S.C.E. Vinexport în alt loc de muncă în afara sistemului de comerț exterior. În ce-l privește pe **Rafiu Gheorghe**, fost șef birou personal învățământ la I.S.C.E. Mașinexportimport, se confirmă sesizarea că numitul a primit de la unele persoane diferite obiecte la înapoierea aceluia din străinătate, iar atunci când nu primea „atenții” le făcea greutăți. Conducerea ministerului a dispus schimbarea din funcție și încadrarea lui într-o unitate din afara sistemului de comerț exterior.

La 2 martie a.c. a fost publicată în „Flacăra” plângerea mea în legătură cu zgomotoasele lucrări de lăcătușărie și cazangerie executate de cooperativa „Prestarea” în curtea vecină cu locuința mea. Din păcate nimeni nu s-a sinchisit de apariția acestui semnal critic și lucrurile au rămas neschimbate, sau dacă s-a schimbat ceva s-a schimbat în rău. Respectiva secție a cooperativei „Prestarea” execută mai departe lucrări chiar și mai zgomotoase, până seara târziu, la numai

cîteva metri de fereastra mea. De ani de zile nu ne putem odihni ca lumea. Soțul meu a decedat, iar toți cei 11 copii ai mei s-au mutat pe alte străzi sau în alte orașe, spre a scăpa de zgomotul insuportabil. (**Hrisița Vasile**, pensionară, Constanța, str. Cîbinului 8)

De la Consiliul popular al județului Arad:

Verificind cele sesizate de tovarășul **Aurel Șerban**, s-au constatat următoarele. În iulie 1978, reprezentantul unor firme din R. F. Germania care au contracte cu Fabrica de confecții Arad a avut un accident de circulație. Autoturismul avariat a fost parcat în fața Fabricii de confecții, al cărei director, cu acordul organelor de miliție, a dispus ca mașina să fie adăpostită în curtea unității până când va fi dusă la reparat. În acest timp, persoane necunoscute au sustras faruri, ștergătoarele de parbriz și emblema cu marca Mercedes. Drept urmare, directorul **Pelău Traian** i-a convocat pe toți mecanicii, lăcătușii de întreținere și paznicii care au lucrat în schimbul 2 în perioada respectivă, explicându-le că, fiind vorba de automobilul unui reprezentant al firmelor străine cu care fabrica întreține relații comerciale, este în joc prestigiul întreprinderii, deci cu toții trebuie să contribuie la recuperarea pieselor dispărute. Cum după o săptămână nici piesele nu au apărut și nici autorii furtului nu au fost descoperiți, s-au emis note de sancționare prin care s-a dispus penalizarea cu 30 la sută din retribuția lunară a mecanicilor, lăcătușilor de întreținere și paznicilor care au lucrat în schimbul 2 în perioada când au fost sustrate piesele în cauză. Cu ocazia verificărilor s-a stabilit că o asemenea penalizare este contrară legii, iar conducerea unității a revocat notele de sancționare și la 21 octombrie

s-au restituit personalului muncitor penalizările reținute pe luna septembrie.

Eram muncitor necalificat la Întreprinderea „Energoreparații” din București și, în această calitate, am fost trimis la Sibiu să aduc niște piese. Pe drumul de întoarcere am avut un grav accident rutier, rămânând infirm de un picior. Am fost pensionat cu data de 1 iulie 1978, ca urmare a acestei invalidități, iar dosarul meu a fost înregistrat sub nr. 4938/24/V/78 la Oficiul de pensii al sectorului 6. Întrebund unde și când îmi voi primi drepturile de pensionar, am fost trimis la Ministerul Muncii, de acolo la Ministerul Sănătății, apoi iar la oficiul de sector. Sint purtat pe drumuri, însă pensia tot nu o primesc, deși au trecut câteva luni bune. În plus, nu știu cum mi s-a calculat pensia, intrucît șeful transportului de la Întreprindere m-a obligat să dau o declarație cum că nu a fost accident de muncă, ci un simplu accident de circulație. Vă rog ajutați-mă să-mi pot primi drepturile ce mi se cuvin, fiindcă nu mai am de unde să tot cer. (**Nicolae Gavrilăscu** din București, str. 13 Septembrie nr. 85)

De la U.J.C.M. Galați:

Referitor la scrisoarea Asociației de locatari, bloc M-2, micro 19 Galați, pe care ne-ați trimis-o spre cercetare și rezolvare, deplasându-se la fața locului, tehnicianul nostru a constatat că hidroizolația executată anul trecut de către cooperativa „Constructorul” Galați prezintă bule de aer, deci bituminarea a fost făcută necorespunzător. Ca urmare, cooperativa a efectuat remediile necesare în condiții de bună calitate, urmînd ca probele de etanșeitate să fie făcute atunci cînd condițiile meteorologice vor permite acest lucru.

De la Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor:

Reanalizîndu-se situația tovarășului **Ichim P. Gheorghe**, care a condus la nerespectarea ordinului de detașare la Întreprinderea de exploatare Constanța, conducerea Regionalei de Căi Ferate Galați, la data de 10.XI.1978, a revenit asupra măsurii luate pentru desfacerea contractului de muncă și a dispus reprimirea în serviciu.

Din partea Consiliului popular al județului Caraș-Severin,

privind rezolvarea scrisorii tovarășului **Ologu Pavel** din orașul Anina, adresată revistei Flacăra:

În sesizare, petentul se declară nemulțumit pe considerentul că a fost evacuat dintr-o locuință pe care a ocupat-o în mod abuziv și că în prezent nu are unde locui împreună cu familia. Din cercetările făcute rezultă că evacuarea susnumitului s-a făcut cu respectarea prevederilor art. 23 din Legea nr. 5/1973, deoarece după expirarea contractului de închiriere a chirașului principal, locuința a fost repartizată de către conducerea întreprinderii miniere

Anina unei alte persoane. S-a analizat ulterior și situația familială a tov. **Ologu Pavel** și la propunerea întreprinderii miniere, Biroul executiv al Consiliului popular al orașului Anina i-a repartizat acestuia o locuință corespunzătoare în blocul nr. 12, apartamentul 21, din strada Lenin, oraș Anina.

Mă numesc **Moroianu Axente Vasile** și domiciliu în satul 6 Martie, comuna Jurilovca, județul Tulcea. și vă scriu următoarele: niște tovarăși care-și zic oameni de ordine au hotărât, foarte isteți, să ia o roată de căruță fiecărui proprietar de atelaje. Procedura lor, foarte simplă. Unde nu este nimeni acasă, sar peste gard sau sparg poarta. Cei ce cirulă pe stradă cu căruța și sint prinși li se ia pe loc cite o roată, respectivii rămînînd cu căruța în drum. Motivul acestei măsuri: zice-se că s-ar fura din recolta cooperativelor. Probabil că mai sint cazuri cînd morala noastră socialistă este uitată și unii cetățeni confundă bunul personal cu bunul societății, dar de la aceste cazuri izolate și ferm condamnate de colectivitate pînă la acuzarea unei comune întregi este o cale de natură să ne indigneze pe toți. Prin măsura respectivă, eu consider că a fost pătată onoarea întregii comune, ce se bucură de cinstea și hărnicia oamenilor. Pînă la locul de muncă sint vreo 4-5 sau chiar 6 km. Pe jos nu-i chiar atât de ușor să parcurgi această distanță, apoi să te apuci de muncă. Un caz concret: o femeie, cu doi copii minori, suferîndă, trebuie să meargă pe jos 4 km pentru a culege 2 ha de porumb. E ceva aproape imposibil.

Din partea I.F.E.T. Arad:

„Referitor la interviul acordat de către directorul întreprinderii „Combustibilul” București, publicat în revista „Flacăra” privind livrările de lemn de foc către Capitală, vă comunicăm că s-au luat măsurile necesare ca în cursul lunii noiembrie să intrăm în grafic. În același timp vă informăm că beneficiarul a greșit livrările închizînd stația București-Triaj astfel: ianuarie 18 zile, februarie 13 zile, martie 10 zile, aprilie 13 zile, august 3 zile, perioadă în care se puteau livra conform planului pe C.F.R. circa 1500 tone lemn foc. Acest fapt ne-a produs greutăți în producție și cheltuieli suplimentare de manipulare, fiind nevoiți să livrăm suplimentar la alți beneficiari pentru a nu ne bloca spațiile. Considerăm ca de viitor cel puțin „Combustibilul” București să ia o serie de măsuri pentru evitarea acestor sesizări”.

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o oot face în fiecare zi între orele 10-13.
● FLACĂRA nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Scrisori comentate

O cortină roz, pe care însă scrie „va urma”

Ne scrie I.C.L. Tutunul București, ca să ne explice de desăvîrșită îi este inocența într-un caz penal descris de revista noastră la 24 octombrie. Reamintesc pe scurt că era vorba de 3 debitate care cumpărau (la jumătate preț) mărfuri furate și le vindeau (firește că la preț întreg) cu fruntea sus în debitele arendate lor. Că cele 3 își considerau debitele arendate este vina lor și numai a lor, veți vedea îndată din scrisoarea admirabil titlulă care mi-a adus în minte, nu știu de ce, imaginea unui membru al barourilor de altădată, din cei ce rupeau inima galeriei.

Scrisoarea începe sobre: mărfurile frauduloase confiscate, iar paguba imputată fostelor gestionare cutare, cutare și cutare. Apoi economia de cuvinte și sobrietatea sint lăsate la o parte: În cadrul întreprinderii se desfășoară o activitate continuă de cultivare a calităților mo-

ral-profesionale, răspunderile ce revin fiecăruia, pastrarea avutului obșteșc, gestionarele în cauză lucrează de ani în întreprindere și au fost „temeinic instruite” asupra legalității. Au fost temeinic instruite, scrie acolo, negru pe alb, nu-i nici o glumă. Toate trei au făcut cursuri de perfecționare la care „s-au prelucrat și dezbătut aprofundat” legi, reguli și acte normative din ramură. Atrag atenția asupra importanțului adverb aprofundat, pus acolo ca să nu-și poată închipui cineva că prelucrările și dezbaterile se fac numai așa, ca să fie, să se găsească, să se bifeze în minunate planuri de acțiuni. Nu! La I.C.L. Tutunul toate astea se fac în mod aprofundat, serios și eficient.

Și dă-i, și luptă, și demonstrează: S-a permanentizat metoda analizării și dezbaterii, exemple concrete, ședințe, disciplină, ordine, documente de gestiune, parti-

ciparea delegaților conducerii I.C.L., „asigurînd prelucrarea și dezbaterile temeinică” (nu-i așa?!). S-a atras „în modul cel mai exigent atenția gestionarilor”, s-au analizat cauzele s-au stabilit măsuri concrete, ori de cite ori a fost nevoie. Și încă, și încă, aproape 1000 de cuvinte înșirate frumos în fraze cu foarte puține greșeli de ortografie.

Spre final, mișiva stropită din belșug cu apă de roze ne asigură solemn că se va „continua cu aceeași exigență munca de instruire și de educare a personalului muncitor din cadrul întreprinderii”. Sint că mi se ia o piatră de pe inimă: și pe viitor lucrurile vor merge la fel de bine.

La urmă de tot pricep că lungă scrisoare a fost elaborată de autorii ei pentru ca pe această cortină roz să apară cuvîntul — moale, bun și cald — „sfîrșit”. Le sugerez că mai nimerit ar fi totuși „va urma” și că, pe lângă prelucrări și altele de felul acesta, în comerț mai există și modestul procedeu al controlului, al exigenței nefestive. Merită să încerce și apoi să ne mai scrie.

MIRCEA FODOREANU

Poșta redacției

Sanda Crăciun — comuna Ciolănești (Teleorman). Începînd cu data de 1.01.1978, pensia pentru munca depusă și limită de vîrstă în C.A.P. se stabilește și în funcție de sectorul de activitate. Dumneavoastră nu vi se pot aplica aceste prevederi, deoarece ați fost pensionată la 1 iulie 1977.
Amalia Szep — Toplița (Harghita). Dosarul dv. de pensionare se află la Comisia centrală de pensii, de unde veți primi comunicarea soluționării.
Puiu Voicu — Tg. Jiu. Am fost informați că vi s-a repartizat de către Consiliul popular municipal o garsonieră confort I pe str. Griviței din Tg. Jiu.
Elena Zăgan — Iași. Ați fost încadrată la Întreprinderea de țigarete Iași.
Marin Enache — Slobozia. Sinteți obligat să vă respectați contractul încheiat cu întreprinderea care v-a școlarizat. În cazul că nu-l respectați, trebuie să plătiți cheltuielile de școlarizare.
Valeriu Marinăscu — comuna Firdea (Timis). Comisia județeană de pensii v-a aprobat înscrierea la pensie începînd cu 1.07.1977. În cursul acestei luni vi se vor achita drepturile ce vi se cuvin.
Maria Croitoru — Botoșani. Am fost anunțați că vi s-a repartizat din fondul locativ al Inspectoratului școlar județean un apartament cu două camere.
Vasile Verdeș — Baia Mare. **Elena Vieru** — comuna Racoviță (Vilcea). **Nicolae Vulpeș** — Orșova. **Ștefan Popa** — Ploiești. **Magdalena Popescu** — Cluj-Napoca. Nu este neapărat necesar să vă deplasați la redacție, scrieți-ne în ce constă ajutorul pe care ni-l cereți.

MARGA NEDELEA

„Eu, ca muncitor, am convingerea că forța unei națiuni nu stă atît în armele pe care le are, cît în capacitatea ei de a munci și a-și dezvolta economia”

Este un bărbat mărunțel de stat, amabil, dar categoric: nu dă interviuri. Insist cu diverse argumente. Ultimul, faptul că l-am așteptat o oră, îl mișcă. Mă privește nedumerit. Încep să notez, îl întreb cum îl cheamă exact și aici vine surpriza. Îmi întinde o carte de vizită pe care este menționat simplu, pe lângă cele obișnuite, „Marian Avram — din uzinele 23 August”. Mărturisesc acum că am fost emoționat. Prejudecățile noastre nu-mi oferiseră decît cărți de vizită cu ing., dr. sau prof. Omul începea să se dezvăluie de la banala carte de vizită. Așadar...

— Sînteți născut în București, deci ați fi un copil al asfaltului, cum spunea cineva.

— Da de unde! În mahalaua Vitanului nu îndrăzneau nimeni să viseze asfalt. Am plecat la Curtea de Argeș pe la 11 ani pentru că taxele de la liceul de acolo erau mult mai mici decît în București și în plus aveam și niște rude prin părțile acelea. V-am spus, de liceele din București nu mă puteam lipl. fiindcă mama, după ce s-a prăvădit tata, cînd eu n-aveam decît patru ani, nu era în stare să-mi plătească taxele cu salariul ei de muncitoare textilistă.

— Și apoi, proaspăt șef de promoție la un liceu teoretic, ați venit la „23 August”. Cum vi s-a părut uzina pe atunci?

— Era în 1949, se despărțise de „Republica” și făcea locomotive cu aburi, vagoane, motoare și alte utilaje de tehnicitate redusă. Odată cu anii însă s-au schimbat foarte multe, și profilul fabricației și, mai ales, oamenii.

— Cum s-au schimbat oamenii?

— Unii mai leșeau la pensie, alții plecau. Creșteau însă tinerii. Și în secția mecanică, unde eram eu, erau niște băbați, niște muncitori foarte ridicați și profesional și politic. În stare să înțeleagă și să interpreteze corect legile care guvernează viața socială, capabili să pricăpă foarte bine timpul. Erau conștienți că sînt o forță. Aici a fost prima organizație ilegală a partidului din uzină. Cea care, într-o noapte, a ridicat steagul roșu pe fosta secție de cazangerie astfel încît să poată fi văzut chiar din biroul directorului.

— V-ați bucurat sau v-a încercat teama, o teamă firească, izvorită din lipsa de experiență, cînd ați venit printre acești oameni puternici?

— Un moment. Nu uitați că venisem cu liceul și în anii aceia nu prea aveau mulți bacalaureați. Mi s-a oferit un post într-un birou. L-am refuzat...

— De ce?

— Fac o paranteză la discuție. Sînt unii tineri, azi, care cred că avînd liceul trebuie să lucreze neapărat într-un birou. Cu tot respectul pe care-l port celor din birouri, nu înțeleg cum te-ai putea lipsi de satisfacția muncii pentru un loc pe scaun. Poate și pentru faptul că n-am lucrat niciodată într-un birou. În sfîrșit. Vroiam să lucrez acolo unde se făcea producția, să fiu muncitor. Știam foarte exact pentru ce venisem la uzină.

— Ce anume știți foarte exact?

— Că eram un copil sărac, că pentru moment nu puteam studia mai departe din lipsa mijloacelor...

— Și biroul vă oferea o leafă...

— Dar nu și satisfacții. Nu numai a-cuma, ci întotdeauna, la sfîrșitul zilei de muncă mi-am făcut bilanțul. În fața mea, nu în fața altora. Satisfacția cea mare o constituia stiva de piese care îmi trecuseră prin mină, piesele pe care le muncisem eu. Așa mă învățase mama.

— Ce anume?

— Că întotdeauna pot mai mult și mai bine. Să nu fiu mulțumit cu una, cu două. Cînd eram copil nu prea dam ascultare. Mai tîrziu mi-am adus aminte și sînt convins că și sora mea gîndește la fel. Așa am fost crescuți.

— Să ne întoarcem la ceea ce vă întrebam. Ce ați simțit la venirea în

secția mecanică? Teamă sau bucurie?

— Nici una, nici alta. Doar o reținere în fața necunoscutului. Citeam în presă și ascultam la radio știri și reportaje despre uzină și „23 August”-ul îmi apărea ca un templu al muncii în care am intrat cu foarte multă sfială și respect. Față de uzină și de oameni. Mă întrebam dacă merit atîta.

— Cum v-au primit comuniștii?

— Cu mirare pentru că aveam liceul. Apoi, cînd le-am spus că vreau să muncesc numai cu ei, numai la mecanică.

— Sînt două aspecte ale datoriei, ale responsabilității...

— Mai mult, două aspecte ale democrației noastre muncitorești.

— Să fie cumva un răspuns indirect la întrebarea aceea la care mereu facem paranteze?

— Poate fi și așa. Cînd am venit în '49, am avut șansa să fiu primit de comuniștii de la mecanică. De la ei am învățat cum să muncești ca să nu-ți reproșezi ceva, să nu te mustre conștiința.

● Marian Avram; născut în București la 1 august 1928; bacalaureat al liceului teoretic-umanist din Curtea de Argeș, șef de promoție — 1948; din 1949 muncitor la Uzinele „23 August”; șef de echipă, de meserie trasator mecanic; membru de partid din 1958; distincții: 7 medalii și Ordinul Muncii clasa a II-a în 1971; secretar al comitetului de partid de la secția pres-compressoare și vicepreședinte al Consiliului oamenilor muncii pe întreprindere.

m-au primit cu omenie și multă bucurie. Eram utemist din școală și participam cu însuflețire, fără să mă cheme cineva la muncă patriotică...

— Vă întreb din nou. Cum erau anii aceia de reconstrucție? Ne-am obișnuit, nu fără temei, să-i numim eroici.

— Istoria așa-i va consemna. Noi, cei care munceam atunci, îi considerăm obișnuți. Eram o generație de oameni necăjiți. Trăisem războiul, indurasem foametea, un cartof, duminica, numindu-se masă îmbelșugată. Înainte de asta fusese „totul pentru front — totul pentru victorie”. Învinsesem cu pierderi grele. Am început reconstrucția. Război, foamete, dărîmături. Așa era țara. Cine s-o ridice? N-aveam altă alternativă. Era prima dată în istorie cînd puteam rîndii țara, așa cum vroiam noi. Și ne-am pus pe muncă. A munci nu este un act de eroism. Nici chiar a munci foarte bine. Să nu confundăm datoria cu actul eroic. Eroice au fost luptele comuniștilor în ilegalitate. Dar noi ne construim atunci o țară în deplină legalitate.

— Înțeleg cele spuse de dumneavoastră ca o definiție mai exactă, mai aproape de adevăr, a datoriei.

— Aș vrea să mai zic ceva. Sînt, citeodată, pus în situația să spun cui va deschis: muncеști prost. N-o scoatem, așa la stambă, nici noi cu planul, nici dumneata cu retribuția. Îmi răspunde acela: mie nu mi se pare. Îi răspund: eu sînt convins și îți spun și de ce, pentru că regimurile pe care le folosești nu sînt corespunzătoare și pentru că în jurul mașinii nu e ordine deplină. El: atîta pot. Eu: dacă, într-adevăr, atîta poți, atîta vei lua. Sau un alt aspect. I-am reproșat odată unui tînr de la noi că la mică distanță de locul său de muncă se întimpla ceva, nelocul lui. Mi-a răspuns că nu-i creaba lui, că el și-a făcut treaba foarte bine, că n-are timp să vadă și în altă parte. I-am răspuns că trebuie să-l intereseze, pentru că și el este proprietarul întreprinderii ca și mine, ca și ceilalți și în același timp este și beneficiarul activității desfășurate aici. Ce fel de proprietar este el dacă admite să se lucreze ineficient și cum îi convine, ca beneficiar, să lucreze cu rezultate proaste?

Asta este, conștiința. Erau niște oameni cu o înaltă conștiință.

— Se vorbește despre dumneavoastră ca despre un om care citește foarte mult, care se instruește mereu. Cineva v-a numit chiar omul-enciclopedie...

— Exagerează, vă rog să nu scrieți asta.

— În sfîrșit. Ce anume vă place să citiți mai mult?

— Istorie. Istoria noastră.

— De ce?

— Pentru că este istoria unui popor frămîntat. Cînd istoria noastră am lăcrimat adeseori. Să nu vă pară de prost gust cele spuse. Dar așa am simțit. Este istoria unui pămînt care a îndurat citeodată mult mai mult decît crezi că poate răbda un popor, oamenii acestui pămînt. Dacă s-a întimplat ca unii să vină de undeva, noi sîntem ai pămîntului. Ne mai privește unii azi cu o oarecare compătimire, chiar cu dispreț, pentru că ei aveau la anul 1200 universități și noi luptam la porțile Europei. Așa s-a întimplat, să luptăm de peste două mii de ani pentru colțul acesta de lume, să luptăm cu îndirjire pentru unire, de la Burebista și Decebal, la Mihai Viteazul. A venit apoi anul Unirii de la 1 Decembrie 1918. La 1859, moldovenii și muntenii au secat Milcovul ca să trăiască într-o singură țară, iar la 1 Decembrie 1918 Alba Iulia a răsunat de glasurile românilor dornici să se unească și să trăiască așa cum veacuri la rînd le-a refuzat-o istoria: împreună și în libertate. Pentru că am vorbit mai înainte de datorie, sînt convins că ceea ce facem noi în România de azi este o împlinire a datoriei pe care o avem față de strămoși și față de copiii noștri, de viitorul țării. A fost un lucru pe care l-am învățat tot de la acei comuniști de la secția mecanică: dacă nu-ți servești poporul, nu-ți face pielea două parale.

— Vă propun să concretizați puțin.

— Munca fiecăruia dintre noi se concretizează în bunăstare.

— Ce ar trebui să înțelegem prin bunăstare?

— Firește, nu numai cea materială, ci

pe toate planurile. Spuneți-mi, citiți dintre noi, dintre muncitori, au avut mii de cărți în bibliotecă? Citiți dintre noi, cînd se duceau acasă după o zi de muncă, se puteau reface ascultînd „Imperialul” lui Beethoven? Sînt niște exemple.

— Vă place Beethoven?

— În primul rînd. Dar și Haydn, și Mozart, și Verdi, și Rossini. Dar în primul rînd Beethoven. În timp ce împăratul era salutat cu trei salve de aplauze, titanolul de la Bonn era salutat cu cinci.

— Vorbeați mai înainte de datoria noastră față de strămoși...

— Nu numai față de ei. Ci și față de noi, față de copiii noștri. Au luptat și abunii pentru o țară, întreagă, unită, este firesc ca noi să luptăm pentru a apăra această Unire, această unitate. S-o apărăm prin munca noastră, prin strădania noastră de a fi mai buni, prin silința noastră, a comuniștilor de omenie, de a ne ridica mai mult țara. Eu, ca muncitor, am convingerea că forța unei națiuni nu stă atît în țaria armelor, cît în capacitatea ei de a munci și a-și dezvolta economia. Pe bună dreptate spunea acest mare bărbat care este secretarul general al partidului, la întîlnirea noastră, a muncitorilor, cu dînsul, de acum citeva zile, că cea mai bună cale de întărire a capacității de apărare este acum dezvoltarea economiei naționale, a nivelului de trai al poporului. Dacă îmi permiteți, am să vă dau și un exemplu pe care l-am găsit recent...

— Vă rog.

— O statistică arată că înarmările postbelice au costat 6000 de miliarde de dolari. O sumă enormă. Cît bugetele multor state. Și știm cu toții că sînt țări unde copiii mor de foame. Tot tovarășul Nicolae Ceaușescu se întrebă, ne întrebă, cît să se mai facă pentru distrugerea planetei, de cite ori s-o mai putem distruge cu fel și fel de armamente? Cine este atît de iresponsabil încît să vrea să nimicească planeta? Este o problemă demnă de a fi gîndită de toată lumea. Pentru că un al treilea război mondial nu va mai putea fi relatat de nimeni, pentru a se da cuiva dreptate.

— Este limpede, trăim în țara aceasta un timp al muncii, al construcției, iar politica noastră externă, o politică de oameni iubitori de pace, de progres, este cunoscută și apreciată în toată lumea...

— Intervin puțin. Chiar și industria noastră este cunoscută și apreciată...

— Exact. Aici vroiam să ajung și vroiam să vă întreb cum se poate exemplifica acest lucru, plecînd de la acest colț de industrie românească numită „23 August”?

— V-am spus că făceam acum 30 de ani locomotive cu aburi. „Pacific”. Aș minți dacă aș spune că la timpul lor nu erau apreciate. Dar timpul a trecut, progresul științei din acest sfîrșit de secol este cunoscut, și noi facem exact ceea ce fac industriile moderne din lume. Furnizăm utilaje complexe pentru marile investiții ale țării și mă gîndesc la combinatul de la Borzești, la Platforma petrochimică Midia-Năvodari. Mai sînt utilajele pentru unitățile industriei chimice de la Zalău...

— La Zalău, unde numai de industrie nu se putea pomeni cu doisprezece ani în urmă...

— E și aici o temă de meditație: ritmurile noastre înalte de dezvoltare, urmare a unei politici înțelepte a partidului, a unui Program capabil să schimbe de la o zi la alta harta economică a țării. Spuneam că facem utilaje pentru marile obiective ale țării. Facem locomotive diesel. Exportăm în peste 35 de țări. Sîntem o verigă dintr-un uriaș lanț care este economia României.

— Am vorbit despre multe și implicit am vorbit și despre democrație. Totuși, ce înțelegeți dumneavoastră prin democrație?

— Ceea ce facem noi în această țară, adică ceea ce spune exact cuvîntul: demos și kratos. Conducerea de către popor. Nici mai mult, dar nici mai puțin.

RĂZVAN BĂRBULESCU

FLACARA Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33 cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 50 20, interioare: publicistică social-politică (L. Irimbus și Purcaru, L. Nițescu - 16 17); reportaj (Nicolae Cristache - 16 06); cultură, știință, învățămînt, sport (G. Arion, N. Ionescu - 16 19, 16 06); scrisori, anecdotă, celătenesti (M. Nedelea, E. Seceleanu - 16 18, 17 87); totoreportaj (15 95); documentare (16 23); cenoclu, administrație (17 78 82 și interior 17 33); secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană - 17 82, 16 21); secretar responsabil de redacție (Tudor Octavian - 17 63 16 și interior 16 11); redactor șef adiunct (Nicolae Arsenie - 17 63 16 și interior 17 86); redactor șef - 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Citiții din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export-Import presă. PO Box 136-137, telex: 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU